

T.C.

HİTİT ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**ELİT DÜZEY ATLETİZM SPORCULARINDA İLETİŞİM
BECERİLERİ VE ÇOKLU ZEKA ALANLARININ ARAŞTIRILMASI**

Doktora Tezi

Ülker YURDADÖN

Çorum - 2022

**ELİT DÜZEY ATLETİZM SPORCULARINDA İLETİŞİM BECERİLERİ VE
ÇOKLU ZEKA ALANLARININ ARAŞTIRILMASI**

Ülker YURDADÖN

**Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı**

Doktora Tezi

TEZ DANIŞMANI

Doç. Dr. Erkan DEMİRKAN

Çorum 2022

Ülker YURDADÖN tarafından hazırlanan“Elit Düzey Atletizm Sporcularında İletişim Becerileri ve Çoklu Zeka Alanlarının Araştırılması” adlı tez çalışması 22/06/2022 tarihinde aşağıdaki jüri üyeleri tarafından oy birliği ile Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. İrfan ÇAĞLAR

.....

Doç. Dr. Erkan DEMİRKAN

.....

Prof. Dr. Selahattin AKPINAR

.....

Prof. Dr. Hamdi PEPE

.....

Doç Dr. Esin GÜLLÜ

.....

Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulunun .../.../.....tarih ve sayılı kararı ile Ülker Yurdadön'ünBeden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Doktora derecesi alması onanmıştır.

Prof. Dr. Muhammed Asif YOLDAŞ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdür V.

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını beyan ederim.

Ülker YURDADÖN

ELİT DÜZEY ATLETİZM SPORCULARINDA İLETİŞİM BECERİLERİ VE ÇOKLU ZEKA ALANLARININ ARAŞTIRILMASI

Ülker YURDADÖN

ORCID:0000-0003-1755-8214

HİTİT ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Doktora Tezi

Haziran 2022

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, atletizm yarışmalarına aktif olarak katılan sporcularda ve sedanter bireylerde iletişim becerilerinin, demografik özellikler ve çoklu zeka alanları arasındaki ilişkisini ortaya koymaktır.

Araştırmada nicel araştırma modeli kullanılmıştır. Turkcell Atletizm Süper Ligi 1. Kademe sporcuları 179 kişi, Spor Toto Atletizm 1.Lig sporcuları 163 kişi, spor yapmayan bireyler 375 kişi olmak üzere 18-35 yaş arası toplam 717 kişi katılmıştır. Katılımcılar tarafından imzalı şekilde "Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu" doldurulduktan sonra gönüllülük beyanı da dikkate alınarak çalışma yürütülmüştür. Katılımcılara Demografik Bilgi Formu "Çoklu Zeka Ölçeği" ve "İletişim Becerileri Envanteri" uygulanmıştır.

Çalışma verilerinin tanımlayıcı istatistiklerinde frekans, yüzde ve ortalama standart sapma verilmiştir. Sayısal verilerin normal dağılıma uygunluğu Skewness (-.60 ile 1.56 arası) ve Kurtosis (-.56 ile 1.99 arası) ile değerlendirilmiştir. Bağımsız değişkenlere göre bireylerin İletişim Becerileri Envanteri puan ortalamaları arasındaki farkın karşılaştırılmasında iki gruplu değişkenlerde örneklem sayısına göre bağımsız gruplarda t testi ve Mann Whitney U testi, üç ve daha fazla grubu olan değişkenlerde gruplardaki örneklem sayısına göre bağımsız gruplarda tek yönlü varyans analizi (ileri analizi Tukey HSD) ve Kruskal Wallis testi (ileri analizi Bonferroni düzeltilmeli Mann Whitney U testi ve Tukey) kullanılmıştır. Bireylerin Çoklu Zeka Ölçeği puanları ile İletişim Becerileri Envanteri puanları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesinde Pearson Korelasyon analizi kullanılmıştır. Bireylerin iletişim becerileri

puanı üzerine primer analizlerde etkisi bulunan bağımsız değişkenler çoklu linear regresyon (backward yöntemi) analizi ile değerlendirilmiştir.

Yapılan bu çalışma sonucunda; kadınların erkeklere, sedanter ve 1. Lig sporcularının süper lig sporcularına, yaşı, eğitim seviyesi, aylık geliri yüksek olanların düşük olanlara, çalışanların çalışmayanlara oranla iletişim becerilerinin daha yüksek olduğu, bireylerin zeka puanları arttıkça iletişim beceri puanlarının azaldığı, sedanter bireylerin bedensel zeka puan ortalamasının sporculara göre çok yüksek düzeyde olduğu görülmektedir.

Anahtar Kavramlar: İletişim Becerileri, Çoklu Zeka, Elit Düzey Atletizm Sporcusu.

Bilim Kodu: 130105

INVESTIGATION OF THE COMMUNICATION SKILLS AND MULTI INTELLIGENCE FIELDS IN ELITE LEVEL ATHLETES

Ülker YURDADÖN

ORCID:0000-0003-1755-8214

HITIT UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL

Doctor of Philosophy Thesis

June 2022

ABSTRACT

The aim of this study is to reveal the relationship between communication skills, demographic characteristics and multiple intelligence areas in sedentary individuals who actively participate in athletics competitions.

Quantitative research model was used in the research. Turkcell Athletism Super League 1st Tierathletes of 179 people, Spor Toto athletism 1st League athletes of 163 people, 375 Individuals who do not do sports, a total of 717 people between the ages of 18-35 participated. After filling out the "Informed Consent Form" signed by the participants, there search was carried out by takingin to account the declaration of volunteerism. Demographic Information Form, "Multiple Intelligences Scale" and "Communication Skills Inventory" were applied to the participants.

Frequency, percentage and mean Standard deviation were given in the descriptive statistics of the study data. Conformity to normal distribution of numerical data was evaluated with Skewness (between -.60 and 1.56) and Kurtosis (between -.56 and 1.99). In the comparison of the difference between the Communication Skills Inventory mean scores of individuals according to independent variables, t test and Mann Whitney U test in independent groups according to the number of samples in two-group variables, one-way analysis of variance in independent groups according to the number of samples in the groups in variables with three or more groups (advanced analysis Tukey HSD) and Kruskal Wallis test (Mann Whitney U test with Bonferroni correction for further analysis and Tukey) were used. Pearson Correlation

analysis was used to evaluate the relationship between the Multiple Intelligences Scale scores and the Communication Skills Inventory scores of individuals. The independent variables that had an effect on the communication skills score of the individuals in the primary analyzes were evaluated with multiple linear regression (backward method) analysis.

As a result of this study; it is seen that female have higher communication skills compared to male, sedentary and first league athletes to super league athletes, those with low education levels and monthly in come levels, employees have higher communication skills than non-employees, and communication skills cores decreaseas individuals' intelligence scores increase, and the average physical intelligence score of sedentary individuals is at a very high level compared to athletes.

KeyWords: Communication Skills, Multiple Intelligences, Elite Level Athletes

Science Code:130105

TEŐEKKÖR

Doktora tez çalıőmamın bütÖn aőamalarında tüm deneyimlerini, destek ve fikirlerini benimle paylaşan ve her zaman yanımda olan değerli danıőmanım, Doç. Dr. Erkan DEMİRKAN'a,

Tezimin tüm aőamalarında bilgi, birikim, fikirleri ile katkı sağlayan saygıdeğer hocalarım Doç. Dr. Esin GÖLLÖ'ye ve Prof. Dr. İrfan AğLAR'a,

Tez alıőmamda Ölçek uygulamam için bana izin veren TÖrkiye Atletizm Federasyonuna ve çalışmanın tamamlanmasında Örnekleme grubumu oluşturan tüm atletizm sporcularına ve diğer katılımcılara teőekkÖrlerimi sunarım.

Her zaman olduğu gibi iten destekleriyle yanımda olduklarını hissettiren değerli dostlarım; Őıh Ali EGEMEN, GÖlően ŐENTÖRK ve Hatice DÖNMEZ'e, bugÖnlere gelmemde sonsuz hoőgÖrÖ, fedakÖrlük ve sabrıyla, her zaman destek ve gÖvenlerini hissettiğim canım kızım İrem Elif ve değerli eőime teőekkÖrÖ bir borç bilirim.

Ölker YURDADÖN

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	vi
TEŞEKKÜR.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar DİZİNİ.....	xi
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xii
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	xiii
GİRİŞ.....	1

1. BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

1.1. İletişim.....	6
1.1.1. İletişim sürecinin öğeleri.....	7
1.1.2. İletişim becerisi.....	9
1.1.3. İletişim ve spor.....	10
1.1.4. Sporda iletişim modelleri.....	11
1.2. Zeka.....	14
1.2.1. Zeka kavramı ve tarihsel gelişimi.....	14
1.2.2. Zeka kuramları.....	15
1.2.3. Zekâyı etkileyen faktörler.....	16
1.3. Çoklu Zekâ Teorisi.....	16
1.3.1.Çoklu zeka alanları.....	17
1.4. Atletizm.....	21
1.4.1. Atletizmin sınıflandırılması.....	21
1.4.2. Atletizmin tarihçesi.....	22
1.4.3. Türkiye’de atletizm.....	23

2. BÖLÜM

MATERYAL ve YÖNTEM

2.1. Etik Hususlar	24
2.2. Araştırmanın Modeli	24
2.3. Araştırma Grubu	24
2.4. Veri Toplama Araçları	25
2.4.1. Demografik bilgi formu	25
2.4.2. Çoklu zeka ölçeği	26
2.4.3. İletişim becerileri envanteri	26
2.5. Araştırma Verilerin Değerlendirilmesi (İstatistiksel Analiz)	27

3. BÖLÜM

BULGULAR

4. BÖLÜM

TARTIŞMA

SONUÇ VE ÖNERİLER	60
KAYNAKÇA	63
EKLER	74

TABLolar DİZİNİ

Tablo	Sayfa
Tablo 2. 1. Çoklu Zeka Alanlarını Temsil Eden Maddeler	266
Tablo 3. 1. Katılımcıların Sosyodemografik Özellikleri (n=717)	28
Tablo 3. 2. Katılımcıların Sporla İlgisine Yönelik Özellikleri (n= 717).....	29
Tablo 3. 3. Katılımcıların İletişim Becerileri Envanteri ve Çoklu Zeka Ölçeği Puanları (n=717)	30
Tablo 3.4. Katılımcıların Sporla İlgisine Göre İletişim Becerileri Envanteri Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n= 717)	31
Tablo 3. 5. Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine Göre İletişim Becerileri Envanteri Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n= 717).....	33
Tablo 3. 6. Katılımcıların Çoklu Zeka Ölçeği Puanları ile İletişim Becerileri Envanteri Puanlarının İlişkisi (n=717)	36
Tablo 3. 7. Katılımcıların İletişim Becerileri Envanteri Toplam ve Üç Alt Boyut Puanı Üzerine Bağımsız Değişkenlerin Etkisi: Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları (n= 717)	38
Tablo 3. 8. Sedanter Birey ve Sporcuların Çoklu Zeka Ölçeği Alt Boyut Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n= 717)	41
Tablo 3. 9. Sporcuların İletişim Becerileri Envanteri ve Çoklu Zeka Ölçeği Puanları (n=342)	42
Tablo 3. 10. Sporcuların Sosyodemografik Özelliklerine Göre İletişim Becerileri Envanteri Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n= 342).....	43
Tablo 3. 11. Sporcu Özelliklerine Göre İletişim Becerileri Envanteri Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n= 342)	45
Tablo 3. 12. Sporcuların Çoklu Zeka Ölçeği Puanları ile İletişim Becerileri Envanteri Puanlarının İlişkisi (n= 342)	46
Tablo 3. 13. Sporcuların İletişim Becerileri Envanteri Toplam ve Alt Boyut Puanları Üzerine Bağımsız Değişkenlerin Etkisi: Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları (n= 342)	48

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil	Sayfa
Şekil 1. 1. Çember modeli.....	12
Şekil 1. 2. Şebeke modeli.....	12
Şekil 1. 3. Zincir modeli.....	13
Şekil 1. 4. “Y” modeli.....	13
Şekil 1. 5. Tekerlek modeli	14
Şekil 1. 6 .Atletizmin dalları.....	222
Şekil 2. 1. Araştırmanın modeli	24

SİMGELER VE KISALTMALAR

Simgeler

N	: Sayı
p	: Anlamlılık Düzeyi
ss	: Standart Sapma
x	: Ortalama

Kısaltmalar

BESYO	:Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
BKİ	: Beden Kitle İndeksi
ÇZÖ	: Çoklu Zeka Ölçeği
FSFI	: Uluslararası Kadın Spor Federasyonu
IAAF	: Uluslararası Amatör Atletizm Federasyonu
İBE	: İletişim Becerileri Envanteri
MI	: Çoklu zeka
TAF	: Türkiye Atletizm Federasyonu
TDK	: Türk Dil Kurumu
TİCİ	:Türkiye İdman Cemiyetleri İttifaki

GİRİŞ

İletişim kavramı, Latince'deki communis sözcüğünden türetilen communication kavramı yerine ifade edilmektedir. Ortak hedefler doğrultusunda bir arada yaşayabilmek için kişilerin sosyalleşmesini içeren süreç Latince'de iletişim olarak karşılık bulmaktadır. İletişim kişiler arası bir süreç olmakla birlikte bireyler sayesinde toplumsal düzeyde bir süreç haline gelmektedir (Çağlar ve diğerleri, 2016). İletişim; üretilen bilgilerin, bireyler arasında aktarma ve anlamlandırma sürecidir. Bu tanımla birlikte pek çok faaliyete iletişim diyebiliriz. İki insanın karşılıklı konuşması ya da besin bulunan yeri birbirlerine bildirmek için araların dairesel hareketler yapması bile iletişim olarak değerlendirilebilir (Dökmen, 1999). İletişim ve medya teknolojilerinde meydana gelen yenilikler, iletişimi bilinen kalıpların dışına çıkarmıştır. Yeni teknolojilerin kullanılması sayesinde iletişimde bulunan tarafları içerikler hakkında söz sahibi olma fırsatı sunarak, iletişim becerilerine sahip olmayı önemli hale getirmiştir (Sulocevizci, 2022). Spor, farklı yapı ve kültüre sahip kişileri aynı ortamda bir araya getiren, sahip oldukları bilgi ve becerilerini birbirleriyle paylaşarak, gelişimsel özelliklerini arttırdıkları önemli bir sosyal olaydır (Çamlıyer, 2001). Spor, aynı zamanda kişilerin çeşitli sosyal çevrelere katılmasına imkân sağlayarak sosyalleşmesini sağlama adına önemli bir unsurdur. Sporla ilgilenen farklı gruplarda yer alan insanlar kendilerine sosyal bir çevre oluşturarak etkileşimde bulunurlar ve bu yönüyle spor gelişmiş toplumlarda birleştirici bir unsur olarak görülür (Tazegül, 2014). 5000 yıllık bir geçmişe sahip kavga, mücadele ve savaş anlamına sahip Yunanca 'athlos' kelimesinden türemiş olan atletizmi; temel hareket formlarından koşu, yürüme, atma ve atlama dallarında kendine özgü kuralları olan, sporcuların çok yönlü gelişimlerine imkan sağlayan kompleks bir spor türü olarak açıklayabiliriz (İşler, 1997; Türkiye Atletizm Federasyonu, 2003). Yetişkin bireylerin spor yapıp yapmama durumuna göre iletişim becerilerinin incelendiği çalışmalarda, spor yapan yetişkin bireylerin iletişim beceri düzeylerinin yapmayanlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur (Baydar Arıcan, 2020; Çiçek, 2018; Esentaş, Gürer ve Göral, 2014; Tepeköylü, Soytürk, Daşdan Ada ve Çamlıyer, 2011). Bununla birlikte, bireylerin iletişim becerilerini hangi demografik özelliklerin ne derece etkilediğini belirlemek amacıyla çalışmalar yapılmıştır. Örneğin, Üniversite öğrencilerinin iletişim beceri düzeylerinin cinsiyete göre araştırıldığı çalışmalarda; Arıcı ve Angın (2017); Karaçor (2015), Turizm ve İlahiyat Fakültesi bölümlerinde olma durumlarına, Tepeköylü vd.,(2011); Dalaman, Pepe ve Özkurt (2019), spor bilimlerinde okuma durumlarına, Evli ve Barut (2020), halk oyunu oynama durumlarına göre kadınların iletişim becerilerinin erkeklerden daha iyi olduğunu bulmuşlardır. Bunun dışında, eğitim düzeyi, yaş, medeni durum ve gelir düzeyi gibi demografik özellikleri de kapsayan çalışmalar bulunmaktadır (Bingöl ve Demir, 2011; Gönen, 2015; Özerbaş ve Bulut, 2007; Tümkaya, 2011). Rekabetin çok üst düzeyde olduğu günümüz dünyasında, sporcuların başarılı olabilmek için sporsal yeteneklerin dışındaki alanlarda da kendilerini geliştirmeleri gerekmektedir. Buna bağlı olarak, hem sporsal yeteneklerini artırmak, hem de kendilerini

ifade edebilmek için iletişim alanında da gelişim göstermeleri önemlidir. Bireyin sahip olduğu bu beceriler rekabet ortamında ön plana çıkmasını sağlayacaktır. Çoklu zekâ, insanların zihinsel becerilerinin tek yönlü olmadığını savunur. Bu kuram, insanların sahip olduğu zekâyı sekiz başlık altında inceler. Bunlar, “Sözel- Dilsel, Mantıksal- Matematiksel, Görsel- Uzamsal, Bedensel- Kinestetik, Müziksel- Ritmik, Kişilerarası- Sosyal, İçsel- Bireysel ve Doğacı Zeka,” olarak adlandırılır. Daha sonraları bunlara dokuzuncu olarak Varoluşçu Zeka eklenmiştir. Zekânın bu alanları bütün insanlarda var olmakla birlikte, düzeyleri farklılık gösterir. Bireysel farklılıklardan dolayı bir veya daha fazla zeka alanı diğer insanlara göre daha üstün olabilir (Gardner, 2011). Çoklu zeka ile ilgili yapılan bir çalışmada, Güllü ve Tekin (2009), genel lisede okuyan öğrencilerin sözel, mantıksal, görsel ve içsel zekâlarının daha gelişmiş olduğunu, spor lisesi öğrencilerinin bedensel zekâlarının daha üst düzeyde olduğunu, her iki lisede okuyan öğrencilerini müziksel, sosyal ve doğacı zekâlarının arasındaki farklılığın ise anlamlı olmadığını bildirmişlerdir. Ancak, örneklem grubu değiştikçe pek çok farklı sonuca da ulaşılmaktadır. Literatürde iletişim becerileri ve çoklu zeka arasındaki ilişkiyi inceleyen sınırlı sayıda kaynak bulunmakla birlikte; Mohammadzadeh ve Jafarigohar (2012), İngilizce öğrenimi gören öğrencilerin iletişim becerileri ve çoklu zeka düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceledikleri bir çalışmada iletişim becerileri ve çoklu zeka kavramı arasında önemli düzeyde pozitif bir ilişki olduğunu ve bu ilişkide cinsiyet faktörünün kız öğrenciler lehine etkili olduğunu bildirmektedirler. Bireylerin sahip oldukları gelişmiş zeka alanları aracılığıyla daha iyi gelişim gösterebilecekleri, zayıf oldukları zeka alanlarını geliştirmelerinin de onları bir üst seviyeye taşıyacağı düşünülmektedir. Bu çalışma, atletizm yarışmalarına aktif olarak katılan atletlerde ve sedanter bireylerde iletişim becerilerinin, demografik özellikler ve çoklu zeka alanları arasındaki ilişkisini ortaya koyacağı için önem taşımaktadır. Ayrıca literatürde elit düzey atletizm sporcularında iletişim becerileri ve çoklu zeka alanlarıyla ilgili herhangi bir kaynağın bulunmaması, çalışmayı önemli hale getirmektedir.

Bu çalışmanın amacı, atletizm yarışmalarına aktif olarak katılan sporcularda ve sedanter bireylerde iletişim becerilerinin, demografik özellikler ve çoklu zeka alanları arasındaki ilişkisini ortaya koymaktır.

Bu çalışmanın problemleri şunlardır:

- Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin sporla ilgisine göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi var mıdır?
- Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin yaş değişkenine göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi var mıdır?
- Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin cinsiyet değişkenine göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi var mıdır?
- Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin eğitim düzeyine göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi var mıdır?
- Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin çalışma durumu değişkenine göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi var mıdır?
- Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin aylık gelir değişkenine göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi var mıdır?
- Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin meslek değişkenine göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi var mıdır?
- Elit düzey atletizm sporcularında ve sedanter bireylerde çoklu zeka ölçeği alt boyut puan ortalamalarının iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi var mıdır?

Bu çalışmanın hipotezleri şunlardır:

- H0: Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin sporla ilgisine göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi yoktur.
- H1: Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin sporla ilgisine göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi vardır.
- H0: Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin yaş değişkenine göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi yoktur.

- H1: Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin yaş değişkenine göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi vardır.
- H0: Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin cinsiyet değişkenine göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi yoktur.
- H1: Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin cinsiyet değişkenine göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi vardır.
- H0: Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin eğitim düzeyine göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi yoktur.
- H1: Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin eğitim düzeyine göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi vardır.
- H0: Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin çalışma durumu değişkenine göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi yoktur.
- H1: Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin çalışma durumu göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi vardır.
- H0: Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin aylık gelir değişkenine göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi yoktur.
- H1: Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin aylık gelir değişkenine göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi vardır.
- H0: Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin meslek değişkenine göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi yoktur.
- H1: Elit düzey atletizm sporcuları ve sedanter bireylerin meslek göre iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi vardır.
- H0: Elit düzey atletizm sporcularında ve sedanter bireylerde çoklu zeka ölçeği alt boyut puan ortalamalarının iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi yoktur.
- H1: Elit düzey atletizm sporcularında ve sedanter bireylerde çoklu zeka ölçeği alt boyut puan ortalamalarının iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları üzerine olumlu etkisi vardır.

Bu çalışmaya ilişkin sınırlılıklar şöyle belirlenmiştir:

1. Araştırmadan elde edilen sonuçlar belirtilen örneklem grubundaki sporcular ve çalışmaya katılan sedanterler ile sınırlıdır.
2. Araştırmanın bulguları iletişim becerileri ve çoklu zekalarını ölçmede kullanılan ölçek ve alt maddeleri ile sınırlıdır.
3. Katılımcıların 18-35 yaş aralığında olmaları ile sınırlıdır.
4. Yarışma ve kamp merkezlerinde aktif olarak yarışmalara katılan sporcular ile sınırlıdır.

Yapılan bu çalışmaya ilişkin sayılılar ise şu şekilde belirlenmiştir:

- Seçilen örneklem grubunun çalışma evrenini temsil ettiği,
- Çalışmada kullanılan ölçeklerin, elit düzey atletizm sporcularında iletişim becerileri ve çoklu zeka alanlarını ölçmede yeterli olduğu,
- Çalışmaya katılanların uygulanan ölçeklere içtenlikle cevap verdiği, varsayılmıştır.

1. BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

1.1. İletişim

İnsanlığın varoluşundan beri insanlar kendini ifade etme zorunluluğu duymaktadır. Bunu sağlamakta ancak iletişim yoluyla mümkündür. İletişim kelimesi Latince bir kelime olan commun, communis, community, communicare kelimelerinden türetilmiştir ve “toplum” ve “toplumsal hayat” anlamına gelmektedir. Kelime İngilizcede communication, Fransızcada ise communiquer olarak kullanılmaktadır. Türkçede ise iletişim, haberleşme veya karşılıklı bildirme anlamına gelen bildirişim olarak karşımıza çıkmakla birlikte zamanla yerini iletişim sözcüğüne bırakmıştır (Aziz, 2016).

Komünikasyon, yapısı itibarı ile birçok alanı etkilemektedir. Bu nedenle iletişimle ilgili tek bir açıdan tanım yapmak güçtür, çünkü her alanının bakış açısına özgü birden fazla tanım yapmak mümkündür. İletişim; karşılıklı olarak düşünce ve duyguların sözlü ya da beden dili, jest ve yüz ifadeleri gibi sözsüz olarak ifade edilmesidir (Gökçe, 2006). İletişim; ileten ve alıcı arasında farklı biçimlerde kendi fikir, duygu ve öğrendiklerini karşılıklı olarak aktardıkları bir alışveriş olarak açıklayabiliriz (Yetim, 2010). İçgüdüsel olarak insanlar ve hayvanlar kendi türlerine özgü çeşitli şekillerde iletişim kurarak birbirleriyle anlaşılır. Birden fazla insanın bir ortamda birbirlerinin farkına vardıkları zaman iletişim kurmaya başlarlar (Sethi ve Seth, 2009). İletişim, sahip olduğumuz inanç, fikir, bilgi, duygu, dünya görüşü gibi değerlerimizi karşılıklı olarak paylaşma ve aynı zamanda bu etkileşim sayesinde yeni fikirler, bilgiler üretmemizi sağlayan bir süreçtir (Erdem, Çağlayan ve Özbar, 2017). İnsanlar gerek yaşamsal ihtiyaçları, gerekse çalışma hayatının gereklilikleri gibi çeşitli nedenlerle toplum içerisindeki diğer bireylerle istemli veya istemsiz bir şekilde iletişim kurarlar. Bulduğumuz sosyal ortamlar gereği herhangi bir eylemde bulunmasak da farkında olmadan iletişim kurmuş oluruz (Cüceloğlu, 2015).

Türk Dil Kurumu iletişimi, bireylerin zihinsel beceri düzeyine göre karşılıklı olarak fikir, duygu ve bilgilerini iletmesi, daha kısa bir ifadeyle iletişim, haberleşme, karşılıklı bildirme olarak tanımlamaktadır (TDK). Karşılıklı olarak fikirlerin, duyguların ve bilginin aktarılması süreci iletişimdir. Bununla birlikte, kişilerarası iletişim bireyin, bir veya birden çok kişiyi etkilemek amacıyla iletişimini aktarması yahut karşı tarafın iletilen mesajı alması olarak açıklayabiliriz. Sonuç olarak iletişim, oluşturulan bilginin, anlamlı bir biçimde karşı tarafa iletilmesi olarak açıklanabilir (Dökmen, 2016). Sosyal bir varlık olması nedeniyle insanların, hayatlarını sürdürebilmek için çevresiyle iletişim kurmaya ihtiyaçları vardır. İletişimin anlamlı olması ise insanoğlunu diğer biyolojik canlılardan ayırarak sosyal bir varlığa dönüştüren en önemli özelliklerinden birisidir (Küçük, 2012).

1.1.1. İletişim sürecinin öğeleri

İletişim bir süreçler zincirinden oluşur. Bu süreçler; “Kaynak, Kodlama, Mesaj, Kanal, Alıcı, Algılama, Geri Bildirim ve Gürültüdür” (Paksoy, Acar ve Özalp, 1998).

1.1.1.1. Kaynak

İlk iletinin ortaya çıkması ve karşı tarafa iletinin ulaşmasıyla iletişim döngüsü başlamış olur. Başarılı bir iletişimin gerçekleşmesinde mesajı gönderen kişinin toplumca kabul görmüş, sözüne güvenilir, dış görünüşü düzgün, iyi eğitim almış, özgüveni yerinde ve karşısındakini anlama yeteneği gibi özelliklere sahip olması önemlidir (Kağıtçıbaşı, 2008). Başka bir deyişle iletiyi gönderen sözlü, yazılı, görsel iletişim gibi yöntemler aracılığıyla bir veya birden çok kişiye iletiyi ulaştırmaya çalışandır (Dubrin, 2007). Kaynak olmadan iletişimin olması mümkün değildir. Komünikasyonda önem arz eden sorumluluk göndericidedir. Çünkü iletişimi başlatıp, iletiyi karşı tarafın anlamasına imkan verecek şekilde kodlayarak gönderen kişi kendisidir (Tutar ve Yılmaz, 2003). Kaynağın güvenilir olması, iletişimin etkili olmasını sağlar (Vecchio,1995).

1.1.1.2. Kodlama

Kodlama ileticinin, alıcıya iletmeye çalıştığı bilginin simgelere dönüştürüldüğü aşamadır. Sembollere dönüştürme sayesinde bilgi geçerlilik kazanmış olur (Dumangöz, 2019). Öncelikli olarak ileticinin mesajını nasıl ileteceğini kararlaştırarak kullanacağı sembeleri karşı tarafın anlayacağı bir yapıya kavuşturur (Newstrom ve Davis, 1993). Kurulacak iletişimin etkili olabilmesi için ileticinin kendisine ait bilgiyi aktarırken karşı tarafın sosyo-kültürel yapısını, inanç ve değer yargılarını, eğitim durumunu iyi tanınması önemli bir unsurdur. Dil, sözlü ya da sözsüz iletişimde kodlama aşamasının en önemli unsurudur (Dumangöz, 2019). İleticinin bilgi, duygu ve düşüncelerini içeren iletisini alıcının anlayabileceği şekilde simgeleştirerek, gönderilme düzeyine getirme aşamasıdır (Gürgen, 1997; Lewis, Goodman ve Fandt, 1994). İletinin anlaşılma oranının yükselmesi, iletişimin tarafları arasındaki uyumun artmasına bağlıdır (Lunenburg ve Ornstein, 2011).

1.1.1.3. Mesaj

Kaynak tarafından, alıcıya iletmek istediği her çeşit bilgi, duygu ve fikirler ileti olarak adlandırılır (Ergin, 2005). Kaynak kodladığı kavramları semboller aracılığı ile alıcıya ulaştırır (Tutar ve Yılmaz, 2012). Hayata dair duygu ve düşüncelerin sembolleştirilerek sözle ya da sözsüz veya yazılı olarak alıcıya aktarılmasını sağlayan sembol ve şekiller olarak da tanımlanabilir. İletinin başarılı veya başarısız olması noktasında düşünce, mesajı alanın

kavrayış düzeyine göre zihninde şekillenmesine bağlıdır (Yetim ve Cengiz, 2012). Mesaj, alıcıya aktarılmak istenilen yaşanmış bir olay, gözlem ya da bir haber veya kişinin fikirleri, hisleri gibi durumları içerir (Gökçe, 2006). Mesajların anlamları kişilerin hislerini, iddialarını, değer ve davranışlarını yansıtmaktadır (Hellriegel, Slocum ve Woodman, 1995). Mesajın istenilen amaca ulaşabilmesi için alıcının gaye, istek ve ihtiyaçlarını dikkate almak aynı zamanda anlatılanların açık, net ve anlaşılır olması önemlidir. Mesajın en doğru şekilde ve zamanında iletilmesi bir diğer önemli unsurdur (Erdoğan, 2005).

1.1.1.4. Kanal

Gönderilmek istenilen mesajın ileten ile alıcı veya alıcılar arasında iletilme şekli olarak tanımlanabilir (Fiske, 1996; Cüceloğlu, 2006). Başka bir deyişle fiziksel araçlar sayesinde ileten ve alıcı arasında aktarılmaya çalışılan çeşitli fikir, bilgi ve duyguların aktarılması aşamasında mesajların yüklendiği vasıtalar olarak tarif edilebilir (John, 1996; Demiray, 1994). İletişimin etkili olabilmesinde kanal tercihi çok önemlidir. Seçilecek kanal; iletişimin hedefleri, zaman ve süre, alıcının seviyesi ile iletişim yapılan yerin özelliklerine göre değişkenlik gösterir. Kitle iletişiminin tercih edildiği zamanlarda maliyet, kanal seçimi gibi faktörler doğrultusunda, bir veya daha fazla kişiye yüksek düzeyde tesir eden, iletiler oluşturulmalıdır (Gürgen, 1997). İletilen mesajın etkisi artırılmak isteniyorsa, iletişim esnasında kullanılan kanal sayısının artmasının sağlanması önemli hale gelmektedir (Çağlar ve Kılıç, 2009).

1.1.1.5. Alıcı

İletişimde alıcı, mesajın iletildiği unsurdur (Aydın, Ergin ve Görmüş, 2013). İletişimde gönderilerin ulaştırılmaya çalışıldığı birey, topluluk, kuruluşlar veya araçlar olarak tarif edilebilir (Gürüz ve Gürel, 2016). İletişimin amacına ulaşabilmesinde, alıcının kaynağı dikkatli ve istekli bir şekilde dinlemesi, dinleme esnasında kaynağa karşı görgü kuralları gereği hoşgörülü olmalı ve bunu da sözsüz iletişim yöntemleriyle dinlediğini hissettirmelidir (Mısırlı, 2010). Alıcı gelen mesajı anlamlandırması sonucunda iletişimi bitirme ya da ileten kişi yerine geçerek yeni bir iletiyi karşı tarafa aktararak süreci devam ettirebilir (Tutar ve Yılmaz, 2012).

1.1.1.6. Algılama

Bu aşama alınan mesajı "anlama" sürecidir. Gönderilen mesaj ile alınan mesajın anlamı çelişmemelidir. Yani mesajı ileten ile alıcı arasında karşılıklı olarak gönderilen iletilerin tarafların mesajlarına yüklediği anlamla uyumluluğuna dikkat edilmelidir. Aksi takdirde gönderici mesajını iletildiğinde, alıcının gelen mesaja anlatılmak istenilenden farklı bir mana

yüklemesi halinde iletişimin başarılı olması olanaksız hale gelir (Yılmaz, 2008). Bağntı çerçevesi; insanların bilgi kapasitesi demektir. Buna göre bağntı çerçevesi; kodlamada ve kodlamanın çözümlenmesinde önemli unsurlardandır. İletişimi başlatan ile mesajı alanın bilgi kapasitelerinin birbirlerine yakın olmasına bağlı olarak iletişim gerçekleşmesi o oranda kolaylaşır (Güney, 2015).

1.1.1.7. Geri Bildirim

Alıcının mesajı yorumlayarak kaynağa geri bildirimde bulunduğu ve iletişim döngüsünün tamamlamış olduğu süreçtir (Aydın, Ergin ve Görmüş 2013). İletişimin sonuçlandırılabilmesi noktasında dönütler yaparak alıcının gelen iletileri cevaplaması önemli bir unsurdur. Geri bildirim sayesinde iletişim tek taraflı bir eylem olmaktan çıkarak, anlamlı ve değerlendirilebilir bir süreç olarak tarif edilebilir (Küçük, 2012). Aktarılmak istenilenlerin iletişimin taraflarınca ne oranda anlaşıldığının tespiti, geri bildirimde bulunmayı önemli bir hale getirir (Küçük, 2012; Tayfun, 2014).

1.1.1.8. Gürültü

Kaynak ile iletilen taraflar arasında mesajla anlatılmak istenilenlerin aktarılmasında psikolojik, fiziksel vb. diğer bütün faktörlerin devreye girerek iletişimin anlamını ve etkinliğini kaybederek alıcıya ulaşmasıdır (Kaya, 2013). Gönderilen mesajla anlatılmak istenilenler alıcı tarafından doğru bir şekilde anlaşılmıyorsa gürültü meydana gelerek karşılıklı yanlış anlam verme meydana gelir (Torun, 2015). Gönderilen mesajla, alıcının aldığı mesaj arasında farklılık oluşmasına neden olan faktörlerdir (Güney, 2015). Anlamsal ve fiziksel olmak üzere gürültü ikiye ayrılır: Fiziksel gürültü, çeşitli dış faktörlere bağlı olarak mesajla anlatılmak istenilenlerin tamamının veya bir kısmının anlaşılmaması olarak açıklanırken; anlamsal gürültü, mesajın kaynak tarafından farklı anlam yüklenmesidir (Aziz, 2016). Alıcının iletişim için uygun bir konumda bulunmaması da önemli bir unsurdur. İletişimde verimin düşmesine, hatta kopmasına alıcının mesaja olan ilgisi, merakı, konuyu doğru bir biçimde algılamasının yanında konum, mesafe, sesler ve görüntüler gibi dikkatin dağılmasına neden olabilecek çevresel etmenler etkili olur (Odabaşı, 2002).

1.1.2. İletişim becerisi

Dökmen, iletişim becerisini, bireyin sahip olduğu yetenek ve davranışlar bütününe iletişim bağntı kurabilmek için kullanması olarak açıklamaktadır. İletişim esnasında ortaya çıkan sorunların bir bölümü kişinin psikolojik nedenlerinden dolayı bilerek veya bilmeyerek yaptıkları hatalardan meydana gelmektedir. Bireylerin iletişimde sorunlara meydan vermemek için, karşıdaki kişinin sözünü kesme, başka şeylerle ilgilenme veya konuşmacıyla

göz temasını kaybetme gibi olumsuz davranışlara yönelmemesi gerekmektedir (Dökmen, 2016).

Öğrenme süreci, insanın dünyaya gelmesiyle başlar. İletişim kurmayı öğrenme süreci; bireyin, temel ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla onunla ilgilenen kişilerle refleks olarak ortaya çıkan davranışlarının süreç içerisinde gelişerek iletişim kurma becerilerini öğrenmesine yol açar. İletişim becerilerini sosyal becerileri olarak da açıklayabiliriz (Karadoğan, 2003). Nasıl ki bir müzik aletini çalmadaki becerimizi veya spora özgü yeteneğimizi çalışarak geliştiriyorsak iletişim yeteneklerimizi de bu konuda çalışarak geliştirebiliriz (Davis, Paleg ve Fanning, 2004). Bireyin yaşadığı topluma uyum sağlayabilmesi, toplum içinde yer alması iletişim becerileri aracılığıyla olmaktadır. Bunun için kişilerin iletişim becerilerini geliştirme adına istekli olması ve uğraş vermesi bir gereklilik haline gelmiştir. Bireylerin, iletişim becerileri ölçüsünde olaylara bakışları, olayları açıklayabilmeleri, analiz etmeleri ve bu analizden elde ettikleri sonuçları birleştirerek sonuca varmaları hedeflenir. İletişim becerisine sahip olan kişiler gelen mesajlardaki içeriklere farklı gözle bakma ve anlama özelliğine sahiptirler (Özer, 2006). (Yüksel, 2008)'e göre; iletişimde, karşısındakilere saygılı olma, etkili dinleme, empati kurma, açık ve anlaşılır konuşma, duygu ve düşüncelerimizi aktarırken karşımızdakileri de anlayarak mesajlarımızı iletmemiz, jest ve mimikleri uyumlu kullanmamız gibi beceriler bireylerin birbirileri arasında etkili iletişim kurmalarını sağlar. İletişim becerileri bireylerin kendi özgürlükleri ile sosyal çevrenin kuralları arasında bir denge oluşturmalarına yardımcı olarak kişilerin yaşadığı çevrenin baskılarına karşı durabilmelerine imkân sağlar (Rutherford, Mathur ve Quinn, 1998).

1.1.3. İletişim ve spor

Spor, insanın kendi iç dünyasından çıkarak, farklı yörelerde, değişik inanç ve düşünce guruplarından, insanlarla iletişimde bulunmasını sağlayarak onlardan karşılıklı etkileşim içerisinde olmayı sağlar. En önemlisi spor aracılığıyla birey, arkadaşlar edinerek, kendine yeni çevre oluşturmasına imkân vererek sosyalleşmesine katkıda bulunur. Bununla birlikte spor sayesinde sporcularla, sporseverler ve taraftarların birbirleriyle iletişim kurmalarını da kolaylaştırır (Küçük ve Koç, 2004). Spor düzenli bir organizasyon olduğu için, organizasyona dâhil olan yöneticiler, çalıştırıcılar, hakemler ve sporcular ile bunların aileleriyle yerel ve uluslararası dernek ve federasyonların kendi aralarında iletişimde bulunmalarına imkân sağlar (Dumangöz, 2019). (Weinberg, 1995), sporda iletişimin hedeflerini; ortaya çıkan problemleri karşımızdaki bireylere açıklayarak çözüme kavuşturabileceğimize onları ikna ederek, motivasyonlarını arttırarak istenilen sonuca ulaşmak olarak açıklanabilir.

Martens (1998)'e göre, sporda iletişimin üç boyutu vardır. Birinci boyutta, iletişimin sadece mesaj göndermekten ibaret olmadığı, aynı zamanda da mesaj almak olduğu vurgulanır. Antrenörlerin, gelen iletileri anlamak için iyi bir dinleyici olmalarının yanında mesajlarını aktarırken de sade ve anlaşılır bir dil kullanmaları önemlidir. İkinci olarak iletişimde,

söylediklerimizden daha çok vücut dilimiz ve davranışlarımızın karşımızdakiler üzerinde etkili olduğu bilinmektedir. Bunun için antrenörlerin, sözsüz iletişime daha fazla önem vermesi önemlidir. Üçüncü olarak, iletişim içerik ve duygu diye ikiye ayrılabilir. İçerik mesajda anlatılmak istenilenlerin özüdür; duygu ise nasıl hissedildiğidir. İçerik daha çok sözlü iletişimle, duygularsa sözsüz iletişimle aktarıldığı söylenebilir. Korkut (1997)' a göre empati, doğallık ve kabul etme/saygı bireyler arasında iletişimin etkili olmasının üç ön koşuludur.

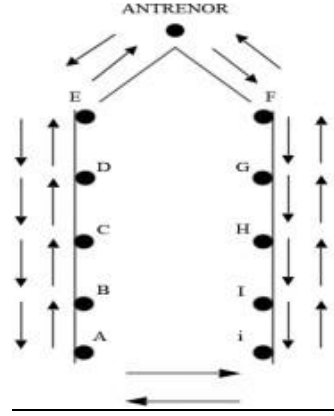
Sporda en önemli figürlerden birisi olan antrenörlerin iletişim becerilerinin yüksek olmasına paralel olarak, başarı seviyeleri de artmaktadır. İletişime geçtikleri sporcularına doğru mesajları verebildiklerinde başarılı olabildikleri için belirlenen ortak hedeflere ulaşmada antrenörlerin iletişimi etkin kullanması önemlidir. (Göral ve Afacan, 2016). Bu durum antrenörler kadar sporcular içinde geçerlidir. Spor alanlarında, gelişen olaylara verdikleri tepkiler, sporcuların iletişim becerilerinin seviyesini gösterir. Sporla ilgili çevrelerde, etkili iletişim becerileri fazla olan sporcuların aynı oranda saygınlık kazandığı söylenebilir (Biçer, 2006).

1.1.4. Sporda iletişim modelleri

Anlatılmak istenilenlerin esasını teşkil eden ve aralarında karşılıklı ilgi meydana getirilen örneksemeler model olarak ifade edilebilir. İletişim modellerini teşkil etme nedenini ise iletişime dair içeriğinin anlaşılabilir olabilmesi için en yalın haliyle iletmeye çalışmak şeklinde açıklayabiliriz (Erkan, 2002). Bu alandaki yayınlar araştırıldığında kabul gören temel antrenör iletişim modellerinin beşine ulaşılmaktadır. Bunlar:

1.1.4.1. Çember Modeli

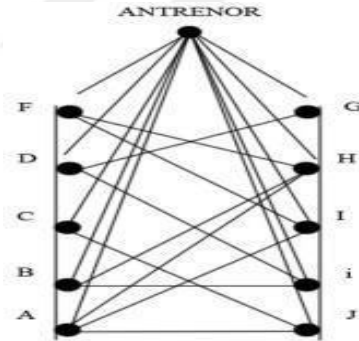
Bu modelde takımda bulunan sporcuların tamamı antrenörleri ile eşit düzeyde iletişime geçme imkânı buldukları gibi, çevresindeki sporcularla da iletişimde bulunma olanağına sahip olmaktadır (Kabadayı, 2010). İletişimin, tekdüzelikten arınarak, tek taraflı haberleşme olmaktan çıkıp "karşılıklılık" özelliğini kazandığı modeldir (Dökmen, 2005). Çember modelinin, sporcuların başarıya ulaşmalarında önemli bir faktör olmasının nedeni sporcuya eşit söz hakkı verilerek, onların sorunlarını, istek ve önerilerini dile getirmede ve karşı tarafın bu mesajların içeriğini dikkate almasına yardımcı olduğu için iletişimden en yüksek düzeyde verim elde ettikleri modeldir (Kabadayı, 2010).

Şekil 1. 1. Çember modeli (Kabadayı, 2010).

1.1.4.2. Şebeke Modeli

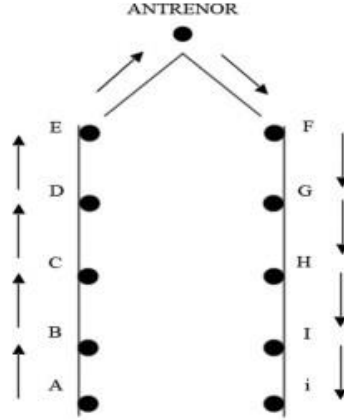
Şebeke modelinde, takımı oluşturan tüm unsurlar birbirleriyle karşılıklı bağ kurabilmektedirler. Bununla birlikte antrenörlerin sporcularla iletişim kurmasına imkân sağlandığı kadar, sporcularında gerek kendi aralarında gerekse antrenörleri ile eşit bir şekilde iletişim kurabildiği bir modeldir (Türkmen, 1992).

Şekil 1. 2. Şebeke modeli (Kabadayı, 2010).

1.1.4.3. Zincir Modeli

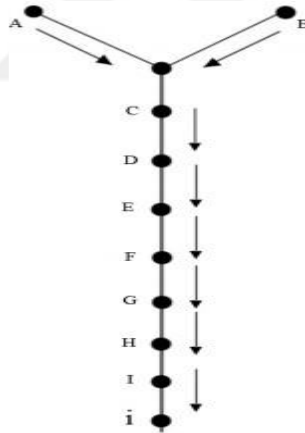
Sporcuların birbirleriyle alakalı olan davranış veya konularla ilgili olarak başta minimum iki sporcu, sonrasındaysa istemli olarak iletişim zincirini genişletmeleri durumunda tüm sporcuları kapsayan bir iletişimi anlatır (McQuail ve Windahl, 1997). Bu modelde oluşabilecek dezavantaj ise iletişim sürecinde alınan kararların kademeli olarak yayılması nedeniyle en alt kademelerde yer alan sporcuların bilgiye erişimi gecikmekte ve takım içi iletişimde mesajın etkisinin azalmasına neden olmaktadır (Kabadayı, 2010).

Şekil 1. 3. Zincir modeli (Kabadayı, 2010).

1.1.4.4. "Y" Modeli

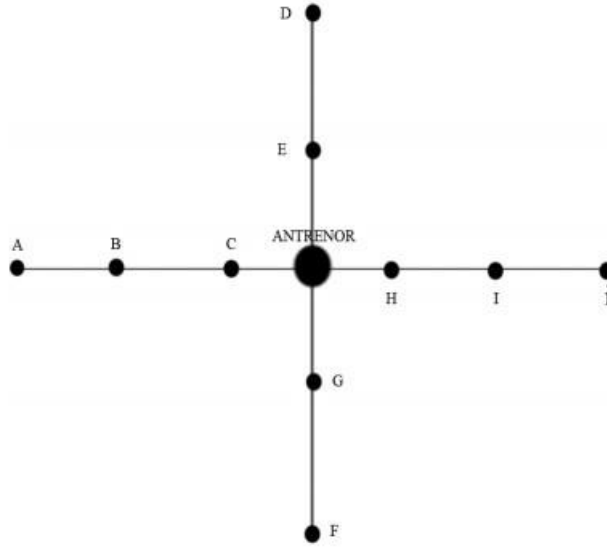
İletilmek istenilen mesajın kodlanması ve bu kodlamanın alıcı tarafından çözümlenmesine bağlı olarak mesajın alınmasına yönelik tek yönde çizgisel olarak gerçekleşen kişilerarası iletişim modelidir.

Şekil 1. 4. "Y" modeli (Kabadayı, 2010).

1.1.4.5. Tekerlek Modeli

Bu modelde iletişim antrenör tarafından başlatılır, sporcular yalnızca antrenörle iletişim kurabilir. Bu koşula bağlı olarak sporcular arasında bir iletişimden bahsedilemez. Sporcuların motivasyonunun azalması nedeniyle kendilerini geri çekmesi gibi durumlar oluşmakta ve takım başarısı olumsuz yönde etkilenmektedir (McQuail ve Windahl, 1997).

Şekil 1. 5. Tekerlek modeli (Kabadayı, 2010).

1.2. Zeka

1.2.1. Zeka kavramı ve tarihsel gelişimi

Her toplum kendi ideal insanına sahiptir. Antik Yunanlar fiziksel çeviklik, rasyonel muhakeme ve erdemli davranış gösteren kişiye, Romalılar ise cesur insanlara ve Konfüçyüs'ün etkisi altındaki Çin halkları geleneksel olarak şiir, müzik, hat sanatı, okçuluk ve çizim konularında yetenekli olanlara değer vermiştir. Geçtiğimiz birkaç yüzyıl boyunca, özellikle batı toplumlarında “zeki insan”ideal insan olarak görülmüştür. Geleneksel okullarda, zeki insan klasik dil ve matematiğe, özellikle de geometriye hakim olabilir. Bir işletme ortamında, zeki insan ticari fırsatları tahmin edebilir, riskler alabilir, bir organizasyon kurabilir ve defterleri dengede tutabilir ve hissedarları memnun edebilir. Bu idealin tam boyutları zaman içinde gelişmiştir. Bu tür kavramlar halen birçok kişi için önemini korumaktadır (Neisser ve diğerleri, 1996).

Yüzyıllar boyunca, filozoflar zekânın gerçek ölçüsünü belirlemeye uğraşmışlar. Einstein, bilgi yerine zekânın asıl işaretinin, “hayal gücü” olduğunu söylerken, Sokrates “zeki olduğumu biliyorum çünkü hiçbir şey bilmediğimi biliyorum” diyerek zeka için net bir tanım yapmamışlardır. Uzun yıllardır sinirbilimciler de zekanın tanımı ve ölçüsü hakkındaki bilimsel tartışmaya katılmışlar ve “bazı beyinleri diğerlerinden daha akıllı yapan nedir?” sorusuna cevap aramaya devam etmektedirler (Maich, 1995).

Bireyler, bulunduğu ortama uyum sağlama, kompleks fikirleri anlayabilme, karşılaştığı sorunları aşmada fikir alma ve yürütme, deneyimler yoluyla öğrenme gibi yeteneklerini kullanabilmeleri sayesinde diğer insanlardan ayrışır. Kişiler arasındaki bireysel farklılıklar önemli görülse de belirli bir kişinin entelektüel performansı farklı alanlarda, farklı

durumlarda, farklı kıstaslara göre değişim gösterecektir. "Zeka" kavramını, karmaşık olayları netleştirecek ve organize etme girişimi olarak ifade edebiliriz. Bazı alanlarda kayda değer bir netlik elde edilse de zekanın tam bir tanımı bulunmamaktadır (Nidditch, 1990).

"Zeka" kelimesi, Latince *intelligentia* ve *intellectus* kelimelerinden köken almaktadır. Orta çağda, "intellectus" kelimesi "anlama" ve "idrak" kavramlarını ifade eden bilimsel teknik ve felsefik bir terim olarak kullanılmıştır. Bununla birlikte, bu terim, teleolojik skolastikliğin metafiziksel ve kozmolojik teorileri ile güçlü bir bağa sahipti. Erken dönem modern filozofları arasında yer alan David Hume, Thomas Hobbes, Francis Bacon, John Locke eserlerinde bu yaklaşımı tamamen reddederek *intelligentia* ve *intellectus* kelimeleri yerine zekayı "understanding" terimi ile ifade etmeyi tercih etmişlerdir (Binet, 1916; Wechsler, 1944).

Zeki insanı Binet, iyi huylu, pratik, inisiyatif alabilen, farklı koşullara kendini kolayca adapte edebilen ve öz eleştiri yapabilen (Binet, 1916); Wechsler, toplumsal amaçlara sahip, rasyonel düşünen ve diğer insanlar ile ilgilenen (Wechsler, 1944); Humphreys, edindiği bilgiyi karşılaştıran ve kullanan, aklında tutabilen (Humphreys, 1979); Gardner, problemi bulan ve çözen (Gardner, 2011); Gottfredson, bilişsel karmaşalarla mücadele etme becerisi olan (Gottfredson, 1998); Sternberg ve Salter, hedefe yönelik davranan (Sternberg ve Salter, 1982), kişi olarak tanımlamışlardır.

1.2.2. Zeka kuramları

Zekayı tanımlamak ve ölçmek için farklı bilim insanlarınınca birçok kuram öne sürülmüştür. Bu kuramlarda genel olarak farklı faktörlerin zeka üzerinde etkileri değerlendirilmiştir. Zeka ilk kez kuramsal olarak 120 faktör ile Guilford tarafından tanımlanmıştır (Guilford, 1967). Zeka üzerine ortaya atılan bu kuramlar genel olarak var olan teoriyi reddetme veya geliştirme üzerine kurulmuştur.

Sperman tarafından Çift Faktör Kuramı ortaya atılana dek zeka sabit tek yönlü bir özellik olarak değerlendirilmiştir. Sperman'ın kuramında ise zekanın tanımlanmasında iki faktörün rol oynadığı görülmekte ve bunlar "g" ve "s" olarak ifade edilmektedir. Zihinsel etkinliklerde etkili olan genel zekâ "g" faktörü (genel faktör) olarak tanımlanmıştır. "s" faktörü ise zihin gücünü ifade eder. Sperman'a göre zeka "g" faktörüdür (Arkonaç, 1998).

Thorndike genel faktörü reddetmiş ve zekanın bağımsız faktörlerden oluştuğunu ileri sürmüştür. Aynı zamanda zekayı üçe ayırarak bunları mekanik, sosyal ve soyut olarak isimlendirmiştir. Soyut zekâ rakamlar ve sözcükler gibi işaretleri anlayıp kullanmaya dayanmaktadır. Sosyal zeka ise insanlarla ilişki kurabilmek için onları tanıma ve anlamayla alakalıdır. Mekanik zeka, makina-teçhizat ve teknik çeşitli araç gereci kullanmayı gerektirir (Özgüven, 1994).

Thurstone Grup Faktörleri Kuramı özellikle Sperman'ın Çift Faktörler kuramını reddeder niteliktedir. Zekâyı değerlendirmek için onun çok yönlü bir kavram olduğu tezini ortaya koyarak, tek boyutlu yaklaşımın bilimsel olmayacağını savunmuştur. Çünkü Thurstone'a göre zeka sözel, sayısal, muhakeme, mekan, bellek ve mekanik bazı beceriler gerektiren çok boyutlu bir kavramdır (Başaran, 1992).

Sternberg'in hazırladığı Üçlü Sac Ayağı Kuramı; yaratıcı, pratik ve analitik zekâdan meydana gelen üç boyutlu bir kuramdır. Analitik zeka kişinin olayları kavrama ve değerlendirme becerisi ile ilgilidir ve WISC-III ve Stanford-Binet testleri ile ölçülebilir. Yaratıcı zeka, yeni veya beklenmedik durumlarda bilgi ve becerinin kullanılmasına dayanır. İcatlar ve keşifler yaratıcı zeka sayesinde ortaya çıkar. Yaratıcı zekâyâ sahip bireyler aynı zamanda hayal güçlerini de verimli olarak kullanır. Sanatsal faaliyetlerin ortaya çıkması da yaratıcı zeka sayesinde gerçekleşmektedir. Ölçümünde tek bir kriter veya test kullanılamaz. Pratik zeka da önceden edinilmiş bilgi ve beceriler kullanılarak uygulamaya geçirilir (Bacanlı, 2000).

1.2.3. Zekâyı etkileyen faktörler

İnsan zekâsı biyolojik, çevresel, tarihsel ve kültürel faktörlerden etkilenir. Zekâ, beyin yapısına bağlıdır ve zekâ bölümlerinin gelişimi beyin hacmine bağlıdır. Armstrong'a göre zekâyı güçlü veya zayıf olarak sınıflandırmak doğru değildir. Çünkü uygun şartlarda "zayıf" ya da vasat olarak nitelendirilen zekânın güçlü zekâyâ dönüşümü mümkündür (Karagüven, 2018). Zekâyı etkileyen faktörler şunlardır:

Biyolojik Faktörler; genetik olarak, ebeveynlerden çocuklara bilişsel yetenekleri DNA yoluyla iletir. Zekâyı etkileyen faktörler arasında bireyin doğuştan gelen veya doğum sonrası farklı durumlardan kaynaklanan beyin hasarının yanı sıra kalıtım faktörünü sayabiliriz. Çevresel Faktörler; kişinin doğduğu, büyüdüğü ve içerisinde yaşadığı ortam farklı zekâ alanlarının gelişimini pozitif veya negatif doğrultuda etkilemektedir. Bu ortamlarda bulunan bireyin anne ve baba, öğretmenler, arkadaşlar, akrabalar ve diğer kişilerle paylaşımları sonucu edindiği tecrübeler zekâsını doğrudan etkilemektedir. Tarihsel ve kültürel faktörler; bireyin içinde yaşadığı toplumun tarihi geçmişi ve kültürel değerleri zekânın gelişimini etkiler (Karagüven, 2018).

1.3. Çoklu Zekâ Teorisi

1904'te Fransa eğitim bakanı, psikolog Alfred Binet ve meslektaş grubundan, hangi birinci sınıf öğrencilerinin başarısızlık için "risk altında" olduklarını belirleyen bir araç geliştirmelerini istemiştir. Zekâ testi geliştirildikten birkaç yıl sonra Amerika Birleşik Devletleri'ne getirilerek kullanılmaya başlanmış ve yaygınlaşmıştır. İlk istihbarat testlerinin geliştirilmesinden neredeyse 80 sene sonra, Howard Gardner bu yaygın inanca itiraz etmiştir.

Gardner, zekânın çok dar tanımlandığını söyleyerek, en az yedi temel zekânın varlığına “Zihin Çerçevesi” kitabında değinmiştir. İlerleyen dönemlerde sekizinci zekâyı bunlara eklemiş, dokuzuncu zekanın var olma ihtimalini tartışmıştır. Çoklu zeka (MI) teorisinde, Gardner, insan zekasının potansiyelini IQ puanının sınırlarının ötesine genişletmeye çalışmıştır. Bireyleri kendi doğal öğrenme ortamlarından çıkararak önceleri hiç uygulamadıkları, belkide bir daha uygulamak istemeyecekleri işleri yaptırarak zekâyı belirleme üzerine çalışmalar yürütmüştür. Gardner’ın üzerinde çalıştığı yedi kavramı neden yetenek değil de zeka kavramı olarak açıklamaya çalıştığı uzun süre merak konusu olmuştur. Ancak Gardner, bir röportajında insanların “Çok akıllı değil, ama müzik için harika bir kabiliyeti var” gibi ifadeleri olduğunu ve bu nedenle bahsettiği alanlara 'zekâ' diyerek bir kaide çeşidini ortaya koyma eğiliminde olduğunu belirtmiştir. Gardner, tanımladığı her bir zekâyı sadece yetenek veya beceri değil tam teşekküllü bir zekâ olarak kabul edebilmek için bazı temel “testler” geliştirmiştir. Bakış açısını oluştururken daha geniş ve pragmatik olarak ortaya koyduktan sonra, zeka kavramı gizemini yitirmeye başlamış ve insanlarda çalışırken görülebilecek işlevsel bir kavram haline gelmiştir (Saban, 2005).

1.3.1. Çoklu zeka alanları

Çoklu zeka kuramından ilk kez 1983 senesinde basılan Howard Gardner’ın yazdığı “Frames of Mind; The Theory of Multiple Intelligences” adlı kitapta bahsedilmiştir. Gardner, IQ testlerinin sonuçlarının net olması nedeniyle bunlara karşı çıkmış ve zekanın genel değerlendirilmesinin önemini ekseriyetle savunmuştur. Gardner, zekanın tek bir türünün kabul edilmesinin olumsuzluklarına değinmiş ve kişilerin becerilerine ve toplumların önem verdiği yeteneklere göre değerlendirmede bulunmanın daha iyi olacağını söylemiştir. Her toplumun önem verdiği zeka türlerinin farklı olduğunu, kimi toplumların mantıksal zekaya, kimisinin de diğer zeka türlerine daha fazla önem verdiğini belirtmiştir. Çoklu zeka kuramında zekanın çok çeşitli olması nedeniyle öğretim planlaması yapılırken kişisel benzeşmezliklerden yararlanılarak buna göre planlanmalıdır. Bu bakış açılarından zekayı değerlendiren Gardner, dokuz ayrı zeka türü üzerinde çalışmıştır. Gardner’a göre zeka türleri aşağıda yer alan dokuz maddede açıklanmıştır (Köksal, 2006);

1.3.2. Sözel-dilsel zeka

Bireylerin kelimeleri kullanmada maharetli olduğu zeka türüdür. İfade becerileri yüksektir, gramer yapılarını daha kolay kavrayabilirler. Buna bağlı olarak hikâyede, şiirde, ve yazı dillerinde daha çok beceri sahibidirler (Saban, 2005). Yazılı veya sözlü olarak kelimelerin etkin biçimde kullanma kapasitesi “Sözel-Dilsel Zeka” olarak açıklanmaktadır. Bunlara örnek vermek gerekirse politikacı, hikâye anlatıcısı veya konuşmacı sözlü olarak kendisini ifade ederken, gazeteci, yazar, editör, şair anlatmak istediklerini yazıya dökerek kendilerini ifade ederler. Bu zeka alanı, dilin sentaksını veya cümle yapısını, dilin sesbilgisini veya seslerini, dilin semantiğini, dilin fayda boyutlarını veya dilin pratik kullanımını artırıcı yönde etkisi altına alma yeteneğini içerir. Bu kullanım şekillerine örnek olarak retorik (dili kullanarak insanları bir konuda yönlendirerek harekete geçirmek için ikna etme tekniği), anımsatıcılar (dil aracılığıyla bilgiyi hatırlama), açıklama (dil vasıtasıyla bilgilendirme) ve meta dili (dilden yararlanarak kendi hakkında konuşma kavramı) içerir (Armstrong, 2009).

1.3.3. Mantıksal-matematiksel zeka

Bu zeka türünde bireyler; teori oluşturabilme, sorunları çözümlenerek sonuçlandırabilme, sorgulayabilme ve mantıksal ilişkiler oluşturma, geometri çözme, hesap yapma, rakamları kolay kullanma gibi alanlarda yeteneklidirler (Altan, 1999). Rakamları mantıklı ve verimli olarak kullanma becerisidir. Bilim insanı, mantıkçı veya bilgisayar programcısı sayıları mantıklı kullanma yeteneğine örnek verilirken, istatistikçi, matematikçi, veya muhasebecisi sayıları etkili kullanma yeteneğine sahip olmaya örnek olarak verilebilir. Bu zeka, mantıksal yapı, ilişki, ifade ve önermelere (eğer-öyleyse, neden-sonuç), fonksiyonlara ve öteki soyutlamalara duyarlı olmayı kapsar. Sınıflandırma, genelleme, çıkarım, kategorize etme, hesaplama ve hipotez testleri mantıksal-matematiksel zekanın tespit edilmesinde kullanılmaktadır (Armstrong, 2009).

1.3.4. Görsel-uzamsal zeka

Zihinde tasarlama yapabilme, burada oluşturduğu çizgileri ve şekilleri kullanarak üç boyutlu algılama ve kavrayabilme gibi becerileri kapsayan görsel sanatlarla ilgili yetenekleri kapsar (Yenilmez ve Bozkurt, 2006). Görsel-uzamsal zeka, doğru bir şekilde dünyayı algılayabilme ve bu algılamalar üzerinde dönüşümler yapabilme yeteneğidir. Bir avcı, kaşif veya rehber olarak dünyayı doğru bir şekilde algılamak, bir sanatçı, iç mimar, mimar veya mucit bu algılamalar üzerinde dönüşümü sağlayabilecek yeteneğe sahip olmaya örnek verilebilir. Formlar, mekânlar, renkler, şekiller, çizgiler, gibi unsurlar ile bunlar arasındaki ilişkilere duyarlılığı içeren bu zeka türüdür. Görsel ya da mekânsal düşünceleri grafiksel olarak ifade etmeye

görselleştirme ve mekânsal bir düzlem içinde en uygun şekilde kendini yönlendirme gücünü kapsar (Armstrong, 2009).

1.3.5. Bedensel-kinestetik zeka

Kişilerin, kendilerini ifade ederken bedensel iletişim tekniklerini uygulayabilme yeteneği ile beden ve beyin arası uyumdan verimli bir şekilde yararlanarak iletişimde olma becerilerini barındırır (Gardner, 2010). Oyuncular, sporcular veya dansçılar yeteneklerini, fikirlerini ve duygularını aktarmak için tüm vücudunu kullanması, zanaatkar olarak heykeltıraş, mekanik veya cerrahın bir şeyler üretme veya dönüştürme konusundaki uzmanlığını ifade etmektedir. Bedensel-kinestetik zeka fiziksel beceri olarak kabul edilen el becerisi, koordinasyon, güç, denge, esneklik ve sürat gibi becerileri kapsar (Armstrong, 2009).

1.3.6. Müziksel-ritmik zekâ

Zekânın bu türünde; melodi hafızasının bulunması, nota yeteneği, müzik aletlerini çalabilme, şarkılara katılma, sesleri birbirinden ayırabilme, yeni ritimler meydana getirebilme gibi yetenekler vardır (Gürel ve Tat, 2010). Müzik tutkununun müzik formlarını algılaması, müzik eleştirmeninin ayırt etme özelliği, bestecinin dönüştürme yeteneği ve sanatçının ifade etme becerisinin bulunduğu bölümdür. Bu zeka müzikal bir yapıtın tını veya ton rengine, ritim, ses tonu veya melodisine duyarlı olmayı kapsar (Armstrong, 2009).

1.3.7. Kişilerarası-sosyal zeka

Sözlü veya sözsüz iletişim yöntemlerini kullanabilme ve karşısındaki kişi veya kişileri ikna etme, bulunduğu toplulukta yer alanlarla işbirliği yapma ve kolay iletişim kurabilme, iletişimde bulunduğu bireylerle empati yapabilme gibi yeteneklerinin yüksek olduğu zekadır (Saban, 2005). Başka insanların güdülenmelerini, niyetlerini, ruh hallerine dayalı olarak duygularını anlama ve ayırım yapma kabiliyetidir. İnsanların yüzlerindeki ifadeye, ses tonlarına ve takındıkları jestlere duyarlılığa dayanmaktadır ve kişilerarası ilişkilerde ayırım yapma kapasitesi ve belirtilere etkili bir şekilde dönüt yapabilme yeteneğidir (Armstrong, 2009).

1.3.8. İçsel-bireysel zeka

Bu zeka türünde kişiler geleceğe yönelik hedef koyabilen, otokritik yapabilecek düzeyde olan ve aynı zamanda kendi duygularının da farkına vararak, duygusal tepkilerini kontrol altında tutabilecek düzeyde yeteneğe sahip olanlardır (Bümen, 2005). Bireyin kendisini tanıma ve

bunun sonucunda elde ettiği bilgilere dayanarak uyarlanabilir davranma yeteneğidir. Bu zeka alanı bireyin zayıf veya güçlü yönleri ve sınırlamalarını bilmesine dayalı olarak kendini doğru olarak tanımasını, iç ruh hallerini, niyetlerini, motivasyonlarını, mizaçlarını, arzularını bilmesini ve ayrıca kontrolünü sağlaması, kendisini tanıma ve kendisine değer verme kapasitesine göre davranışlarını kontrol etmesini sağlar (Armstrong, 2009).

1.3.9. Doğacı zeka

Zekanın bu çeşidinde çevre bilinci oldukça gelişmiş, canlı türlerini koruyan, doğal hayattan keyif duyan ve bunların yanında doğada var olan canlıları daha iyi tanıyarak, canlıların varoluş nedenleriyle ilgili düşünebilme yeteneklerine sahip olan bireyler yer alır (Saban, 2005; Demirel, Başbay ve Gürten, 2006). Bir bireyin ortamının florası ve faunasında bulunan sayısız türü tanınması ve sınıflandırması konusundaki yetkinliğini ifade eder. Aynı zamanda doğal olaylara karşı duyarlılığı olan (örneğin bulut formasyonları, dağlar, vb.) ve canlı-cansız varlıkları ayırt edebilme kapasitesine sahip insanlarda bulunan zekâdır (Armstrong, 2009).

1.3.10. Varoluşçu zeka

Etik değerleri önemseyen yaşamın sonuyla ilgili düşünceleri olan, kişilerden çok, çeşitli olaylar ve konular hakkında derin düşünme sistemi oluşturabilecek kişilerde görülebilecek bir zeka türüdür. Genellikle güçlü liderlik özellikleri taşıyanlar ile düşünürler bu grupta yer alırlar (Gardner, 2011). Varoluşsal zeka “nihai yaşam meseleleriyle ilgili bir merak” olarak tanımlanmıştır. Gardner, varoluşçu zekayı çoklu zeka teorisine dahil etmeye olumlu yaklaşmıştır çünkü varoluşçu zekaya sahip olabilme adına bazı kıstaslar vardır. Bu ölçütler şunlardır: Kültürel Değerler; kültürler, nihai yaşam sorunları ile uğraşmaya çalışan inanç sistemlerine, mitlere, dogmalara, ritüellere, kurumlara veya diğer yapılara sahiptir. Gelişim Tarihi; çocukluk çağındaki kozmik kaygıların yetişkinlik çağına anlaşılması veya anlama seviyesinde artan bir ilerleme olduğu ileri sürülmüştür. Sembol Sistemleri; çoğu toplumlar tarihsel olarak üyelerine varoluşsal temalar hakkında iletişimde bulunabilecek farklı türlerde semboller, görüntüler veya “haritalar” geliştirmiştir (örneğin, Hristiyanlık için haç, İslamın yıldızı ve Hilal, Yahudiliğin Davut yıldızı, vb.). İstisnai Bireyler (savant sendromlular); Dünyanın birçok yerinde, derin bir bilgelik veya anlayışa ve varoluşsal sorular sorma kapasitesinde olup, bununla birlikte diğer zekâların kapasitelerinde yetersiz kaldığı veya düşük bir IQ'ya sahip olduğu söylenen bireyler bulunmaktadır. Psikometrik Çalışmalar; “dindarlık” veya “maneviyat” gibi bazı kişilik değerlendirmelerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Ancak nicel olarak tanımlayıcı olmayan deneyimlerin niceliksel ölçütlerini elde etmek zordur. Evrimsel Olasılık; tarih öncesi dönemlerde yaşayan insanların avcılık ve gömme ritüellerinde ve ayrıca fillerin yas tutma davranışlarında varoluşsal temaların farkındalığına dair kanıtlar

vardır. Eğitimciler tarafından tanımlanan varoluşçu zeka ile Gardner'ın kriterleri birbirleriyle tam olarak uyumuna da birçok ortak noktaları bulunmaktadır (Armstrong, 2009).

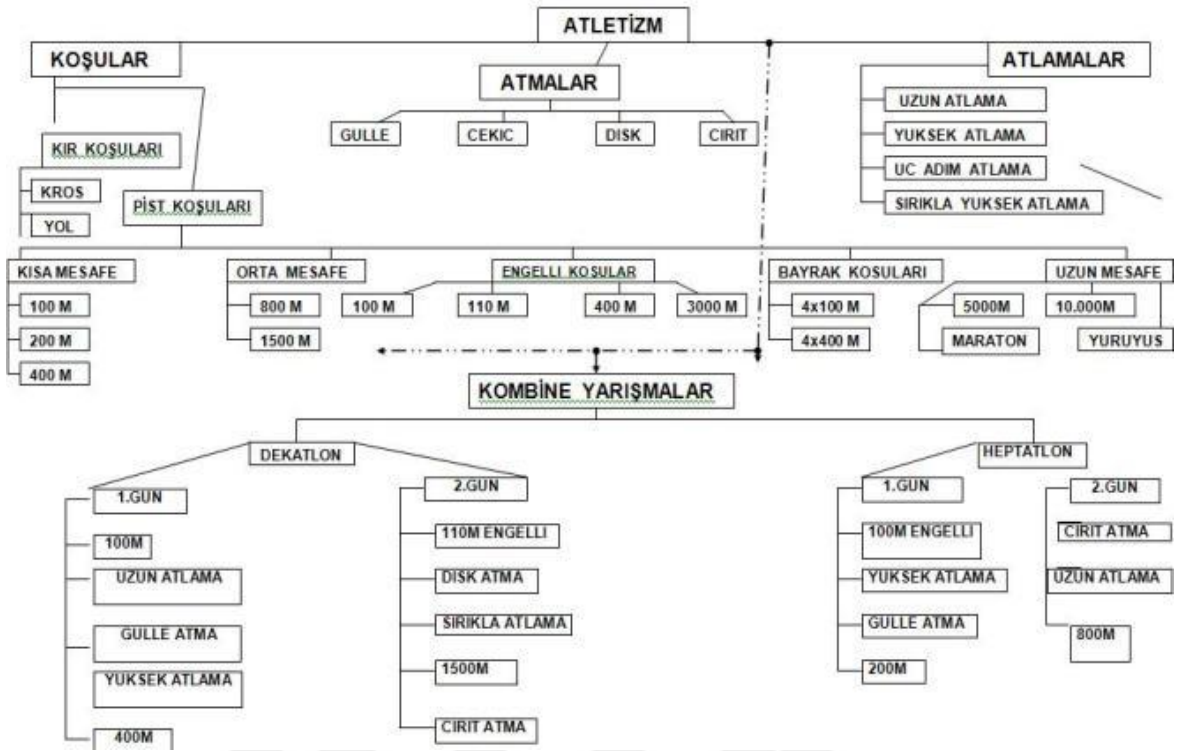
1.4. Atletizm

L"ATLETISME kelimesi atletizm kavramını oluşturmaktadır. Atma, atlama, yürüme, koşma, ve çoklu yarışmalar gibi yarışma türlerine sahip olan Yunanca kaynaklara göre "athletes" olarak yazılan ve "bir ödül için yarışan kişi" anlamını taşıyan ve insanın temel hareket formlarından ortaya çıkan atletizm, antik dönemde olimpiyatların en çok dikkat çeken branşıydı (Yapıcı ve Ersoy, 2003).

Spor dallarının en önemlisi olarak görülen atletizm branşı, aynı zamanda Modern Olimpiyatlar'ın çekirdeğini oluşturur. Atletizmin genel sağlık ve dayanıklılığa da katkısı vardır. Dolaşım ve solunum sistemlerinin verimliliğini artırdığı gibi uğraşanların temel motorik özelliklerinin gelişmesini de sağlar. Farklı özellikler barındıran branşlar içeren atletizm olimpiyatlarda ön plana çıkmaktadır. Hatta 1896-2000 arasında gerçekleştirilen olimpiyat oyunlarının, gelişmiş teknolojilerle incelenmesi sonucunda olimpiyat oyunlarının en önemli kısmını atletizmin oluşturduğu görülmektedir (Efek, 2021).

1.4.1. Atletizmin sınıflandırılması

Atletizmin yarışma dalları yapıldıkları alanlara göre sınıflandırmaya tabi tutulmuştur. Pist ve alan yarışmaları ile çoklu yarışmalar açık sahada organize edilirken. Dağ yarışları, yol yarışları, maraton, kros ve yürüyüş müsabakaları ile salon atletizm yarışmaları da yapılmaktadır (TAF, 2021).

Şekil 1. 6. Atletizmin dalları (Aracı, 2006).

1.4.2. Atletizmin tarihçesi

Avcı-toplayıcı insanlar yaşamlarını sürdürebilmek için koşu, atma ve atlama gibi temel hareket formlarını kullanmaktaydı. Daha sonra bu temel hareketler yarışma halinde atletizm sporuna dönüşmüştür. İlk olarak yarışma düzenleyen medeniyetler İrlandalılar ve Yunanlılardır. Eski İngiliz ve İrlanda kaynaklarına göre İrlanda'da düzenlenen, Tailteann Oyunlarının tarihinin milattan 2000 yıl öncesine dayandığı bilgilerine rastlanmaktadır. Atletizmin MÖ 776-MS 393 yılları arasında düzenlenen antik olimpiyatlarında önemli bir parçası olduğu kaçınılmazdır (TAF, 2021). İlk düzenli atletizm yarışmaları 1825'de Londra'da yapılmaya başlanmış olmakla birlikte, ilk resmi yarış 1840 yılında İngiltere'de yapılmış olup bu tarih modern atletizmin başlangıcı olarak kabul edilmektedir. Pierre de Coubertin'in girişimleri sonucunda Atina'da 1896 yılında modern olimpiyatlar ilk kez yapılmıştır (TAF, 2021). 210 üyeye sahip olan Uluslararası Amatör Atletizm Federasyonu (International Amateur Athletic Federation) 1912'de Stockholm'de 5. Olimpiyat Oyunları sonrasında kurulmuştur. IAAF'ın karar mercii olan IAAF konresi üye federasyonların katılımıyla iki yıl arayla bir araya gelmektedirler. Günümüzde tüm dünyada geçerli olan atletizm yarışma kuralları da Uluslararası Amatör Atletizm Federasyonunca oluşturulmuştur (TAF, 2021).

1.4.3. Türkiye’de atletizm

Ülkemizde Antalya-Finike arasında yeni ismiyle Çıralı olarak bilinen bölgede, eski ismi Olimpos olan dağın çevresinde Antik Olimpiyat Oyunları’nın başladığı tarih olan M. Ö. 776’dan önceki dönemlerde spor şölenleri düzenlenmekteydi. 1964 yılında bir dergide yer alan “İlgi Çekici Bir Hakikat” isimli yazıda, Türkiye’de ismi “Yanartaş” olarak bilinen bölgede olimpiyat oyunlarında kullanılan ilk meşalenin yakıldığı belirtilmiştir (Kanat, 1991). Kırgız Türklerinin geleneklerinde günümüzdeki koşu yarışmalarıyla benzerlik gösteren; çocukların doğumunda kadınların da katıldığı yaklaşık 265 kilometre mesafeyi bulan koşuların yapıldığı ayrıca evlenme törenlerinde Tunguzlar’ın 107 kilometreyi varan yaya koşuları düzenlendiği aktarılmaktadır (Kurt, Kılıç ve Kılıç, 2016). Bunların yanında yazılı belgelerde yer verilen bilgilere göre eski Türk toplumlarındakoşarak veya durarak, tek ya da çift ayakla yapılan uzun atlama yarışmalarının yapıldığından bahsedilmektedir (Acar, Bozkuş, Erol ve Acar, 2017).

Fransa’dan gelen, Mekteb-i Sultani yani Galatasaray Lisesi beden terbiyesi öğretmeni Curel 1870 yılında ülkemizde atletizmi tanıştıran kişidir. Mevsimlerin elverdiği günlerde Curel öğrencilerini Kâğıthane çayırına götürerek koşular, atmalar, atlamalar içeren yarışmalar düzenlemiştir. Ayrıca Rumelihisarı sırtlarında Amerikalıların kurduğu Robert Kolej’de Amerikalı eğitmenlerin uygulattığı atletizm faaliyetleri de ilgi çekmekteydi. Sporcuların bireysel yeteneklerine dayalı olan atletizm bu okullar sayesinde çok hızlı yayılmış ve buralarda okuyan Türk öğrenciler arasında bu sporla ilgilenenlerin sayısı gittikçe artmıştır. 1912-1913 yılları arasında yapılan atletizm ile ilgili çalışmalar kişisel çabalardan öte geçememiştir. Türkiye’de düzenlenen ilk atletizm çalışmaları 1922 senesinde başlamıştır. 13 Nisan 1922 tarihinde bir araya gelen kulüp temsilcileri tarafından ilk Atletizm Federasyonu seçimleri yapılmış. Bu seçimler sonucunda Ali Seyfi Bey ilk federasyon başkanı olmuş, aynı seçimde Burhan Felek, Rauf Hasağası, Adil Giray, Unvan Tayfuroğlu, Şevki Sevgin, ve Eftal Bey, Üye olarak seçilmişlerdir. Atletizm Federasyonu’nun resmen kurulmasıyla ülkemizde ilk resmi Atletizm yarışmaları düzenlenmiş ve yarışmalara katılan Galatasaray, Kurtuluş, Beyoğluspor, Beşiktaş, Fenerbahçe kulübü sporcularının yarışmaları büyük bir beğeniyle takip edilmiştir (Tekil, 1984).

2. BÖLÜM

MATERYAL ve YÖNTEM

Bu bölümde çalışmanın modeli, grubu, kullanılan veri toplama araçları ile toplanan bu verilerin değerlendirilmesinde kullanılan istatistiksel yöntemlere yer verilmiştir.

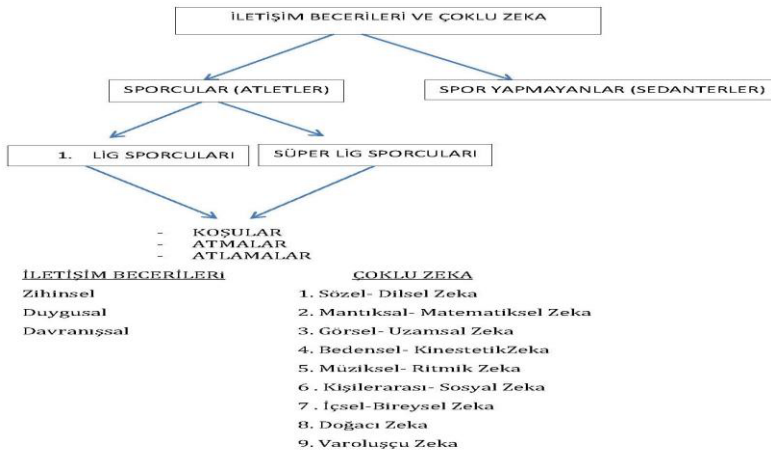
2.1. Etik Hususlar

Bu çalışma; 19-20 Mayıs 2018 tarihlerinde Mersin ilinde yapılan Türkcell Atletizm Süper Ligi 1. Kademe yarışları, 14-15 Temmuz 2018 tarihlerinde Samsun ilinde yapılan Spor Toto Atletizm 1.Lig 1. Kademe Yarışlarına katılan aktif sporcular ve spor yapmayan bireyler üzerinde uygulanmıştır. Bu çalışmayı gerçekleştirebilmek için;

- Hitit Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulundan “*Etik Kurul İzni*” alınmıştır (EK 1).
- Türkiye Atletizm Federasyonundan ölçeklerin kamp merkezlerinde ve yarışma alanlarında sporculara uygulanabilmesi için izin alınmıştır (EK 2).
- Çalışmaya başlamadan önce uygulayıcılara imzalı şekilde “Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu” anlatılarak doldurulmuştur (EK 3).
- Gerekli protokoller uygulandıktan sonra çalışma başlatılmıştır. Bu bölümde araştırmanın uygulanmasına yönelik bilgilere yer verilmiştir.

2.2. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada katılımcılara ölçek uygulanmıştır. Araştırmanın modeli aşağıdaki gibidir (Şekil 2.1).

Şekil 2. 1 Araştırmanın modeli

2.3. Araştırma Grubu

Gruplarımızı, spor yapmayan bireyler, Atletizm Süper Lig sporcuları ve Atletizm 1. Lig sporcuları oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın çalışma grubu:

- Türkcell Atletizm Süper Ligi 1. Kademe sporcuları n=179 ,
- Spor Toto Atletizm 1.Lig sporcuları n=163 ,
- Spor yapmayan bireyler.n=375 .

Gruplar belirlenirken 18-35 yaş aralığında olan ve çalışmaya katılmaya istekli olanlar dahil edilmişlerdir.

Tüm katılımcıların İletişim becerileri envanteri toplam puan için regresyon analizi sonucuna göre post hoc güç analizi yapılarak, çalışmanın primer sonucu olarak kabul edilen, bireylerin iletişim becerileri toplam puanı üzerine altı bağımsız değişkenin etkili olduğu belirlenen regresyon analizinde elde edilen R^2 : .15 değerine göre G*Power (3.1.9.2) programı ile yapılan post hoc güç analizinde etki büyüklüğü f^2 : .18 (orta etki) ve post hoc güç .88(%88) olarak bulunmuş ve çalışmadaki örneklem sayısının yeterli olduğu görülmüştür.

Sporcuların İletişim becerileri envanteri toplam puan için regresyon analizi sonucuna göre post hoc güç analizi yapılarak çalışmanın diğer primer sonucu olarak kabul edilen, sporcuların iletişim becerileri toplam puanı üzerine üç bağımsız değişkenin etkili olduğu belirlenen regresyon analizinde elde edilen R^2 : .23 değerine göre G*Power (3.1.9.2) programı ile yapılan post hoc güç analizinde etki büyüklüğü f^2 : .30 (orta etki) ve post hoc güç 1.00 (%100)olarak bulunmuş ve çalışmadaki örneklem sayısının bu sonuca göre de yeterli olduğu görülmüştür.

2.4. Veri Toplama Araçları

Verilerinin toplanması için katılımcıların demografik bilgilerini belirlemeye yönelik "Demografik Bilgi Formu", "Çoklu Zeka Ölçeği" ve "İletişim Becerileri Envanteri"ölçekleri kullanılmıştır.

Bu çalışmada İletişim Becerileri Envanterinin Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı tüm ölçek için 0.86, alt boyutlardan zihinsel için 0.73, duygusal için 0.60 ve davranışsal için 0.75 olarak bulunmuştur.

2.4.1. Demografik bilgi formu

Bu form araştırmacı tarafından geliştirilmiş olup, katılımcıların genel bilgilerini tanımlamaya yönelik 11 sorudan oluşmaktadır (EK 4).

2.4.2. Çoklu zeka ölçeği

Çalışmanın veri toplama aracı olarak; Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması Babacan (2012) tarafından yapılan, orijinali ise McClellan ve Conti (2008)' ye ait olan "Multiple Intelligence Survey", "Çoklu Zekâ 18 Ölçeği" kullanılmıştır (EK 5). 3 alt boyuta sahip 27 maddeden oluşan ölçek, katılımcıların hangi zekâ alanında baskın olduklarını saptamak amacıyla. Katılımcılardan kendilerine en yakın gördükleri ifadeden en uzak olana doğru bir sıralama yapmaları istenmektedir. Böylelikle ölçekten elde ettikleri puana bakılarak hangi zekâ alanına daha yatkın olduklarının bulunması amaçlanmaktadır. Her bir zekâ alanındaki soruların sıralamaları toplanarak en düşük puana sahip olan zekâ alanı tespit edilir ve bu ilgili katılımcının hangi zekâ alanında daha baskın olduğunu ifade eder. Bu ölçekten elde edilebilecek en düşük puan 3; en yüksek puan ise 27'dir.

Tablo 2. 1. Çoklu Zeka Alanlarını Temsil Eden Maddeler

Zeka alanları	İlgili maddeler
Bedensel Zeka	1, 10, 19
Varoluşçu zekâ	2, 11, 20
Kişilerarası zekâ	3, 12, 21
İçsel zekâ	4, 13, 22
Mantıksal zekâ	5, 14, 23
Müziksel zekâ	6, 15, 24
Doğacı zekâ	7,16, 25
Sözel Zeka	8, 17, 26
Görsel Zeka	9. 18, 27

2.4.3. İletilişim becerileri envanteri

Ersanlı ve Balcı (1998) tarafından geliştirilen "İletilişim Becerileri Envanteri" ilk olarak Balcı tarafından geliştirilmiş ve kullanılmıştır (EK 6). 1998 yılında son haline getirilen envanter, zihinsel, duygusal ve davranışsal açıdan iletişim becerilerini ölçmek amacıyla likert tipi 45 sorudan oluşmaktadır. Her bir boyutu ölçen 15 madde vardır. Bu maddeler;

Zihinsel: 1, 3, 6, 12, 15, 17, 18, 20, 24, 28, 30, 33, 37, 43, 45

Duygusal: 5, 9, 11, 26, 27, 29, 31, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 42, 44

Davranışsal: 2, 4, 7, 8, 10, 13, 14, 16, 19, 21, 22, 23, 25, 32, 41

Bu çalışmada İletişim Becerileri Envanterinin Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı tüm ölçek için 0.86, alt boyutlardan zihinsel için 0.73, duygusal için 0.60 ve davranışsal için 0.75 olarak bulunmuştur.

2.5. Araştırma Verilerin Değerlendirilmesi (İstatistiksel Analiz)

Çalışma verilerinin tanımlayıcı istatistiklerinde frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma değerlerine yer verilmiştir. Sayısal verilerin normal dağılıma uygunluğu Skewness (-.60 ile 1.56 arası) ve Kurtosis (-.56 ile 1.99 arası) ile değerlendirilmiştir (Karagöz, 2019). Bağımsız değişkenlere göre bireylerin İletişim Becerileri Envanteri puan ortalamaları arasındaki farkın karşılaştırılmasında ise iki gruplu değişkenlerde örneklem sayısı dikkate alınarak bağımsız gruplarda t testi ve Mann Whitney U testi, üç ve daha fazla grubu olan değişkenlerde gruplardaki örneklem sayısına göre bağımsız gruplarda tek yönlü varyans analizi (ileri analizi Tukey Honestly Significant. Difference Test HSD) ve Kruskal Wallis testi (ileri analizi Bonferroni düzeltilmeli Mann Whitney U testi ve Tukey) kullanılmıştır. Bireylerin Çoklu Zeka Ölçeği puanları ile İletişim Becerileri Envanteri puanları arasındaki ilişkinin ortaya konulmasında Pearson Korelasyon analizi kullanılmıştır. Bireylerin iletişim becerileri puanı üzerine primer analizlerde etkisi bulunan bağımsız değişkenler çoklu lineer regresyon (backward yöntemi) analizi ile değerlendirilmiş olup önemlilik düzeyi $p < .05$ olarak kabul edilmiştir.

3. BÖLÜM

BULGULAR

Bireylerin Tanımlayıcı Özellikleri

Çalışmaya katılan katılımcıların sosyodemografik özelliklerine göre dağılımı Tablo 3.1'de verilmiştir.

Tablo 3. 1. Katılımcıların Sosyodemografik Özellikleri (n=717)

Özellikler	Sporcu		Sedanter		Tüm grup	
	n	%	n	%	n	%
Yaş grubu						
≤ 24 yaş	273	79.8	197	52.5	470	65.6
≥ 25 yaş	69	20.2	178	47.5	247	34.4
Cinsiyet						
Kadın	154	45.0	224	59.7	378	52.7
Erkek	188	55.0	151	40.3	339	47.3
Medeni durum						
Evli	23	6.7	119	31.7	142	19.8
Bekar	319	93.3	256	68.3	575	80.2
Eğitim düzeyi						
≤ Lise	115	33.6	161	42.9	276	38.5
Üniversite	220	64.3	196	52.3	416	58.0
Lisansüstü	7	2.0	18	4.8	25	3.5
Çalışma durumu						
Çalışıyor	152	44.4	223	59.5	375	52.3
Çalışmıyor	190	55.6	152	40.5	342	47.7
Aylık gelir durumu						
≤ Asgari ücret	254	74.3	222	59.2	476	66.4
> Asgari ücret	88	25.7	153	40.8	241	33.6
Meslek						
Diğer	12	3.5	29	7.7	41	5.7
Öğrenci	178	52.0	123	32.8	301	42.0
Öğretmen	19	5.6	139	37.1	158	22.0
Serbest meslek	18	5.3	84	22.4	102	14.2
Sporcu	91	26.6	-	-	91	12.7
Antrenör	24	7.0	-	-	24	3.3
BKİ						
Zayıf (< 18.49 kg/m ²)	53	15.5	32	8.5	85	11.9
Normal (18.5 - 24.99 kg/m ²)	242	70.8	257	68.5	499	69.6
Fazla kilolu (25 - 29.99 kg/m ²)	32	9.4	74	19.7	106	14.8
Şişman (30 - 39.99 kg/m ²)	15	4.4	12	3.2	27	3.8

Araştırmaya katılan tüm katılımcıların %65.6'sının 24 yaş ve altı, %52.7'sinin kadın, %19.8'inin evli olduğu, eğitim durumları incelendiğinde; %58'inin üniversite, %38.5'inin lise ve altı, %3.5'inin lisansüstü eğitim mezunu olduğu, çalışma durumuna bakıldığında, %52.3'ünün çalıştığı, gelir durumu incelendiğinde, %66.4'ünün asgari ücretli veya asgari ücret altı gelirinin olduğu, meslek durumlarına bakıldığında; %42'sinin öğrenci, %22'sinin öğretmen, %14.2'sinin serbest meslek, %12.7'sinin sporcu, %3.3'ünün antrenör ve %5.7'sinin ise diğer meslek gruplarına sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca, kendi bildirimlerine dayalı olarak ulaşılan kilo ve boy uzunluğu verilerinden elde edilen beden kitle indeksi değerleri incelendiğinde, %69,6'sının normal, %14,8'inin fazla kilolu, %11.9'unun zayıf ve %3.8'inin şişman kategoride yer aldıkları ortaya çıkmıştır.

Çalışmaya katılan bireylerin sporla ilgisine yönelik özelliklerine göre dağılımı Tablo3.2'de verilmiştir.

Tablo 3. 2. Katılımcıların Sporla İlgisine Yönelik Özellikleri (n= 717)

Özellikler	n	%
Aktif sporcu olma durumu		
Sedanter	375	52.3
1. lig	163	22.7
Süper lig	179	25.0
Sporcu		
Hayır (Sedanter)	375	52.3
Evet (Sporcu)	342	47.7
Atletizmde alt branş		
Koşu	203	28.3
Atma	57	7.9
Atlama	82	11.4
Sedanter	375	52.3
Sporculuk düzeyi		
Milli	176	24.5
Milli değil	166	23.2
Sedanter	375	52.3
Sporculuk yaşı		
≤ 6 yıl	133	18.5
> 6 yıl	209	29.1
Sedanter	375	52.3
En iyi başarı		
Yok	151	21.1
Ulusal	88	12.3
Uluslararası	103	14.4
Sedanter	375	52.3

Aktif sporcu olma durumuna bakıldığında katılımcıların; %52.3'ü sedanter, %25'i Süper Lig sporcusu, %22.7'si 1.Lig sporcusudur. Spor yapan katılımcıların Atletizm alt branşları incelendiğinde; %28.3 'ü koşu, %7.9'u atma, %11.4'ü atlama, sporculuk düzeyine bakıldığında; %24.5'i milli, %23.2'si milli değil, sporculuk yaşına bakıldığında; %18.5'i 6 yıl ve altı, %29.1'i 6 yıl üzeri olduğu, en iyi başarı durumuna bakıldığında %21.1 sporcunun yurt içi/yurt dışı herhangi bir başarısı yok, %12.3 sporcunun ulusal başarısı, %14.4 sporcunun uluslararası başarısı vardır.

Katılımcıların İletişim Becerileri Envanteri Puanları

Çalışmaya katılan bireylerin İletişim Becerileri Envanteri ve Çoklu Zeka Ölçeği puanlarını içeren istatistik sonuçları Tablo 3.3'de verilmiştir.

Tablo 3. 3. Katılımcıların İletişim Becerileri Envanteri ve Çoklu Zeka Ölçeği Puanları (n=717)

Ölçek ve Alt Boyutları		Alınan en düşük-en yüksek puan (Min-max)	$\bar{x} \pm SS$
İBE Toplam Puan		93-217	171.72±18.56
İBE Alt Boyutları	Zihinsel	28-75	59.54±7.33
	Duygusal	31-71	52.52±6.75
	Davranışsal	28-75	59.66±7.75
	Bedensel	3-27	9.64±5.43
	Varoluşçu	3-27	8.97±5.84
Çoklu Zeka Ölçeği Alt Boyutları	Kişilerarası	3-27	9.36±5.56
	İçsel	3-27	7.95±5.69
	Mantıksal	3-27	8.19±5.94
	Müziksel	3-27	11.69±5.33
	Doğacı	3-27	9.56±5.53
	Sözel	3-27	15.81±5.63
	Görsel	3-27	11.62±5.32

Tüm katılımcıların İletişim Becerileri Envanteri ve Çoklu Zeka Ölçeği Puanlarına bakıldığında, İBE toplam puan ortalamalarına bakıldığında 171.72±18.56, zihinsel alt boyut puanı 59.54±7.33, duygusal alt boyut puanı 52.52±6.75, ve davranışsal alt boyut puanının 59.66±7.75 olduğu ortaya çıkmıştır. Çoklu Zeka Ölçeği alt boyutları puan ortalamalarında ise bedensel 9.64±5.43, varoluşçu 8.97±5.84, kişilerarası 9.36±5.56, içsel 7.95±5.69, mantıksal 8.19±5.94, müziksel 11.69±5.33, doğacı 9.56±5.53, sözel 15.81±5.63, görsel 11.62±5.32 olarak bulundu.

Katılımcıların Spora Yönelik Özelliklerinin İletişim Becerileri Puanına Etkisi

Katılımcıların sporla ilgisine göre İletişim Becerileri Envanteri puanlarının karşılaştırılması ile ilgili bulgular Tablo 3.4'de verilmiştir.

Tablo 3. 4. Katılımcıların Sporla İlgisine Göre İletişim Becerileri Envanteri Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n= 717)

Özellikler	n	İBE		İBE Alt Boyutları		
		Toplam Puan	Zihinsel	Duygusal	Davranışsal	
Aktif sporcu						
Hayır (Sedanter)	375	172.40±18.29	59.69±7.27	52.69±6.61	60.02±7.71	
Evet (Sporcu)	342	170.99±18.85	59.38±7.41	52.33±6.91	59.27±7.78	
<i>t</i>		1.018	.556	.713	1.290	
<i>p</i>		.309	.578	.476	.198	
Aktif sporculuk lig durumu						
Sedanter ^a	375	172.40±18.29	59.69±7.27	52.69±6.61	60.02±7.71	
1. lig ^b	163	173.67±17.07	60.73±6.81	52.63±6.97	60.31±7.05	
Süper lig ^c	179	168.54±20.07	58.16±7.73	52.07±6.87	58.32±8.30	
<i>F</i> (sd: 2/714/716)		3.802	5.478	.545	3.684	
<i>p</i>		.023	.004	.580	.026	
<i>Fark</i>		a, b > c	a, b > c		a, b > c	
Atletizmde alt branş						
Koşu	203	171.92±18.82	60.00±7.08	52.49±7.13	59.43±7.79	
Atma	57	170.04±18.25	58.21±7.61	52.28±6.59	59.54±8.06	
Atlama	82	169.34±19.40	58.67±7.97	51.99±6.65	58.68±7.65	
Sedanter	375	172.40±18.29	59.69±7.27	52.69±6.61	60.02±7.71	
<i>F</i> (sd: 3/713/716)		.779	1.328	.277	.762	
<i>p</i>		.506	.264	.842	.515	
Sporculuk düzeyi						
Milli	176	171.04±18.90	59.31±7.34	52.51±6.63	59.22±7.77	
Milli değil	166	170.93±18.86	59.46±7.50	52.14±7.22	59.32±7.82	
Sedanter	375	172.40±18.29	59.69±7.27	52.69±6.61	60.02±7.71	
<i>F</i> (sd: 2/714/716)		.519	.174	.379	.837	
<i>p</i>		.596	.840	.684	.433	
Sporculuk yaşı						
≤ 6 yıl	133	169.05±18.97	58.68±7.60	51.77±7.06	58.59±7.97	
> 6 yıl	209	172.22±18.71	59.83±7.27	52.69±6.81	59.70±7.65	
Sedanter	375	172.40±18.29	59.69±7.27	52.69±6.61	60.02±7.71	
<i>F</i> (sd: 2/714/716)		1.710	1.144	1.020	1.660	
<i>p</i>		.182	.319	.361	.191	
En iyi başarı						
Yok	151	170.70±18.36	59.69±7.09	51.75±6.85	59.25±7.77	
Ulusal	88	170.20±18.27	58.98±7.70	52.76±6.79	58.47±7.38	
Uluslararası	103	172.08±20.13	59.28±7.66	52.82±7.11	59.98±8.14	
Sedanter	375	172.40±18.29	59.69±7.27	52.69±6.61	60.02±7.71	
<i>F</i> (sd: 3/713/716)		.527	.286	.831	1.160	
<i>P</i>		.664	.835	.477	.324	

t: bağımsız gruplar için t testi, sd: 715

F: Bağımsız gruplar için varyans analizi, sd: gruplar arası, grup içi, toplam serbestlik derecesi

Katılımcıların aktif sporcu olma durumuna göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, sedanter (sporcu olmayan) ve sporcu katılımcıların İletişim Becerileri Envanteri boyutları a anlamlı farklılık göstermemiştir ($p>0.05$, Tablo 3.4).

Aktif sporculuk lig durumuna göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, katılımcıların toplam puan ve davranışsal alt boyut puan ortalaması arasında anlamlı düzeyde ($p<0.05$), zihinsel alt boyut puan ortalaması arasında ise yüksek düzeyde anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($p<0.01$, Tablo 3.4). İleri analizde ise, sedanter olan ve birinci ligde spor yapan katılımcıların toplam puan ve iki alt boyut (zihinsel ve davranışsal) puan ortalamasının süper ligde spor yapanlara oranla anlamlı düzeyde yüksek olduğu ($p<0.05$) görülmüştür. Aktif sporculuk lig durumuna göre grupların duygusal iletişim becerileri alt boyutu puan ortalaması arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($p>0.05$, Tablo 3.4).

Atletizmde alt branşlara ($p>0.05$, Tablo 3.4), sporculuğun milli düzeyde olma durumuna ($p>0.05$), Sporculuk yaşına ($p>0.05$), katılımcıların sporda en iyi başarı durumuna ($p>0.05$) göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, grupların toplam ve üç alt boyut (Zihinsel, duygusal ve davranışsal) puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde farklılık olmadığı saptanmıştır (Tablo 3.4). Fakat, Aktif sporculuk lig durumuna göre İletişim Becerileri Envanteri puanlarına bakıldığında, grupların toplam puan ve davranışsal alt boyut puanları arasında anlamlı ($p<0.05$), zihinsel alt boyut puan ortalaması arasında ise yüksek düzeyde anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($p<0.01$, Tablo 3.4).

Tablo 3. 5. Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerine Göre İletişim Becerileri Envanteri Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n= 717)

Özellikler	n	İBE			
		Toplam Puan	Zihinsel	Duygusal	Davranışsal
Yaş grubu					
≤ 24 yaş	470	170.64±17.75	59.33±7.15	51.89±6.65	59.42±7.46
≥ 25 yaş	247	173.79±19.88	59.95±7.67	53.72±6.81	60.12±8.27
<i>T</i>		2.166	1.083	3.473	1.147
<i>P</i>		.031	.279	.001	.252
Cinsiyet					
Kadın	378	174.28±18.18	60.23±7.13	53.21±6.96	60.85±7.59
Erkek	339	168.87±18.58	58.78±7.49	51.76±6.44	58.33±7.72
<i>T</i>		3.938	2.653	2.881	4.396
<i>P</i>		.000	.008	.004	.000
Medeni durum					
Evli	142	172.49±19.30	59.20±7.62	53.18±6.72	60.11±7.82
Bekar	575	171.53±18.38	59.63±7.26	52.36±6.76	59.55±7.73
<i>T</i>		.551	.614	1.290	.778
<i>P</i>		.582	.540	.197	.437
Eğitim düzeyi					
≤ Lise ^a	276	169.13±18.06	59.14±7.31	50.99±6.39	59.00±7.83
Üniversite ^b	416	172.97±18.46	59.71±7.38	53.29±6.72	59.96±7.61
Lisansüstü ^b	25	179.64±21.75	61.12±6.59	56.60±7.68	61.92±8.73
<i>KW (sd: 2)</i>		11.806	2.764	27.176	4.622
<i>p (fark)</i>		.003 (a < b)	.251	.000 (a < b)	.099
Çalışma durumu					
Çalışıyor	375	172.49±19.15	59.67±7.28	53.14±6.87	59.68±7.91
Çalışmıyor	342	170.89±17.87	59.41±7.40	51.85±6.57	59.63±7.58
<i>T</i>		1.155	.474	2.572	.083
<i>P</i>		.249	.635	.010	.934
Aylık gelir durumu					
≤ Asgari ücret	476	170.75±18.01	59.36±7.36	52.04±6.62	59.35±7.55
> Asgari ücret	241	173.64±19.50	59.90±7.27	53.46±6.92	60.27±8.11
<i>T</i>		1.970	.941	2.672	1.501
<i>P</i>		.049	.347	.008	.134
Meslek					
İşsiz (Çalışmıyor) ^a	41	168.80±18.33	57.59±7.98	51.54±6.08	59.68±6.94
Öğrenci ^a	301	171.17±17.82	59.65±7.30	51.89±6.64	59.63±7.67
Öğretmen ^b	158	175.51±19.20	60.18±7.13	54.62±6.66	60.70±7.93
Serbest meslek ^a	102	171.00±19.25	59.91±7.39	51.79±7.20	59.29±8.08
Sporcu/antrenör ^a	115	169.66±18.57	58.74±7.36	52.30±6.50	58.63±7.64
<i>F (sd: 4/712/716)</i>		2.374	1.463	5.141	1.287
<i>p (fark)</i>		.051	.212	.000 (a < b)	.274
BKİ					
Zayıf (< 18.49 kg/m ²)	85	173.72±19.66	60.60±7.42	52.68±7.36	60.44±8.32
Normal (18.5 - 24.99 kg/m ²)	499	171.45±18.65	59.43±7.32	52.48±6.81	59.53±7.73
Fazla kilolu (25-29.99 kg/m ²)	106	173.02±16.66	59.68±6.96	52.92±6.01	60.42±7.17
Şişman (30-39.99 kg/m ²)	27	165.48±19.84	57.67±8.56	51.15±6.71	56.67±7.99
<i>KW (sd: 3)</i>		4.193	2.803	1.443	6.164
<i>P</i>		.241	.423	.696	.104

t: Bağımsız gruplar için t testi,

sd: 715 F: Bağımsız gruplar için varyans analizi KW: Kruskal Wallis testi, sd: 3

Katılımcıların Sosyodemografik Özelliklerinin İletişim Becerileri Puanına Etkisi:

Katılımcıların yaşına göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, yaşı 25 ve üstünde olan katılımcıların iletişim becerileri puanlarının yaşı daha küçük olanlara oranla iletişim becerilerinin daha yüksek olduğu, farklılığın; toplam puan ve davranışsal alt boyutta çok yüksek düzeyde anlamlı ($p<0.001$), zihinsel ve duygusal alt boyutu arasında ise yüksek düzeyde anlamlı olduğu saptanmıştır ($p<0.01$, Tablo 3.5). Yaş gruplarına göre ise zihinsel ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark saptanmamıştır ($p>0.05$, Tablo3. 5).

Katılımcıların cinsiyetine göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, kadınların puan ortalamalarının erkeklere göre yüksek olduğu, bu farkın toplam puan ve davranışsal alt boyutta çok yüksek düzeyde anlamlı ($p<0.001$), zihinsel ve duygusal alt boyutta ise yüksek düzeyde anlamlı olduğu saptanmıştır ($p<0.01$, Tablo 3.5).

Medeni duruma göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, katılımcıların puanları arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p>0.05$, Tablo 3.5).

Katılımcıların eğitim düzeyine göre İletişim Becerileri Envanteri puanlarına bakıldığında, toplam puan ortalamasında yüksek düzeyde anlamlılık ($p<0.01$), duygusal alt boyut puan ortalamasında ise çok yüksek düzeyde anlamlı fark olduğu belirlenmiştir ($p<0.001$). İleri analizde, eğitimi lisans ve lisans üstü düzeyde olan katılımcıların iletişim becerileri toplam puan ve duygusal alt boyut puan ortalamalarının eğitimi lise düzeyinde ve altında olanlara kıyasla anlamlı düzeyde yüksek olduğu ($p<0.05$) bulunmuştur. Eğitim düzeyine göre grupların İletişim Becerileri Envanterinin zihinsel ve davranışsal alt boyut puanları arasında ise anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0.05$, Tablo 3.5).

Katılımcıların çalışma durumuna göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, çalışan katılımcıların duygusal alt boyut puanlarının anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunurken, katılımcıların iletişim becerileri toplam puan, zihinsel ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$, Tablo 3.5).

Katılımcıların aylık gelir durumuna göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, aylık geliri asgari ücretin üzerinde olan katılımcıların toplam ve duygusal alt boyut puanlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Gruplar arasındaki farkın toplam puanda anlamlı düzeyde ($p<0.05$), duygusal alt boyutta yüksek düzeyde anlamlı ($p<0.01$) zihinsel ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları arasında ise anlamlı düzeyde olduğu görülmüştür ($p>0.05$, Tablo 3.5).

Mesleğe göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, grupların toplam puan, zihinsel ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmazken ($p>0.05$), duygusal alt boyut puan ortalaması arasında çok yüksek düzeyde anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır ($p<0.001$, Tablo 3.5). İleri analizde, duygusal alt boyut

puanının en yüksek olduğu mesleğin öğretmenlik olduğu ve bu farklılığın anlamlı düzeyde yüksek olduğu ($p<0.05$) bulunmuştur

Katılımcıların BKİ düzeyine göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, şişman (*BKİ 30-39.99 kg/m² arasında olan*) katılımcıların puanlarının daha düşük olmasına karşın gruplar arasındaki anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p>0.05$, Tablo 3.5).

Katılımcıların Çoklu Zeka Ölçeği Puanları ile İletişim Becerileri Envanteri Puanları Arasındaki İlişki

Katılımcıların Çoklu Zeka Ölçeği puanları ile İletişim Becerileri Envanteri puanları arasındaki korelasyonel ilişki ile ilgili bulgular Tablo 3.6'da verilmiştir.

Tablo 3. 6. Katılımcıların Çoklu Zeka Ölçeği Puanları ile İletişim Becerileri Envanteri Puanlarının İlişkisi (n=717)

Çoklu Zeka Ölçeği Boyutları	İBE		İletişim Becerileri Envanteri Alt Boyutları					
	Toplam		Zihinsel		Duygusal		Davranışsal	
	r	P	r	p	r	p	r	p
Bedensel	-.23	.000	-.21	.000	-.14	.000	-.23	.000
Varoluşçu	-.27	.000	-.27	.000	-.14	.000	-.27	.000
Kişilerarası	-.31	.000	-.28	.000	-.19	.000	-.31	.000
İçsel	-.29	.000	-.21	.000	-.21	.000	-.30	.000
Mantıksal	-.23	.000	-.19	.000	-.15	.000	-.25	.000
Müziksel	-.20	.000	-.20	.000	-.09	.022	-.22	.000
Doğacı	-.25	.000	-.24	.000	-.15	.002	-.24	.000
Sözel	-.13	.000	-.16	.000	-.04	.278	-.12	.001
Görsel	-.27	.000	-.25	.000	-.16	.000	-.27	.000

r: Pearson korelasyon analizi

Katılımcıların Çoklu Zeka Ölçeğinin dokuz alt boyutunun puanları ile İletişim Becerileri Envanteri toplam ve üç alt boyutunun (zihinsel, duygusal ve davranışsal iletişim becerileri) puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında katılımcıların;

- Bedensel zeka puanları ile iletişim becerileri toplam ve üç alt boyutun puanları arasındaki ilişkinin zayıf ve negatif yönde anlamlı ($p<0.001$),
- Varoluşçu zeka puanları ile iletişim becerileri toplam puan, zihinsel ve davranışsal alt boyut puanları arasında orta düzeyde, duygusal alt boyut puanları arasındaki ilişkinin ise zayıf ve negatif yönde anlamlı ($p<0.001$),
- Kişilerarası zeka puanları ile iletişim becerileri toplam puan, zihinsel ve davranışsal alt boyut puanlarında orta, duygusal alt boyut puanları arasında ise zayıf ve negatif yönde anlamlı ($p<0.001$),

- İçsel zeka puanları ile iletişim becerileri toplam puan ve davranışsal alt boyut puanları arasında orta düzeyde, zihinsel ve duygusal alt boyut puanları arasında ise zayıf ve negatif yönde anlamlı ($p < (0).001$).
- Mantıksal zeka puanları ile iletişim becerileri envanterinin davranışsal alt boyut puanları arasında orta düzeyde, toplam puan, zihinsel ve duygusal alt boyut puanlarında zayıf ve negatif anlamlı ($p < 0.001$),
- Müziksel zeka puanları ile iletişim becerileri toplam ve üç alt boyutun (zihinsel, duygusal ve davranışsal) puanları arasında zayıf ve negatif anlamlı (duygusal için $p < .01$, diğerleri $p < 0.001$),
- Doğacı zeka puanları ile iletişim becerileri toplam puanları arasındaki ilişkinin orta düzeyde, üç alt boyutun puanları arasında ise zayıf ve negatif anlamlı (duygusal için $p < .01$, diğerleri $p < 0.001$),
- Sözel zeka puanları ile iletişim becerileri toplam, zihinsel ve davranışsal alt boyut puanları arasındaki ilişkinin zayıf ve negatif anlamlı (duygusal alt boyut için $p < 0.01$, diğerleri $p < 0.001$), sözel zeka puanları ile duygusal alt boyut puanları arasında ise anlamlı düzeyde ilişki olmadığı ($p > 0.05$),
- Görsel zeka puanları ile iletişim becerileri toplam puan, zihinsel ve davranışsal alt boyut puanları arasında orta, duygusal alt boyut puanları arasında ise zayıf ve negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu ($p < 0.001$) belirlenmiştir.

Katılımcıların zeka puanları arttıkça iletişim beceri puanları azalmaktadır.

Katılımcıların Çoklu Zeka Ölçeği Puanları ile İletişim Becerileri Envanteri Puanlarının İlişisine bakıldığında, katılımcıların Çoklu Zeka Ölçeğinin yalnız sözel zeka puanı ile duygusal iletişim becerileri puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı görülürken ($p > 0.05$), Çoklu Zeka Ölçeğinin sekiz alt boyut puanları ile İletişim Becerileri Envanteri toplam ve üç alt boyutun puanları arasındaki ilişkinin negatif ve zayıf-orta düzeyde anlamlı olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$, Tablo 3.6).

Katılımcıların İletişim Becerileri Puanına Etkisi Olan Bağımsız Değişkenlerin Regresyon Analizi ile Değerlendirilmesi:

Çoklu regresyon analizi (backward yöntemi) ile katılımcıların İletişim Becerileri Envanteri toplam ve üç alt boyutun puanlarının üzerine bağımsız değişkenlerin etkisinin incelenmesi amacıyla yapılan bulgular Tablo 3.7'de verilmiştir. Korelasyon analizi ve multicollinearity istatistiklerine göre regresyon modelinde bulunan bağımsız değişkenler arasında yüksek düzeyde otokorelasyon saptanmıştır.

Tablo 3. 7. Katılımcıların İletişim Becerileri Envanteri Toplam ve Üç Alt Boyut Puanı Üzerine Bağımsız Değişkenlerin Etkisi: Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları (n= 717)

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişkenler	B	S.Hata	β	t	p	B için 95%Güven Aralığı	
İBE Toplam Puan	(Sabit)	160.67	4.51		35.608	.000	151.81	169.52
	ÇZÖ - Kişilerarası	-.68	.15	-.20	-4.377	.000	-.98	-.37
	Cinsiyet	4.94	1.30	.13	3.801	.000	2.39	7.49
	Aktif sporcu	5.34	1.51	.12	3.547	.000	2.38	8.30
	Eğitim durumu	4.61	1.34	.12	3.455	.001	1.99	7.24
	ÇZÖ -Görsel	-.35	.15	-.10	-2.361	.018	-.64	-.06
	ÇZÖ - Bedensel	-.30	.15	-.09	2.003	.046	-.60	-.01
Zihinsel alt boyut	(Sabit)	60.21	1.55		38.867	.000	57.16	63.25
	ÇZÖ - Varoluşçu	-.20	.06	-.16	-3.452	.001	-.31	-.09
	ÇZÖ - Kişilerarası	-.20	.06	-.15	-3.309	.001	-.32	-.08
	Aktif sporcu	1.99	.60	.12	3.341	.001	.82	3.16
	ÇZÖ-Sözel	-.14	.05	-.11	-2.917	.004	-.23	-.04
	Cinsiyet	1.13	.52	.08	2.175	.030	.11	2.15
Duygusal alt boyut	(Sabit)	47.28	1.26		37.465	.000	44.80	49.75
	ÇZÖ - Kişilerarası	-.23	.04	-.19	-5.355	.000	-.32	-.15
	Eğitim durumu	1.95	.53	.14	3.716	.000	.92	2.98
	Meslek	1.89	.62	.12	3.048	.002	.67	3.10
	Cinsiyet	1.29	.48	.10	2.658	.008	.34	2.24
Davranışsal alt boyut	(Sabit)	58.51	1.52		38.399	.000	55.52	61.51
	ÇZÖ - Kişilerarası	-.24	.07	-.17	-3.335	.001	-.37	-.10
	Cinsiyet	2.13	.54	.14	3.934	.000	1.07	3.19
	ÇZÖ-İçsel	-.17	.07	-.12	-2.449	.015	-.30	-.03
	ÇZÖ -Görsel	-.15	.06	-.10	-2.368	.018	-.27	-.03
	Aktif sporcu	1.81	.62	.10	2.919	.004	.59	3.02

Bağımsız değişkenlerin katılımcıların İletişim Becerileri Envanteri toplam puanı üzerine etkisi

Yapılan primer analizler sonucu katılımcıların iletişim becerileri toplam puanını etkileyen 14 bağımsız değişken çoklu regresyon analizi ile değerlendirilmiştir. Yeterli etkiye sahip olmadığından sırayla regresyon modelinden çıkarılan sekiz bağımsız değişken; ÇZÖ doğacı zeka alt boyut puanı, aylık gelir durumu, ÇZÖ sözel, içsel, mantıksal, varoluşçu, müziksel zeka alt boyut puanları ve yaştır ($p>0.05$). Katılımcıların iletişim becerileri toplam puanını anlamlı düzeyde etkilediği için modelde kalan altı değişkenin β katsayısına göre önem sırası (en önemliden en az önemliye doğru) ÇZÖ kişiler arası alt boyut puanı, cinsiyet, aktif sporcu olma ($p<0.001$), eğitim düzeyi ($p<0.01$), ÇZÖ görsel ve bedensel alt boyut puanı ($p<0.05$)dır. Katılımcıların iletişim becerileri toplam puanı %15 oranında bu altı değişkenden etkilenmektedir (Tablo 3.7).

Katılımcıların ÇZÖ kişiler arası zeka boyutundaki 1 puanlık artış iletişim becerileri toplam puanını -.68 puan azaltmakta, görsel zeka boyutundaki 1 puanlık artış -.35 puan azaltmakta, bedensel zeka boyutundaki 1 puanlık artış ise -.30 puan azaltmaktadır. Kadınların iletişim becerileri toplam puanı erkeklere göre 4.94 puan fazladır. Sedanter olan bireylerin ve birinci lig sporcularının iletişim becerileri toplam puanı süper lig sporcularına göre 5.34 puan fazladır. Üniversite ve lisans üstü düzeyde eğitimi olan bireylerin iletişim becerileri toplam puanı lise düzeyinde ve daha az eğitimi olanlara göre 4.61 puan fazladır (Tablo 3.7).

Bağımsız değişkenlerin katılımcıların İletişim Becerileri Envanteri zihinsel alt boyut puanı üzerine etkisi:

Yapılan primer analizler sonucu katılımcıların iletişim becerileri envanteri zihinsel alt boyut puanı etkileyen 11 bağımsız değişken çoklu regresyon analizi ile değerlendirilmiştir. Yeterli etkiye sahip olmadığından sırayla regresyon modelinden çıkarılan altı bağımsız değişken; ÇZÖ müziksel, mantıksal, bedensel, görsel, doğacı ve içsel zeka alt boyuttur ($p>0.05$). Katılımcıların zihinsel iletişim becerileri puanını anlamlı düzeyde etkilediği için modelde kalan beş değişkenin β katsayısına göre önem sırası (en önemliden en az önemliye doğru) ÇZÖ kişiler arası alt boyut puanı, cinsiyet, aktif sporcu olma ($p<0.001$), eğitim düzeyi ($p<0.01$), ÇZÖ varoluşçu ve kişiler arası zeka alt boyut puanı, aktif sporcu olma durumu, ÇZÖ sözel zeka alt boyut puanı ($p<0.001$) ve cinsiyettir ($p<0.05$). Katılımcıların zihinsel iletişim becerileri alt boyut puanı %12 oranında bu beş değişkenden etkilenmektedir (Tablo 3.7).

Katılımcıların ÇZÖ varoluşçu zeka boyutundaki 1 puanlık artış zihinsel iletişim becerileri puanını -.20 puan azaltmakta, kişiler arası zeka boyutundaki 1 puanlık artış -.20 puan azaltmakta, sözel zeka boyutundaki 1 puanlık artış -.14 puan azaltmaktadır. Sedanter olan katılımcıların ve birinci lig sporcularının zihinsel iletişim becerileri puanı süper lig sporcularına göre 1.99 puan fazladır. Kadınların zihinsel iletişim becerileri puanı erkeklere göre 1.13 puan fazladır (Tablo 3.7).

Bağımsız değişkenlerin katılımcıların İletişim Becerileri Envanteri duygusal alt boyut puanı üzerine etkisi

Yapılan primer analizler sonucu katılımcıların iletişim becerileri envanteri duygusal alt boyut puanını etkileyen 14 bağımsız değişken çoklu regresyon analizi ile değerlendirilmiştir. Yeterli etkiye sahip olmadığından sırayla regresyon modelinden çıkarılan on bağımsız değişken; ÇZÖ doğacı zeka alt boyut puanı, çalışma durumu, ÇZÖ mantıksal, müziksel ve görsel zeka alt boyut puanları, aylık gelir durumu, ÇZÖ bedensel zeka alt boyut puanı, yaş, ÇZÖ varoluşçu ve içsel zeka alt boyut puanlarıdır ($p>0.05$). Katılımcıların duygusal iletişim becerileri puanını anlamlı düzeyde etkilediği için modelde kalan dört değişkenin β katsayısına göre önem sırası (en önemliden en az önemliye doğru) ÇZÖ kişiler arası zeka alt boyut puanı, eğitim düzeyi ($p<0.001$), meslek türü ve cinsiyettir ($p<0.01$). Katılımcıların duygusal iletişim becerileri alt boyut puanı %9 oranında bu dört değişkenden etkilenmektedir (Tablo 3.7).

Zeka boyutundaki 1 puanlık artış duygusal iletişim becerileri puanını -.23 puan azaltmaktadır. Üniversite ve lisansüstü düzeyde eğitimi olan katılımcıların duygusal iletişim becerileri puanı lise düzeyinde ve daha az eğitimi olanlara göre 1.95 puan fazladır. Öğretmen olan katılımcıların duygusal iletişim becerileri puanı diğer bireylere göre 1.89 puan fazladır. Kadınların duygusal iletişim becerileri puanı erkeklere göre 1.29 puan fazladır (Tablo 3.7).

Bağımsız değişkenlerin katılımcıların İletişim Becerileri Envanteri davranışsal alt boyut puanı üzerine etkisi:

Katılımcıların davranışsal iletişim becerileri puanını anlamlı düzeyde etkilediği için modelde kalan beş değişkenin β katsayısına göre önem sırası (en önemliden en az önemliye doğru); ÇZÖ kişiler arası zeka alt boyut puanı ($p<0.01$), cinsiyet ($p<0.001$), ÇZÖ içsel ve görsel zeka alt boyut puanı ($p<0.05$) ve aktif sporcu olma durumudur ($p<0.01$). Katılımcıların davranışsal iletişim becerileri alt boyut puanı %15 oranında bu beş değişkenden etkilenmektedir (Tablo 3.7).

Katılımcıların ÇZÖ kişiler arası zeka boyutundaki 1 puanlık artış davranışsal iletişim becerileri puanını -.24 puan azaltmakta, içsel zeka boyutundaki 1 puanlık artış -.17 puan azaltmakta, görsel zeka boyutundaki 1 puanlık artış ise -.15 puan azaltmaktadır. Kadınların davranışsal iletişim becerileri puanı erkeklere göre 2.13 puan fazladır. Sedanter olan katılımcıların ve birinci lig sporcularının davranışsal iletişim becerileri puanı süper lig sporcularına göre 1.81 puan fazladır (Tablo 3.7).

Tablo 3.8 Sedanter birey ve sporcuların Çoklu Zeka Ölçeğinin dokuz alt boyut puanlarının karşılaştırılması amaçlı bulguları içermektedir.

Tablo 3. 8. Sedanter Birey ve Sporcuların Çoklu Zeka Ölçeği Alt Boyut Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n= 717)

Zeka Türü	Sedanter (n: 375)	Sporcu (n: 342)	t	p
	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$		
Bedensel	10.67±5.43	8.51±5.20	5.418	.000
Varoluşçu	9.18±6.17	8.75±5.45	1.010	.313
Kişilerarası	9.83±5.55	8.85±5.52	2.363	.018
İçsel	7.90±5.95	7.99±5.40	.212	.832
Mantıksal	8.32±6.29	8.06±5.54	.586	.558
Müziksel	12.01±5.34	11.34±5.31	1.687	.092
Doğacı	9.74±5.59	9.37±5.48	.874	.382
Sözel	15.99±5.75	15.62±5.51	.871	.384
Görsel	11.61±5.54	11.65±5.07	.103	.918

t: Bağımsız gruplar için t testi, sd: 715

Sedanter birey ve sporcuların Çoklu Zeka Ölçeğinin dokuz alt boyut puan ortalamalarının farkı karşılaştırıldığında;

- Sedanter bireylerin bedensel zeka puan ortalamasının sporculara oranla çok yüksek düzeyde anlamlı olduğu ($p < 0.001$),
- Sedanter bireylerin kişiler arası zeka puan ortalamasının sporculara oranla anlamlı düzeyde yüksek olduğu ($p < 0.05$),
- Sedanter bireyler ile sporcuların varoluşçu, içsel, müziksel, doğacı, mantıksal, sözel ve görsel zeka puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark olmadığı ($p > 0.05$) saptanmıştır (Tablo 3.8).

Çalışmaya katılan sporcuların İletişim Becerileri Envanteri ve Çoklu Zeka Ölçeğinden aldığı puan, ortalama ve standart sapmaları Tablo 3.9'da verilmiştir.

Tablo 3. 9. Sporcuların İletişim Becerileri Envanteri ve Çoklu Zeka Ölçeği Puanları (n=342)

Ölçek ve Alt Boyutları		Alınan	
		en düşük-en yüksek puan(Min-max)	$\bar{x} \pm SS$
İBE Toplam Puan		105-212	170.99±18.85
İBE Alt Boyutları	Zihinsel	30-73	59.38±7.41
	Duygusal	31-71	52.33±6.91
	Davranışsal	31-74	59.27±7.78
Çoklu Zeka Ölçeği Alt Boyutları	Bedensel	3-27	8.51±5.20
	Varoluşçu	3-27	8.75±5.45
	Kişilerarası	3-27	8.85±5.52
	İçsel	3-27	7.99±5.40
	Mantıksal	3-27	8.06±5.54
	Müziksel	3-27	11.34±5.31
	Doğacı	3-27	9.37±5.48
	Sözel	3-27	15.62±5.51
	Görsel	3-27	11.65±5.07

Sporcuların İletişim Becerileri Envanteri ve Çoklu Zeka Ölçeği Puanlarına bakıldığında, İBE toplam puan ortalaması 170.99±18.85, İBE zihinsel alt boyut puanı 59.38±7.41, İBE duygusal alt boyut puanı 52.33±6.91, İBE davranışsal alt boyut puanı 59.27±7.78 bulundu. Çoklu Zeka Ölçeği alt boyut puan ortalamaları; Bedensel 8.51±5.20, Varoluşçu 8.75±5.45, Kişilerarası 8.85±5.52, İçsel 7.99±5.40, Mantıksal 8.06±5.54, Müziksel 11.34±5.31, Doğacı 9.37±5.48, Sözel 15.62±5.51 ve Görsel alt boyutun 11.65±5.07 olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 3. 10. Sporcuların Sosyodemografik Özelliklerine Göre İletişim Becerileri Envanteri Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n= 342)

Özellikler	n	İBE			
		Toplam Puan $\bar{X} \pm SS$	Zihinsel $\bar{X} \pm SS$	Duygusal $\bar{X} \pm SS$	Davranışsal $\bar{X} \pm SS$
Yaş grubu					
≤ 24 yaş	273	170.36±17.89	59.35±7.17	51.98±6.77	59.03±7.43
≥ 25 yaş	69	173.48±22.23	59.52±8.33	53.74±7.33	60.22±9.04
<i>T</i>		1.231	.174	1.898	1.009
<i>P</i>		.219	.862	.059	.316
Cinsiyet					
Kadın	154	173.65±18.69	60.15±7.26	53.07±7.31	60.43±7.92
Erkek	188	168.80±18.75	58.76±7.49	51.73±6.53	58.32±7.56
<i>T</i>		2.382	1.736	1.793	2.513
<i>P</i>		.018	.083	.074	.012
Medeni durum					
Evli	23	175.52±23.54	60.00±8.49	54.00±8.94	61.52±8.90
Bekar	319	170.66±18.47	59.34±7.34	52.21±6.75	59.11±7.69
<i>U/Z</i>		3134.5/1.166	3359.0/.677	3169.0/1.092	3089.5/1.265
<i>P</i>		.244	.499	.275	.206
Eğitim durumu					
≤ Lise	115	170.26±16.84	59.50±6.77	51.48±6.63	59.28±7.18
Üniversite	220	171.20±19.83	59.30±7.81	52.69±6.99	59.20±8.09
Lisansüstü	7	176.29±20.16	60.00±5.00	55.14±8.30	61.14±8.45
<i>KW (sd: 2)</i>		.759	.048	2.845	.113
<i>p (fark)</i>		.684	.976	.241	.945
Çalışma durumu					
Çalışıyor	152	170.91±19.37	59.07±7.31	52.61±7.01	59.22±7.82
Çalışmıyor	190	171.05±18.47	59.63±7.50	52.11±6.85	59.31±7.77
<i>T</i>		.068	.693	.666	.096
<i>P</i>		.946	.489	.506	.923
Aylık gelir durumu					
≤ Asgari ücret	254	170.03±18.31	59.23±7.37	52.05±6.91	58.76±7.54
> Asgari ücret	88	173.74±20.19	59.83±7.54	53.16±6.90	60.75±8.32
<i>T</i>		1.594	.655	1.302	2.081
<i>P</i>		.112	.513	.194	.038
Meslek					
İşsiz (Çalışmıyor) ^a	12	167.25±24.81	56.75±10.49	52.42±7.57	58.08±9.08
Öğrenci ^a	178	171.30±18.03	59.83±7.25	52.09±6.82	59.39±7.70
Öğretmen ^b	19	176.26±19.89	60.00±6.67	55.37±6.31	60.89±8.53
Serbest meslek ^a	18	173.22±23.50	60.22±7.82	51.72±10.04	61.28±8.09
Sporcu/antrenör ^a	115	169.66±18.57	58.74±7.36	52.30±6.50	58.63±7.64
<i>KW (sd: 4)</i>		2.012	2.352	3.963	3.330
<i>p</i>		.734	.671	.411	.504
BKİ					
Zayıf (< 18.49 kg/m ²)	53	173.91±20.10	60.74±7.04	53.08±7.68	60.09±8.46
Normal (18.5 - 24.99 kg/m ²)	242	170.27±18.54	59.17±7.44	52.14±6.76	58.95±7.53
Fazla kilolu (25-29.99 kg/m ²)	32	173.75±17.54	59.47±6.38	52.88±6.22	61.41±8.35
Şişman (30-39.99 kg/m ²)	15	166.33±21.72	57.80±10.02	51.60±8.25	56.93±7.66
<i>KW (sd: 3)</i>		2.499	1.801	1.043	5.002
<i>P</i>		.475	.615	.791	.172

t: Bağımsız gruplar için t testi, sd: 340, U/Z: Mann Whitney U testi, KW: Kruskal Wallis testi

Sporcuların Sosyodemografik Özelliklerinin İletişim Becerileri Puanına Etkisi

Sporcuların sosyodemografik özelliklerine göre İletişim Becerileri Envanteri puan ortalamalarının karşılaştırılması amacıyla ulaşılan bulgular Tablo 3.10'da verilmiştir.

Sporcuların yaşına, medeni durumuna, çalışma durumuna, mesleğe göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, grupların toplam ve üç alt boyut (zihinsel, duygusal ve davranışsal boyut) puanları arasında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$, Tablo 3.10).

Sporcuların cinsiyetine göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, kadın sporcuların toplam üç alt boyut puan ortalamalarının erkeklere göre yüksek olduğu, gruplar arasındaki farkın toplam puan ve davranışsal alt boyutunda anlamlı olduğu ($p<.05$), zihinsel ve duygusal alt boyutunda ise anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$, Tablo 3.10).

Sporcuların eğitim düzeyine göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, grupların toplam puan ve üç alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark bulunmamıştır ($p>0.05$, Tablo 3.10). (Lisans üstü mezunu olan sporcuların toplam ve duygusal alt boyut puan ortalamasının diğer gruplara göre yüksek olduğu tespit edilmiş, ancak aradaki bu farkın anlamlı bulunmamasında örneklem sayısının az olmasının etkili olduğu düşünülmüştür.)

Aylık gelir durumuna göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, asgari ücretin üzerinde aylık geliri olan sporcuların davranışsal alt boyut puan ortalamasının daha az kazanca sahip olanlara göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<.05$). Aylık gelir durumuna göre grupların toplam puan, zihinsel ve duygusal alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p>0.05$, Tablo 3.10).

BKİ düzeyine göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, şişman (*BKİ 30-39.99 kg/m² arasında olan*) sporcuların davranışsal alt boyutta en fazla olmak üzere toplam ve üç alt boyut puan ortalamalarının diğer gruplara oranla düşük olduğu, ancak bu farklılığın anlamlı olmadığı bulunmuştur ($p>0.05$, Tablo 3.10).

Sporcuların Spora Yönelik Özelliklerinin İletişim Becerileri Puanına Etkisi

Sporcuların sporla ilgili özelliklerine göre İletişim Becerileri Envanteri puanlarının karşılaştırılması Tablo 3.11’de verilmiştir.

Tablo 3. 11. Sporcu Özelliklerine Göre İletişim Becerileri Envanteri Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması (n= 342)

Özellikler	n	İBE			
		Toplam Puan	Zihinsel	İBE Alt Boyutları	Duygusal
Aktif sporcu olduğu lig					
1. lig ^b	163	173.67±17.07	60.73±6.81	52.63±6.97	60.31±7.05
Süper lig ^c	179	168.54±20.07	58.16±7.73	52.07±6.87	58.32±8.30
<i>t</i>		2.551	3.253	.746	2.383
<i>p</i>		.011	.001	.456	.018
Atletizmde alt branş					
Koşu	203	171.92±18.82	60.00±7.08	52.49±7.13	59.43±7.79
Atma	57	170.04±18.25	58.21±7.61	52.28±6.59	59.54±8.06
Atlama	82	169.34±19.40	58.67±7.97	51.99±6.65	58.68±7.65
<i>F (sd: 2/339/341)</i>		.630	1.805	.154	.309
<i>p</i>		.533	.166	.857	.734
Sporculuk düzeyi					
Milli	176	171.04±18.90	59.31±7.34	52.51±6.63	59.22±7.77
Milli değil	166	170.93±18.86	59.46±7.50	52.14±7.22	59.32±7.82
<i>t</i>		.055	.196	.490	.116
<i>p</i>		.956	.845	.625	.908
Sporculuk yaşı					
≤ 6 yıl	133	169.05±18.97	58.68±7.60	51.77±7.06	58.59±7.97
> 6 yıl	209	172.22±18.71	59.83±7.27	52.69±6.81	59.70±7.65
<i>t</i>		1.522	1.393	1.210	1.281
<i>p</i>		.129	.164	.227	.201
En iyi başarı					
Yok	151	170.70±18.36	59.69±7.09	51.75±6.85	59.25±7.77
Ulusal	88	170.20±18.27	58.98±7.70	52.76±6.79	58.47±7.38
Uluslararası	103	172.08±20.13	59.28±7.66	52.82±7.11	59.98±8.14
<i>F (sd: 2/339/341)</i>		.265	.269	.947	.899
<i>p</i>		.767	.764	.389	.408

t: Bağımsız gruplar için t testi, sd: 340,

F: Bağımsız gruplar için varyans analizi, sd: gruplar arası/grup içi/toplam serbestlik derecesi

Aktif sporculuk lig düzeyine göre sporcuların İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, birinci lig sporcularının toplam puan, zihinsel ve davranışsal alt boyut puanlarının süper lig sporcularına göre yüksek olduğu, bu farklılığın toplam puan ve davranışsal boyutta anlamlı düzeyde ($p<0.05$), zihinsel boyutta ise yüksek düzeyde anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p<0.01$). Grupların duygusal alt boyut puanları arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p>0.05$, Tablo 3.11).

Atletizmde alt branşa, sporculuğun milli olma düzeyine, sporculuk yaşına, sporda en iyi başarı durumuna göre sporcuların İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, koşu, atma ve atlama branşlarının toplam ve üç alt boyut puanında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p>0.05$, Tablo 3.11).

Sporcuların Çoklu Zeka Ölçeği Puanları ile İletişim Becerileri Envanteri Puanları Arasındaki İlişki

Sporcuların Çoklu Zeka Ölçeği puanları ile İletişim Becerileri Envanteri puanlarının korelasyonel ilişkisi Tablo 3.12'de verilmiştir.

Tablo 3. 12. Sporcuların Çoklu Zeka Ölçeği Puanları ile İletişim Becerileri Envanteri Puanlarının İlişkisi (n= 342)

Çoklu Zeka Ölçeği Boyutları	İBE		İletişim Becerileri Envanteri Alt Boyutları					
	Toplam		Zihinsel		Duygusal		Davranışsal	
	r	p	R	p	r	p	r	p
Bedensel	-.36	.000	-.36	.000	-.22	.000	-.35	.000
Varoluşçu	-.36	.000	-.35	.000	-.22	.000	-.34	.000
Kişilerarası	-.43	.000	-.40	.000	-.29	.000	-.41	.000
İçsel	-.37	.000	-.30	.000	-.29	.000	-.36	.000
Mantıksal	-.34	.000	-.29	.000	-.26	.000	-.33	.000
Müziksel	-.28	.000	-.27	.000	-.15	.005	-.28	.000
Doğacı	-.36	.000	-.34	.000	-.26	.000	-.33	.000
Sözel	-.20	.000	-.16	.002	-.16	.003	-.19	.000
Görsel	-.39	.000	-.37	.000	-.26	.000	-.37	.000

r: Pearson korelasyon analizi

Sporcuların Çoklu Zeka Ölçeğinin dokuz alt boyutunun puanları ile İletişim Becerileri Envanteri toplam ve üç alt boyutunun puanları arasındaki ilişki incelendiğinde;

- Sporcuların bedensel zeka puanları ile iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal alt boyut puanları arasında orta düzeyde, duygusal alt boyut puanları arasında ise zayıf düzeyde ve negatif yönde anlamlı ilişki ($p<0.001$),
- Sporcuların varoluşçu zeka puanları ile iletişim becerileri toplam puan, zihinsel ve davranışsal alt boyut puanları arasında orta düzeyde, duygusal alt boyut puanları arasında zayıf düzeyde ve negatif yönde anlamlı ilişki ($p<0.001$),
- Sporcuların kişilerarası, içsel, mantıksal, doğacı, görsel zeka puanları ile iletişim becerileri toplam puan, zihinsel, duygusal ve davranışsal alt boyut puanları arasında orta düzeyde ve negatif yönde anlamlı ilişki ($p<.001$),
- Sporcuların müziksel zeka puanları ile iletişim becerileri toplam puan, zihinsel ve davranışsal alt boyut puanları arasında orta düzeyde, duygusal alt boyut puanları arasında

zayıf düzeyde olmak üzere negatif yönde anlamlı ilişki olduğu (duygusal $p<0.01$, diğerleri $p<0.001$),

- Sporcuların sözel zeka puanları ile iletişim becerileri toplam, zihinsel duygusal ve davranışsal alt boyut puanları arasında zayıf düzeyde ve negatif yönde anlamlı ilişki olduğu (zihinsel ve duygusal için $p<0.01$, toplam ve davranışsal $p<0.001$), saptanmıştır.

Sporcuların zeka puanları arttıkça iletişim beceri puanları azalmaktadır.

Sporcuların İletişim Becerileri Puanına Etkisi Olan Bağımsız Değişkenlerin Regresyon Analizi ile Değerlendirilmesi: Çoklu regresyon analizi (backward yöntemi) ile sporcuların İletişim Becerileri Envanteri toplam, ve üç alt boyutun puanlarının üzerine bağımsız değişkenlerin incelenmesi amacıyla yapılan bulgular Tablo 3.13'te verilmiştir. Korelasyon analizi ve multicollinearity istatistiklerine göre regresyon modeline alınan bağımsız değişkenler arasında yüksek düzeyde otokorelasyon saptanmamıştır.

Tablo 3. 13. Sporcuların İletişim Becerileri Envanteri Toplam ve Alt Boyut Puanları Üzerine Bağımsız Değişkenlerin Etkisi: Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları (n= 342)

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişkenler	B	S.Hata	β	t	p	B için 95% Güven Aralığı	
İBE Toplam Puan	(Sabit)	183.59	3.50		52.521	.000	176.71	190.46
	ÇZÖ -Kişilerarası	-.99	.19	-.29	5.141	.000	-1.38	-.61
	ÇZÖ -Görsel	-.90	.21	-.24	4.266	.000	-1.31	-.48
	Aktif sporcu ligi	4.49	1.80	.12	2.488	.013	.94	8.04
Zihinsel Alt Boyut	(Sabit)	63.02	1.39		45.338	.000	60.28	65.75
	ÇZÖ -Kişilerarası	-.34	.08	-.25	4.371	.000	-.49	-.18
	ÇZÖ -Görsel	-.36	-.08	-.24	4.283	.000	-.52	-.19
	Aktif sporcu ligi	2.38	.72	.16	3.310	.001	.96	3.79
Duygusal Alt Boyut	(Sabit)	56.84	.90		63.166	.000	55.07	58.61
	ÇZÖ -İçsel	-.27	.08	-.21	3.416	.001	-.42	-.11
	ÇZÖ -Görsel	-.20	.08	-.15	2.648	.014	-.37	-.04
Davranışsal Alt Boyut	(Sabit)	58.79	2.35		24.970	.000	54.16	63.43
	ÇZÖ -Kişilerarası	-.38	.08	-.27	4.696	.000	-.54	-.22
	ÇZÖ -Görsel	-.32	.09	-.21	3.680	.000	-.50	-.15
	Cinsiyet	1.92	.75	.12	2.545	.011	.44	3.41
	Aylık gelir durumu	1.96	.86	.11	2.267	.024	.26	3.65
	Aktif sporcu ligi	1.61	.77	.10	2.092	.037	.10	3.12

ÇZÖ: Çoklu Zeka Ölçeği

Bağımsız değişkenlerin sporcuların İletişim Becerileri Envanteri toplam puanı üzerine etkisi:

Yapılan primer analizler sonucu sporcuların iletişim becerileri toplam puanını etkileyen 11 bağımsız değişken çoklu regresyon analizi ile değerlendirilmiştir. Yeterli etkiye sahip olmadığından sırayla regresyon modelinden çıkarılan sekiz bağımsız değişken; ÇZÖ sözel, içsel, varoluşçu, müziksel, bedensel, mantıksal, doğacı zeka alt boyut puanları ve cinsiyettir ($p>0.05$). Sporcuların iletişim becerileri toplam puanını anlamlı düzeyde etkilediği için modelde kalan üç değişkenin β katsayısına göre önem sırası (en önemliden en az önemliye doğru) ÇZÖ kişiler arası alt boyut puanı, görsel zeka alt boyut puanı ($p<0.001$) ve aktif sporcu olduğu lig düzeyidir ($p<0.05$). Sporcuların iletişim becerileri toplam puanı %23 oranında söz konusu üç değişkenden etkilenmekte, %77 oranında ise başka değişkenlerden etkilenmektedir (Tablo 3.13).

Sporcuların ÇZÖ kişiler arası zeka boyutundaki 1 puanlık artış iletişim becerileri toplam puanını -.99 puan azaltmakta, görsel zeka boyutundaki 1 puanlık artış ise -.90 puan azaltmaktadır. Birinci lig sporcularının iletişim becerileri toplam puanı süper lig sporcularına göre 4.49 puan fazladır (Tablo 3.13).

Bağımsız değişkenlerin sporcuların İletişim Becerileri Envanterinin zihinsel alt boyut puanı üzerine etkisi:

Yapılan primer analizler sonucu sporcuların iletişim becerileri zihinsel alt boyut puanını etkileyen 10 bağımsız değişken çoklu regresyon analizi ile değerlendirilmiştir. Yeterli etkiye sahip olmadığından sırayla regresyon modelinden çıkarılan yedi bağımsız değişken; ÇZÖ'nün mantıksal, sözel, doğacı, müziksel, varoluşçu, içsel ve bedensel zekadır ($p>0.05$). Sporcuların iletişim becerileri zihinsel alt boyut puanını anlamlı düzeyde etkilediği için modelde kalan üç değişkenin β katsayısına göre önem sırası (en önemliden en az önemliye doğru) ÇZÖ kişiler arası alt boyut puanı, cinsiyet, aktif sporcu olma ($p<0.001$), eğitim düzeyidir ($p<0.01$). Sporcuların iletişim becerileri zihinsel alt boyut puanı %21 oranında bu üç değişkenden etkilenmektedir (Tablo 3.13).

Sporcuların ÇZÖ kişiler arası zeka boyutundaki 1 puanlık artış zihinsel iletişim becerileri alt boyut puanını -.34 puan azaltmakta, görsel zeka boyutundaki 1 puanlık artış -.36 puan azaltmaktadır. Birinci lig sporcularının zihinsel iletişim becerileri puanı süper lig sporcularına göre 2.38 puan fazladır (Tablo 3.13).

Bağımsız değişkenlerin sporcuların İletişim Becerileri Envanterinin duygusal alt boyut puanı üzerine etkisi:

Yapılan primer analizler sonucu sporcuların iletişim becerileri duygusal alt boyut puanını etkileyen 9 bağımsız değişken çoklu regresyon analizi ile değerlendirilmiştir. Yeterli etkiye sahip olmadığından sırayla regresyon modelinden çıkarılan yedi bağımsız değişken; ÇZÖ'nün mantıksal, bedensel, sözel, müziksel, doğacı, varoluşçu ve kişiler arası zeka alt boyutudur ($p>0.05$). Sporcuların iletişim becerileri alt boyut puanını anlamlı düzeyde etkilediği için

modelde kalan iki değişkenin β katsayısına göre önem sırası (en önemliden en az önemliye doğru) ÇZÖ içsel zeka ($p<0.01$) ve görsel zeka alt boyut puanıdır ($p<0.05$). Sporcuların iletişim becerileri duygusal alt boyut puanı %9 oranında bu üç değişkendenden etkilenmektedir (Tablo 3.13).

Sporcuların ÇZÖ içsel zeka boyutundaki 1 puanlık artış duygusal iletişim becerileri puanında -.27 puan azalmaya, görsel zeka boyutundaki 1 puanlık artış duygusal iletişim becerileri puanında -.20 puan azalmaya neden olmaktadır (Tablo 3.13).

Bağımsız değişkenlerin sporcuların İletişim Becerileri Envanterinin davranışsal alt boyut puanı üzerine etkisi:

Yapılan primer analizler sonucu sporcuların iletişim becerileri davranışsal alt boyut puanını etkileyen 12 değişken çoklu regresyon analizi ile değerlendirilmiştir. Yeterli etkiye sahip olmadığından sırayla regresyon modelinden çıkarılan yedi bağımsız değişken; ÇZÖ'nün içsel, sözel, doğacı, varoluşçu, müziksel, bedensel ve mantıksal zeka alt boyuttur ($p>0.05$). Sporcuların iletişim becerileri davranışsal alt boyut puanını anlamlı düzeyde etkilediği için modelde kalan beş değişkenin β katsayısına göre önem sırası (en önemliden en az önemliye doğru); ÇZÖ kişiler arası zeka ve görsel zeka alt boyut puanı ($p<.001$), cinsiyet, aylık gelir durumu ve aktif sporcunun lig düzeyidir ($p<0.05$). Sporcuların iletişim becerileri davranışsal alt boyut puanı %22 oranında bu üç değişkendenden etkilenmektedir (Tablo 3.13).

Sporcuların ÇZÖ kişiler arası zeka boyutundaki 1 puanlık artış davranışsal iletişim becerileri puanında -.38 puan azalmaya, görsel zeka boyutundaki 1 puanlık artış davranışsal iletişim becerileri puanında -.32 puan azalmaya neden olmaktadır. Kadın sporcuların davranışsal iletişim becerileri puanı erkek sporculara göre 1.92 puan fazladır. Aylık geliri asgari ücretin üzerinde olan sporcuların davranışsal iletişim becerileri puanı aylık geliri asgari ücret ve altında olanlara göre 1.96 puan fazladır. Birinci lig sporcularının davranışsal iletişim becerileri puanı süper lig sporcularına göre 1.61 puan fazladır (Tablo 3.13).

4. BÖLÜM

TARTIŞMA

Bu çalışma, atletizm yarışmalarına aktif olarak katılan atletlerde ve sedanter bireylerde iletişim becerilerinin, demografik özellikler ve çoklu zeka alanları arasındaki ilişkisini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Çalışmada bireylerin sporla ilgisine göre iletişim becerileri envanteri puan ortalamalarının karşılaştırılmalarına bakıldığında; bireylerin aktif sporcu olma durumu, atletizmde alt branş, sporculuğun milli düzeyde olma durumu, sporculuk yaşı ve sporda en iyi başarı durumuna göre, grupların toplam ve üç alt boyut (Zihinsel, duygusal ve davranışsal) puanları arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır (Tablo 3.4). Fakat, sedanter olan ve birinci ligde spor yapan bireylerin toplam puanınınve iki alt boyut (zihinsel ve davranışsal) puan ortalamasının süper ligde spor yapanlara göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 3.4). Aktif sporculuk lig düzeyine göre ise sporcuların İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, birinci ligde spor yapan sporcuların toplam puan, zihinsel ve davranışsal alt boyut puan ortalamasının süper ligde spor yapan sporculara oranla yüksek olduğu, gruplar arasındaki bu farkın toplam puan, davranışsal boyutta, zihinsel boyutta anlamlı düzeyde olduğu ancak, duygusal iletişim becerileri alt boyut puan ortalaması arasında anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır (Tablo 3.4).

Yapılan literatür çalışmaları incelendiğinde, Tepeköylü, Soytürk ve Çamlıyer (2009), Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) öğrencileriyle yapılan çalışmada, iletişim becerisi algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesini amaçlamışlar ve düzenli olarak spor yapan öğrencilerin iletişim becerileri algılama düzeyleri arasında; Ulukan, Kartal, Zengin, Abanoz, ve Parlak (2017), üniversite öğrencilerinin düzenli spor yapma durumlarına göre iletişim becerilerini incelediği çalışmada spor yapan ve yapmayan öğrenciler arasında; Hacıoğlu (2017), üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmada sporculuk düzeyinin amatör ya da profesyonel düzeyde olmasının, iletişim becerileri üzerinde anlamlı bir ilişkiye neden olmadığını saptamışlardır. Benzer bir çalışmayı (Topcu, 2019), lise öğrencileri ile yapmış, spor yapma alışkanlıkları, empatik eğilim ve iletişim becerilerinin incelenmesi amaçlamıştır. Sonuçta, spor yapıp yapmama, yapılan sporun takım veya ferdi spor olma durumunun öğrencilerin iletişim becerileri üzerine etkisi olmadığı bildirilmiştir. Yıldız (2019), kadınların katıldığı zumba fitness egzersiz programının iletişim becerileri ve çok boyutlu bedenini değerlendirme üzerine bir etkisinin bulunmadığı gözlemlemiştir. Akyol (2019)'a göre üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri puanları fakültelere göre karşılaştırıldığında, Eğitim ve İlahiyat fakültesi öğrencilerinin puanlarının Spor ve Mühendislik fakültesi öğrencilerinden anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur.

Yapılan bu çalışma bulgularının aksine, Özdenk ve Kaya (2019), profesyonel sporcuların, amatör sporculara göre daha yüksek iletişim becerilerine ve mutluluk seviyelerine sahip olduklarını bildirilmiştir. Bununla birlikte, 10 yıl ve üzeri spor tecrübesine sahip sporcuların iletişim becerileri ve mutluluk düzeylerinin diğer sporculara göre daha yüksek bulunduğunu ortaya koymuşlardır. Boz, Biçer, Serter, Kara ve Şentuna (2021)'nın, spor yöneticilerinin sahip oldukları iletişim beceri düzeylerinin iş görenlerinin iş motivasyonları üzerindeki etkilerini incelendiği bir çalışmada, çalışmaya katılan spor yöneticilerinin iletişim beceri düzeylerinin ortalamaya göre yüksek olduğu tespit edilmiştir. Baydar Arıcan (2020); Çiçek (2018); Esentaş, Gürer ve Göral (2014), spor yapan ve yapmayan yetişkin bireylerin iletişim becerilerinin incelendiği çalışmalarında, spor yapan yetişkin bireylerin iletişim beceri düzeylerinin yapmayanlara göre daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Tepeköylü, Soytürk, Ada, ve Çamlıyer (2011), üniversite öğrencileriyle yaptıkları çalışmada, üniversite bünyesindeki takımlarda spor yapan öğrencilerin iletişim becerisi düzeylerinin spor yapmayanlara oranla daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Ancak yapılan sporun takım, bireysel ya da her iki alanda olmasının bu öğrencilerin iletişim becerisi düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediğini saptamışlardır. Gönen, 2015; Yetiş ve Servi (2020), takım sporu veya bireysel spor yapma durumunun iletişim becerileri düzeyi üzerine etkisini araştırdıklarında; takım sporu yapanların iletişim becerileri düzeylerinin daha yüksek olduğu görmüşlerdir. Baydar Arıcan (2020), sevgi evlerinde kalan ergen kızların katıldığı çalışmasında fiziksel aktivite programı uygulaması sonrasında aktiviteye katılan grubun iletişim beceri düzeylerinin yanı sıra zihinsel, davranışsal alt boyutlarında ve olumlu duygularda pozitif değişim görüldüğünü, duygusal iletişim alt boyutunda ise az miktarda bir düşüş gözlemlendiği bildirmiştir. Zolaktaf, Namazıade, ve Asgarigandomani (2018), profesyonel kadın yüzücü, basketbolcu ve karateciler ile yapılan bir çalışmada katılımcılara iletişim becerileri dersi vermişler ve bu eğitimin antrenör-sporcu ilişkisinin kalitesini artırdığı görmüşlerdir. Uyar ve Erdoğan (2021)'ya göre serbest zaman kuruluşlarından faydalanan gençlerin sosyalleşme düzeylerinin artması iletişim becerilerini de artırmaktadır. Savaşan, Yağcı ve Bozkurt (2019), sedanter, lisanssız sporla uğraşan ve lisanslı üniversite öğrencileriyle yapılan çalışmasında, iletişim beceri düzeylerinin lisanslı öğrencilerin lehine daha yüksek olduğunu bildirilmiştir. Arıcan (2021), üniversitede spor yapıp yapmama durumunu baz aldığı çalışmasında spor yapan öğrencilerin zihinsel ve davranışsal iletişim becerileri alt boyut puanlarının anlamlı derecede yüksek olduğunu, sedanterlerin ise duygusal iletişim becerileri puanlarının anlamlı derecede daha yüksek olduğunu bulmuştur. Khan ve diğerleri (2021), çalışmalarında sporun kişilerarası iletişim becerilerini geliştirmede olumlu bir role sahip olduğunu ancak spor ile kişilerarası iletişim becerilerinin yaşamın diğer alanlarına aktarımı arasında zayıf yönde ve negatif ilişki olduğunu bulmuşlardır. Çalışma bulgularımız ve literatür çalışma bulguları değerlendirildiğinde, Süper ligde yarışan sporcuların hedef sporcusu olmalarından kaynaklı yoğun antrenman ve yarışma programı nedeniyle iletişim kurabilecekleri sosyal ortamlardan daha uzak olmalarının iletişim becerilerini olumsuz etkilediği düşünülebilir.

Çalışma bulgularımızda bireylerin medeni durumu ve BKİ'ne göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, bireylerin iletişim becerileri toplam ve üç alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde farklılık bulunmamıştır (Tablo 3.4). Çalışmamıza paralel olarak, Gönen (2015), BESYO öğrencilerinde iletişim becerilerini incelediği çalışmada medeni durum değişkeninin iletişim becerilerini anlamlı düzeyde etkilemediğini ortaya koymuştur.

Katılımcıların yaşına göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, yaşı 25 ve üstünde olan katılımcıların iletişim becerileri toplam ve üç alt boyut puan ortalamasının yaşı daha küçük olanlara oranla yüksek olduğu, bu farklılığın anlamlı olduğu görülmüştür (Tablo 3.4). Çalışma bulgularını destekler nitelikte; Ulukan, Kartal, Zengin, Abanoz, ve Parlak (2017), spor yapan ve yapmayan üniversite öğrencileriyle yapılan çalışmada yaş grupları arttıkça iletişim becerisi puanlarının da arttığını ancak bu farklılığın istatistiksel açıdan anlamlı olmadığını belirlemişlerdir. Altınışık (2019), spor yöneticisi adayları ile yaptığı çalışmada, adayların yaşlarının arttıkça, iletişim becerilerinin de arttığını saptamıştır.

Literatür taramalarında yapılan bu çalışma bulgularının aksine; yaşın iletişim becerilerini etkilemediğini öne süren çalışmalar da mevcuttur. Örucü ve Kıvrak (2013), Telekomünikasyon çalışanları ile yapılan çalışmada 21-40 yaş arası katılımcıların iletişim becerileri ile yaşları arasında anlamlı bir farklılık görülmediğini; Özbey (2019), Türkiye olimpiik hazırlık merkezlerinde çalışan antrenörlerin liderlik ve iletişim beceri düzeylerini sporcuların değerlendirdikleri çalışmada antrenörlerin yaşının iletişim becerileri düzeylerini etkilemediğini; Ağırbaş, Erel ve Belli (2020); Akyol (2019); Çavuşoğlu (2014), yaşın iletişim becerisi algıları ortalama puanlarını istatistiksel olarak anlamlı düzeyde etkilemediğini bildirmişlerdir.

Hacıoğlu (2017), üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmada yaş arttıkça iletişim becerilerinin azaldığını bulurken, Aydın, Kul, Yaşartürk ve Aydın (2018), BESYO öğrencileri ile yapılan başka bir çalışmada 17-19 yaş aralığındaki BESYO öğrencilerinin iletişim becerilerinin 20-22 yaşta olanlardan anlamlı olarak yüksek olduğunu bulmuşlardır. Çalışmamıza göre, bireylerin yaş aldıkça iletişim kurma deneyimlerinin ve isteklerinin artabileceği, gençlerde ise iletişimin yerine teknoloji ve sosyal medya kullanımı nedeniyle iletişim becerilerinin olumsuz olarak etkilendiği düşünülebilir.

Katılımcıların cinsiyetine göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, kadınların toplam ve üç alt boyut puan ortalamasının erkeklere göre yüksek olduğu belirlenmiştir. Sporcuların cinsiyetine göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde ise, kadın sporcuların toplam üç alt boyut puan ortalamalarının erkeklere göre yüksek olduğu, gruplar arasındaki farkın toplam puan ve davranışsal alt boyutunda anlamlı düzeyde olduğu, zihinsel ve duygusal alt boyutunda ise anlamlı düzeyde olmadığı belirlenmiştir (Tablo 3.5). Literatür incelendiğinde; Çuhadar, Özgür, Akgün ve Gündüz (2014); Özerbaş ve Bulut (2007); Uygun ve Arıkan (2019), öğretmen adaylarının algıladıkları

iletişim becerisi düzeylerini incelediği çalışmalarında kız öğrencilerin iletişim becerileri düzeylerinin daha yüksek düzeyde olduğunu bildirmişlerdir. Üniversite öğrencilerinin iletişim beceri düzeylerinin cinsiyete göre araştırıldığı çalışmalarda; Arıcı ve Angın (2017); Karaçor (2015), Turizm ve İlahiyat Fakültesi bölümlerinde olma durumlarına, Tepeköylü Öztürk, Özden, Soytürk, Ada ve Çamlıyer (2011); Dalaman, Pepe ve Özkurt (2019), spor bilimlerinde okuma durumlarına, Evli ve Barut (2020), halk oyunu oynama durumlarına göre kadınların iletişim becerilerinin erkeklerden daha iyi olduğunu bulmuşlardır.

Yapılan bu çalışma bulgularının aksine; Akyol (2019), üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri düzeyinin cinsiyet değişkenine göre incelediği çalışmasında, kadın ve erkekler arasında iletişim becerilerinde erkekler lehine anlamlı farklılık bulunduğunu bildirmiştir.

Aydın, Kul, Yaşartürk ve Aydın (2018); Ceyhun ve Malkoç (2015); Çavuşoğlu ve Günay (2014); Dzhanzakov, Türkçapar, Yasul ve Çakar (2020), BESYO öğrencileriyle yaptıkları çalışmalarda ise, cinsiyetin iletişim becerileri düzeyi üzerinde anlamlı farklılık göstermediği bildirmişlerdir. Mutlu, Şentürk ve Zorba (2014); Yıldırım, Abakay (2015), tenisçiler ve hokeyciler üzerine yaptıkları çalışmalarda da benzer bulgulara rastlamışlardır. Literatür çalışma sonuçlarının yapılan bu çalışma bulgularını çoğunlukla destekler nitelikte olmakla birlikte karşılaşılan farklılıkların Türk toplumunda kadına ve erkeğe biçilen roller, yaşantı biçimleri, yetiştirilme tarzlarının etkili olabileceği düşünülmektedir.

Katılımcıların eğitim düzeyine göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, eğitimi lisans ve lisans üstü düzeyde olan katılımcıların iletişim becerileri toplam puan ve duygusal alt boyut puan ortalamasının, daha düşük düzeyde eğitime sahip olanlara oranla anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunurken, zihinsel ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları arasında ise anlamlı farklılığa rastlanmamıştır (Tablo 3.5). Kumcağız, Yılmaz, Balcı Çelik ve Aydın Avcı (2011), hemşirelerle yaptıkları çalışmalarında, lisans ve üzeri eğitim gören hemşirelerin iletişim becerileri davranışsal alt boyutunun diğer eğitim düzeyindeki hemşirelere oranla daha yüksek olduğunu belirtilmişlerdir.

Literatürde araştırma bulgularımızın aksine eğitim faktörünün iletişim becerilerini etkilemediği sonucuna ulaşan çalışmalar da mevcuttur. Örucü ve Kıvrak (2013), Telekomünikasyon sektörü çalışanlarının, Evli ve Barut (2020), Ortaöğretim ve Yükseköğretim öğrencilerinden oluşan halkoyuncularının iletişim becerileri arasında anlamlı bir farklılık saptanmadığını bildirmektedir.

Katılımcıların çalışma durumuna göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, iletişim becerileri toplam puan, zihinsel ve davranışsal alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde farklılık görülmezken, çalışan bireylerin duygusal alt boyut puan ortalamasının daha yüksek olduğu bulunmuştur (Tablo 3.5). Katılımcıların aylık gelir durumuna göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, asgari ücretin üzerinde aylık geliri olan katılımcıların toplam ve duygusal alt boyut puanlarının yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 4.5). Sporcuların Aylık gelir durumuna göre İletişim Becerileri

Envanteri puanları incelendiğinde ise asgari ücretin üzerinde aylık geliri olan sporcuların davranışsal alt boyut puanının anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 3.5).

Öksüz (2018), spor yöneticilerinin iletişim becerileri ile öz etkililik-yeterlilik düzeylerini değerlendirilmek amacıyla yaptığı bir çalışmada gelir düzeyi daha yüksek olan yöneticilerin iletişim becerilerinin daha iyi olduğunu belirlemiştir. Gönen (2015), BESYO öğrencileri ile yaptığı çalışmada benzer bulgulara rastlamıştır.

Yapılan bu çalışma bulgularının aksine, Baki vd. (2019); Tepeköylü vd. (2009), bireylerin spora katılım düzeylerine göre iletişim becerilerinin incelenmesi amacıyla yapılan çalışmalarda; aylık gelir değişkeninin iletişim becerilerinin toplam puanında anlamlı farklılık oluşturmadığını bildirmektedirler. Özerbaş ve Bulut (2007); Bingöl ve Demir (2011), üniversite öğrencilerinde iletişim becerilerini incelendiği çalışmalarda sosyoekonomik düzeyin iletişim becerilerini anlamlı düzeyde etkilemediğini görmüşlerdir. Dalkılıç (2011), ilköğretim öğrencilerinin sportif faaliyetlere katılma düzeyi ve iletişim becerileri arasındaki ilişkiye baktığında, iletişim becerileri ile gelir düzeyi arasında da bir ilişkiye rastlamamıştır. Gelir düzeyindeki artışın iletişim becerileri üzerine olumlu etkilerinin olması beklendiği bir sonuçtur. Yüksek gelir düzeyi bireyin daha kolay iletişime geçme ve devam ettirmesinde etkili olabileceği düşünülmektedir.

Mesleğe göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, grupların toplam puan, zihinsel ve davranışsal puanları arasında anlamlı düzeyde fark olmadığı ancak, duygusal alt boyut puanları arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir (Tablo 3.5). Yapılan ileri analizde, öğretmenlerin duygusal alt boyut puan ortalamalarının diğer meslek gruplarına göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur. Literatürde meslek ve iletişim becerileri üzerine sınırlı sayıda çalışma bulunmakla birlikte, Tümkaya (2011), öğretmenlik mesleğini isteyerek seçen öğrenciler lehine iletişim becerileri adına anlamlı bir fark olduğunu saptamıştır. Bazı mesleklerde özellikle duygusal olarak daha çok bağ kurmak gerektiğinden (öğretmen-öğrenci ilişkisi) duygusal iletişimi geliştirebilir.

Katılımcıların Çoklu Zeka Ölçeği Puanları ile İletişim Becerileri Envanteri Puanlarının ilişkisine bakıldığında, katılımcıların Çoklu Zeka Ölçeğinin yalnız sözel zeka puanı ile duygusal iletişim becerileri alt boyut puanları arasında anlamlı düzeyde ilişki olmadığı, diğer Çoklu Zeka Ölçeğinin sekiz alt boyut puanları ile İletişim Becerileri Envanteri toplam ve üç alt boyutun puanları arasında negatif yönde zayıf-orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir (Tablo 3.6). Bireylerin zeka puanları arttıkça iletişim beceri puanları azalmaktadır. Literatürde iletişim becerileri ve çoklu zeka arasındaki ilişkiyi inceleyen sınırlı sayıda kaynak bulunmakla birlikte; bulgularımızın aksine, Mohammadzadeh ve Jafarigohar (2012), İngilizce öğrenimi gören öğrencilerin iletişim becerileri ve çoklu zeka düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceledikleri bir çalışmada iletişim becerileri ve çoklu zeka kavramı arasında önemli düzeyde bir ilişki olduğunu ve bu ilişkide cinsiyet faktörünün kız öğrenciler lehine etkili olduğunu bildirmektedir. Sayed (2005), çoklu zeka tabanlı eğitim programının

uygulandığı öğrencilerde iletişim becerilerinin değerlendirdiği çalışmada, iletişim becerilerinin çoklu zeka tabanlı eğitim programının sözel zeka alanından pozitif yönde etki ettiğini bildirmektedir. Literatürden elde edilen sonuçlar ile yapılan bu çalışma bulgularının örtüşmemesinin, iletişim becerileri ve çoklu zeka kavramı arasındaki ilişkinin çalışıldığı örneklem grubundan kaynaklandığı düşünülebilir.

Sedanter birey ve sporcuların Çoklu Zeka Ölçeğinin dokuz alt boyut puan ortalamaları arasındaki fark incelendiğinde; sedanter bireylerin bedensel zeka puan ortalamasının sporculara göre çok ileri düzeyde anlamlı olarak yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 3.8). Bulgularımızın aksine, Kiremitçi ve Canpolat (2014), BESYO öğrencilerinde üst bilişsel farkındalık, problem çözme ve çoklu zekâ alanları arasındaki ilişkiye bakmış ve öğrencilerin sahip oldukları zeka alanları dikkate alındığında, en yüksek ortalamaya bedensel/kinestetik zeka ve ikinci olarak da kişilerarası/sosyal zeka alanından alınan ortalamaların takip ettiği görmüştür. Şentürk ve Yazıcı (2020), sporcularla yaptığı çalışmada, çoklu zeka ortalama puanlarını yukarıdan aşağıya doğru; bedensel zeka, sosyal zeka, doğacı zeka, içsel zeka, görsel zeka, mantıksal zeka, müziksel zeka ve sözel zeka olarak belirlemiştir. Keskin ve Bayram (2019), işitme ve görme engelli bireylerin çoklu zeka alanlarını incelemek amacıyla yaptığı çalışmada, spor yapma durumu ile çoklu zeka puan ortalamaları karşılaştırdığında, spor yapan bireylerin bedensel-kinestetik zekalarının anlamlı düzeyde yüksek olduğunu, Kutz, Dyer ve Campbell (2013), spor yapan üniversite öğrencilerinin kinestetik zeka alanının en yüksek düzeyde, sözel-dilsel zekanın ise en düşük düzeyde olduğunu bildirmişlerdir. Yine, Ermiş E., Ermiş A. ve İmamoğlu (2018), spor ve çoklu zeka ilişkisini erişkinlik aşamasında öğrencilerde araştırdıkları çalışmalarında, spora katılmanın öğrencilerin çoklu zeka puanlarını artırdığını görmüşlerdir. Hong-shih ve Wen-chang (2011), spor yapan ve yapmayan bireylerle yaptıkları araştırma sonucunda sporcuların en gelişmiş zekalarının Bedensel-Kinestetik Zekâ, Kişilerarası Zekâ ve İçsel Zekâ olduğunu bildirmişlerdir. Johnson (2016), teakwondocularla yaptığı çalışmada, önce sporcuların zekâ alanları belirlemiş, antrenman programlarına çoklu zekâ kuramı dahil edilmiş ve çalışma sonucunda sporcuların becerilerinin ve yaratıcılıklarının üst düzeye çıkarılabildiklerini görmüştür.

İlter (2019), atletizm branşındaki ortaokul öğrencilerinde yaratıcılık ve çoklu zekâ alanları arasındaki farka bakmış, erkeklerin mantıksal-matematiksel ve bedensel kinestetik zekâ alanlarının yüksek çıktığını belirlemiştir. Tunç (2008), ortaöğretim öğrencileri ile yaptığı çalışmada; sözel-dilsel zeka alanında sosyal bilimler lisesi, matematiksel-mantıksal zeka alanında spor lisesi, görsel-uzamsal zeka alanında güzel sanatlar lisesi, bedensel-kinestetik zeka alanında ise Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin lehine sonuçlar bulunduğunu bildirmektedir. Bilir, Şahin ve Yıldırım (2018), hokey sporcularının çoklu zeka alanları ve antrenörlerinin liderlik davranışlarını algılamaları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yaptığı çalışmada, sporcuların müziksel zeka alanlarının orta düzeyde gelişmiş; sözel, mantıksal, görsel, bedensel ve içsel zekalarının gelişmiş; doğacı ve sosyal zekalarının da çok gelişmiş olduğunu saptamıştır.

Literatürden elde edilen bulgular ve yapılan araştırma bulguları arasındaki farklılıklar ele alındığında; araştırmada çoklu zeka alanlarını değerlendiren ölçeğimizde bedensel zekayı belirleyen sorular “hareketli bir yaşam tarzım var”, “dışarıda oynanan oyunları severim” ve “aletlerle çalışmayı severim” sorularıydı. Çalışmanın örneklem grubu düşünüldüğünde; sedanter bir birey yaptığı bir yürüyüş ya da arkadaşıyla yaptığı küçük bir etkinliği hareketli bir yaşam tarzı sayabilirken elit düzeyde aktif sporcu bir günde yaptığı çift antrenmanı hareket olarak görmeyebileceğinden kaynaklandığı düşünülebilir.

Sedanter bireyler ile sporcuların çoklu zeka puan ortalamalarına bakıldığında; sedanter bireylerin kişiler arası zeka puan ortalamasının sporculara göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu, varoluşçu, içsel, mantıksal, müziksel, doğacı, sözel ve görsel zeka puan ortalamaları arasında ise anlamlı düzeyde farklılık olmadığı bulunmuştur (Tablo 3.8).

Yapılan Literatür çalışmasında, Güllü ve Tekin (2009), genel lise ve spor lisesi öğrencileriyle yaptıkları çalışmada genel lise öğrencilerinin sözel, mantıksal, görsel ve içsel zekâlarının daha gelişmiş olduğunu, spor lisesi öğrencilerinin bedensel zekâlarının daha üst düzeyde olduğunu, her iki lisede okuyan öğrencilerini müziksel, sosyal ve doğacı zekâlarının arasında anlamlı bir farkın olmadığını bildirmişlerdir. Yapılan diğer bir çalışmada, Metan ve Küçük (2017), 14 yaşındaki öğrencilerin spor yapıp yapmama durumuna göre, görsel, müziksel ve sosyal alanlarda spor yapmayanlar lehine anlamlı bir farklılık olduğu diğer alanlarda anlamlı bir farklılık olmadığını ortaya koymuşlardır. Ayrıca, Ceylan ve Karaç (2021), Spor Lisesi öğrencilerinin varoluşçu zeka ve müziksel zeka alt boyutunun Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinden daha iyi olduğunu belirtmektedirler. Çalı ve Kangalgil (2020), düzenli spor yapan 12- 14 yaş arası basketbolcularla yaptığı çalışmasında cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenine göre, çoklu zekâ puanları arasında anlamlı farklılık olmadığını, spor yaşına göre bedensel zekâ puanları karşılaştırıldığında yedi yıl ve üzeri spor yapanların diğerlerine göre yüksek olduğu, diğer zekâ alanlarında ise anlamlı farklılık olmadığını belirtmişlerdir. Yetiş ve Servi (2020), spor yapma alanına göre takım sporuyla uğraşan sporcuların duygusal zekâ düzeylerinin bireysel sporla uğraşan sporculara oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Tekin (2009), orta öğretim kurumlarında aktif sporcu olan öğrencilerle yaptığı çalışmasında, erkek öğrencilerin mantıksal-matematiksel zekâ alanı ve bedensel kinestetik zekâ alanlarının yüksek çıktığını, ferdi branş yapan sporcuların takım sporu yapan sporculara göre sosyal ve içsel zekâ alanlarının yüksek çıktığını bildirmektedir. Ermiş, İmamoğlu ve Erilli (2012), BESYO ve Polis Meslek Yüksekokulu (PMYO) öğrencileri ile yaptığı çalışmalarında bedensel ve sosyal zeka puanlarının ortalamalarının her iki okul öğrencilerinde birbirlerine yakın olduğunu görmüşlerdir. Erol, Kul, Bozkuş, ve Elçi (2014), BESYO sınavlarına katılan ve kayıt yaptırmaya hak kazanan ve kazanamayan adayların Çoklu Zeka Alanlarının, “Sözel-Dilsel Zeka”, “Mantıksal- Matematiksel Zeka”, “Müziksel- Ritmik Zeka”, “Bedensel- Kinestetik Zeka”, “Sosyal- Kişilerarası Zeka” boyutunda kazananlar lehine anlamlı farklılıklar bulmuşlardır.

Çalışmamızda yapılan regresyon analizleri sonucunda, katılımcıların iletişim becerileri toplam puanı %15 oranında; ÇZÖ kişiler arası alt boyut puanı, cinsiyet, aktif sporcu olma ($p<0.001$), eğitim düzeyi ($p<0.01$), ÇZÖ görsel ve bedensel alt boyut puanından ($p<0.05$) etkilenmektedir (Tablo 4.5). Zihinsel alt boyut puanı %12 oranında; ÇZÖ kişiler arası alt boyut puanı, cinsiyet, aktif sporcu olma ($p<0.001$), eğitim düzeyi ($p<0.01$), ÇZÖ varoluşçu ve kişiler arası zeka alt boyut puanı, aktif sporcu olma durumu, ÇZÖ sözel zeka alt boyut puanı ($p<0.001$) ve cinsiyet puanından ($p<0.05$) etkilenmektedir (Tablo 4.5). Duygusal alt boyut puanı %9 oranında; ÇZÖ kişiler arası zeka alt boyut puanı, eğitim düzeyi ($p<0.001$), meslek türü ve cinsiyetten etkilenmektedir ($p<0.01$). Davranışsal alt boyut puanı %15 oranında; ÇZÖ kişiler arası zeka alt boyut puanı ($p<0.01$), cinsiyet ($p<0.001$), ÇZÖ içsel ve görsel zeka alt boyut puanından ($p<0.05$) etkilenmektedir ($p<0.01$) (Tablo 3.7).

Sporcuların iletişim becerileri toplam puanı %23 oranında; ÇZÖ kişiler arası alt boyut puanı, görsel zeka alt boyut puanı ($p<0.001$) ve aktif sporcu olduğu lig düzeyinden etkilenmektedir ($p<0.05$). Zihinsel alt boyut puanı %21 oranında; ÇZÖ kişiler arası alt boyut puanı, cinsiyet, aktif sporcu olma ($p<0.001$), eğitim düzeyi ($p<0.01$), ÇZÖ varoluşçu zeka alt boyut puanı, görsel zeka alt boyut puanından etkilenmektedir ($p<0.001$). Duygusal alt boyut puanı %9 oranında; ÇZÖ içsel zeka ($p<0.01$) ve görsel zeka alt boyut puanından etkilenmektedir ($p<0.05$). Davranışsal alt boyut puanı %22 oranında; ÇZÖ kişiler arası zeka ve görsel zeka alt boyut puanı ($p<.001$), cinsiyet, aylık gelir durumu ve aktif sporcunun lig düzeyinden etkilenmektedir ($p<0.05$) (Tablo 3.13).

Adiloğulları, Görgülü ve Şenel (2019), futbol antrenörleriyle yaptığı çalışmada, duygusal zekanın iletişim becerileri üzerinde (0.15) yordayıcı güce sahip olduğunu, duygusal zekâ ile iletişim becerileri arasında pozitif bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Taşlıyan, Hırlak ve Harbalıoğlu (2015), çalışmada üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ; iletişim becerileri ve akademik başarı düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemiş, regresyon analizinin sonuçlarına bakıldığında, duygusal zekâ düzeyinin iletişim becerilerini %31,2 ($R^2=0,312$), oranında etkisi olduğu görülmüştür. Kahya ve Ceylan (2017), Dumlupınar Üniversitesinde meslek yüksekokullarında okuyan öğrencilerle yaptığı, sosyal zekâ düzeyleri yüksek olan bireylerin iletişim becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesini amaçlandığı çalışmada, iletişim becerilerinin sosyal zekâyı anlamlı düzeyde etkilediğini bildirmiştir ($F= 46,300$; $p<0.05$). Büyükbeşe, Direkçi ve Erşahan (2017), üniversite öğrencileriyle yaptıkları çalışmada, duygusal zekânın iyimserlik boyutunun iletişim becerilerini %37 düzeyinde pozitif yönde anlamlı olarak etkilediğini bildirmişlerdir. Ateş, Yıldız ve Yıldız (2018), “profesyonel basketbol ve voleybolcuların algıladıkları antrenör iletişim becerisi ile sporcuların kaygı durumu üzerinde etkili olabilecek değişkenlerin incelenmesi” amacıyla yaptıkları çalışmada; değişkenlerin antrenör iletişim beceri düzeyi üzerindeki önem sırasına göre; cinsiyet, medeni durum, spor yapma zamanı, antrenörle çalışma zamanı, yaş, spor branşı ve eğitim düzeyi olarak bulunmuştur. Bu değişkenler, antrenör iletişim beceri düzeyindeki varyansın % 8’ini oluşturmaktadır.

Kiremitçi, Canpolat (2014), “üstbilişsel farkındalık, problem çözme ve çoklu zekâ alanları arasındaki ilişkinin belirlenmesi ve çoklu zekâ alanlarının, üstbilişsel farkındalık ve problem çözme becerileri üzerindeki rolünün incelenmesi” amacıyla yaptığı çalışma sonucunda, kişilerarası-sosyal zekâ alanlarının pozitif; müziksel-ritmik zekâ alanının ise negatif yönde açıklayıcı özelliğe sahip olduğunu bildirmiştir. Çoklu zeka alanlarının, üst bilişsel farkındalığın %47’sini açıkladığı saptanmıştır (F=49.27; p=.000). Bozdağ ve Sarı (2021), lise öğrencileri ile yaptığı çalışmada çoklu zekâ alanlarının sporun yaşam becerilerine etkisinin anlamlı olduğunu, bedensel, varoluşçu, kişilerarası, mantıksal ve doğacı zekâ puanı, birlikte sporun yaşam becerilerine etkisinin %50’sini açıkladığını bildirmiştir (R2=0.498).

Yapılan bu çalışma bulguları ve literatürden elde edilen bulgulara bakıldığında; her ne kadar birçok alt branşın birleşmesiyle takım sporu gibi görünse de bireysel bir branş olan atletizmde antrenmanlar genelde bireysel olarak yapılmaktadır. Yani bir voleybol takımı antrenmanı ile bir koşucunun antrenmandaki diyalog ihtiyacı ve imkanı aynı olmayabilir. Yine sporcuların rekabetçi kişilikleri de kişiler arası zekalarının sedanter bireylerden daha düşük olmasının araştırma bulgularımızın literatür ile farklılaşmasının nedenini açıklar nitelikte olduğu düşünülebilir. Ayrıca atletizm sporunun bazı branşlarının çok komplike teknik taktik çalışma gerektirmemesi, özellikle koşuların ağırlıklı olarak dönüşümlü formda yapılması kişilerin çoklu zeka ve iletişim becerileri de sporcular lehine bir sonucun çıkmamasında rol oynayabileceği düşünülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmamızın sonucunda;

- Katılımcıların aktif sporcu olma durumu, atletizmde alt branş, sporculuğun milli düzeyde olma durumu, sporculuk yaşı ve sporda en iyi başarı durumuna göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, grupların toplam ve üç alt boyut (Zihinsel, duygusal ve davranışsal) puanları arasında farklılık görülmemiştir. Aktif sporculuk lig durumuna göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, sedanter olan ve birinci ligde spor yapan katılımcıların toplam puan, zihinsel ve davranışsal alt boyut puan ortalaması süper ligde spor yapanlara oranla anlamlı düzeyde yüksek bulunurken, duygusal iletişim becerileri açısından anlamlı düzeyde farklılığa rastlanmamıştır.
- Katılımcıların medeni durumuna ve BKİ'ne göre İletişim Becerileri Envanteri puanları arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Katılımcıların yaşına göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, yaşı 25 ve üstünde olan bireylerin iletişim becerileri toplam ve alt boyutlar puan ortalamasının yüksek olduğu belirlenmiştir.
- Katılımcıların cinsiyetine göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, kadınların toplam ve alt boyut puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sporcuların cinsiyetine göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, kadın sporcuların toplam üç alt boyut puan ortalamalarının daha yüksek olduğu, bu farkın toplam puan ve davranışsal alt boyutunda anlamlı düzeyde olduğu, zihinsel ve duygusal boyutta ise anlamlı olmadığı görülmüştür.
- Katılımcıların eğitim düzeyine göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, eğitimi lisans ve lisansüstü düzeyde olan katılımcıların iletişim becerileri toplam puan ve duygusal alt boyut puanlarının anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur.
- Katılımcıların çalışma durumuna göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, çalışan katılımcıların duygusal alt boyut puanının daha yüksek olduğu, ve bu farkın anlamlı olduğu görülmüştür. Katılımcıların aylık gelir durumuna göre İletişim Becerileri Envanteri puanları incelendiğinde, aylık geliri asgari ücretin üzerinde olan katılımcıların toplam ve duygusal alt boyut puan daha yüksek olduğu, bu farkın toplam puanda ve duygusal alt boyutta anlamlı düzeyde olduğu belirlenmiştir.
- Katılımcıların Çoklu Zeka Ölçeği Puanları ile İletişim Becerileri Envanteri Puanlarının ilişkisine bakıldığında, katılımcıların Çoklu Zeka Ölçeğinin yalnız sözel zeka puanı ile duygusal iletişim becerileri arasında anlamlı düzeyde ilişki olmadığı, tespit edilmiştir. Çoklu Zeka Ölçeğinin diğer sekiz alt boyut puanları ile İletişim Becerileri Envanteri

toplam ve üç alt boyutun arasında ise zayıf-orta düzeyde negatif yönlü anlamlı ilişki saptanmıştır. Bireylerin zeka puanları arttıkça iletişim beceri puanları azalmaktadır.

- Sedanter katılımcıların bedensel zeka puan ortalamasının sporculara oranla çok ileri düzeyde anlamlı olarak yüksek olduğu saptanmıştır.
- Sedanter katılımcıların kişiler arası zeka puan ortalamasının sporculara göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür.

Çalışmamıza ilişkin öneriler ise;

- Süper Ligde yarışan sporcuların programlarına hedefe ulaşmalarını etkilemeyecek nitelikte iletişim kurabilecekleri ve sosyalleşebilecekleri etkinlikler eklenmesi,
- Sporculara yönelik; medya, spor yöneticileri ve toplumun başarı beklentisi konusunda bireylerde farkındalık geliştirecek çalışmalar yapılması,
- Yaşı daha küçük olan bireylerin teknolojiden uzaklaşıp iletişim kurabilecekleri sosyal ortamlar (sportif aktiviteler, kültürel etkinlikler) oluşturulması,
- İnsanların öğrenim hayatları süresince onlara kendilerini ifade edebilecekleri ilgi alanları oluşturulması, bu sayede ileriki hayatlarında ilgi alanları doğrultusunda sosyal çevre oluşturabilmeleri,
- Bireylerin yaşam çevrelerinde yaşlarına uygun sosyal aktiviteler (tiyatro, sinema, konser, şiir dinletisi, sportif faaliyetler, çeşitli beceri kursları vb.) için gerekli ortam (tiyatro salonu, spor salonları vb.) hazırlanması veya var olanların etkin kullanımının sağlanması,
- Erkeklerin de küçük yaşlardan itibaren iletişim içeren etkinlik ve oyunlara daha fazla katılmasının teşvik edilmesi,
- Çocukların iletişim kurma becerilerini artırıcı faaliyetlere anaokulundan itibaren eğitimin her kademesinde yer verilmesi, eğitim sisteminde bireyin tamamen akademik başarısına odaklanılmaması, iletişim gibi sosyal alanlarda bireyi geliştirecek çalışmalar yapılması,
- Beden eğitimi, müzik, görsel sanatlar gibi sosyal derslerin branşındaki öğretmenler tarafından yeterli düzeyde, verimli işlenmesi ve bu derslere Milli Eğitim Bakanlığı, veli, öğrenci ve idarecilerin işbirliği yapması,
- Devlet ve Özel kurumların (Halk Eğitim Merkezleri, Gençlik Merkezleri, Spor İl Müdürlükleri, İl Kültür Müdürlükleri vb.) mevcut hizmetlerini ve alt gelir gruplarındaki insanlara yönelik sosyal faaliyetlerini çeşitlendirerek topluma sunması,
- Öğrencilerin eğitim süreçlerinde çoklu zekanın alanlarına yönelik iletişim becerilerini geliştirecek nitelikte aktivitelerin ve eğitim programları hakkında toplumda farkındalık oluşturulması ve iletişime yönelik sosyal ortamların desteklenmesi,
- Sporcuların antrenmanların yanında resim ve müzik gibi diğer sosyal faaliyetlere yönlendirilmesi, sporu eğitimle birlikte yürütmesi, örgün eğitime düzenli olarak devam etmesi,
- Sporcuların entellektüel birikimlerinin artırılması,

- Bireylerin baskın çoklu zekasının zamanında keşfedilmesi (yetenek taraması), kendisine uygun alanda gelişim sağlamak için eğitim alması,
- Araştırma bulgularımızda katılımcılarda çoklu zeka alanlarından bedensel zekayı belirleyen sorular; “hareketli bir yaşam tarzım var”, “dışarıda oynanan oyunları severim” ve “aletlerle çalışmayı severim” dir. Fakat çalışmanın örneklem grubu düşünüldüğünde bu soruların sporcularda bedensel zekanın yordanmasında yetersiz kaldığı öngörülmektedir. Sedarer bir birey yaptığı bir yürüyüş ya da arkadaşıyla yaptığı küçük bir etkinliği hareketli bir yaşam tarzı sayabilirken elit düzeyde aktif sporcu bir günde yaptığı çift antrenmanı hareket olarak görmeyebilir. Bu açıdan bakıldığında sporcularda çoklu zeka alanlarını değerlendirecek yeni ölçeklerin geliştirilmesi gerektiğidir.

Araştırma bulgularımızdan elde edilen sonuçlar literatür çalışmaları ile birlikte değerlendirildiğinde sedarer bireyler ve sporcular arasında iletişim becerileri ve çoklu zeka kavramını inceleyen sınırlı sayıda çalışma bulunmakta olup yeterli düzeyde tartışma yapılamamıştır. Bu nedenle gelecekte özellikle komplike teknik taktik gerektiren spor branşlarında ve artırılmış örneklem sayıları ile yeni çalışmalar planlanması literatüre katkı sağlayacaktır. Ayrıca araştırma bulgularımızdan yola çıkarak sporcularda iletişim becerilerini artıran ve çoklu zeka kavramı üzerine temellendirilmiş ve bilişim teknolojileri ile desteklenen girişimsel çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Sporcuların yoğun antrenman koşulları göze alındığında iletişim becerilerini destekleyen zeka alanlarının belirlenmesi önem arz etmektedir.

KAYNAKÇA

- Acar, H., Bozkuş, T., Erol, Z., & Acar, H. (2017). *Seğirtmeden Atletizme*. Uluslararası Bilim, Kültür ve Spor Kongresi Özet Kitapçığı, 1-20.
- Adiloğulları, İ., Görgülü, R. ve Şenel, E. (2019). Duygusal Olarak Zeki Futbol Antrenörü Daha Etkili İletişim Becerileri Gösterir mi. *Uluslararası Spor, Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi*, 5(1), 46-57.
- Ağırbaş, İ. S., Erel, S. ve Belli, E. (2020). Antrenörlerin Öz Yeterlilikleri ile İletişim Becerileri İlişkisi. *AnatoliaSportResearch*, 1(1), 25-36.
- Akyol, P. (2019). Farklı Fakültelerdeki Öğrencilerin İletişim Becerilerinin Karşılaştırılması. *Spor Eğitim Dergisi*, 3(3), 71-77.
- Altan, M. Z. (1999). Çoklu Zekâ Kuramı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, (17), 105-117.
- Altınışik, Ü. (2019). *Spor Yöneticisi Adaylarının Çatışma Yönetimi Stilleri İle İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. İstanbul: Efe Akademi Yayınevi.
- Arıcan, H. Ö. B. (2021). Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerileri: Sporcular ve Sedanterler. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(2), 70-78.
- Arıcı, İ. ve Angın, Y. N. (2017). İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeyleri. *Amasya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (8), 199-219.
- Arkonaç, S. A. (1998). *Psikoloji Zihin Süreçleri Bilimi*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Armstrong, T. (2009). *Multiple Intelligences in the Classroom (3. Baskı)*. Ascd. Virginia.
- Ateş, C., Yıldız, Y. ve Yıldız, K. (2018). Profesyonel Basketbol ve Voleybolcuların Antrenör İletişim Beceri Düzeyleri Algısı ve Sporcuların Kaygı Düzeylerinin Araştırılması. *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(3), 40-52.
- Aydın, S., Ergin, G. ve Görmüş, A. Ş. (2013). "İşletme Bölümü Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin Cinsiyet Rollerini Bağlamında İncelenmesi". *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(1), 109-128.
- Aydın, O., Kul, M., Yaşartürk, F. ve Aydın, B. (2018). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeylerinin İncelenmesi (Bartın Üniversitesi Örneği). *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 4(Special Issue 3), 37-47.
- Aziz, A. (2016). *İletişime Giriş*, (5. Baskı). İstanbul: Hiperlink Yayınları.
- Babacan, T. ve Dilci, T. (2012). Çoklu Zeka Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlama Çalışmaları. *Education Sciences*, 7(3), 969-982.

- Bacanlı, H. Ç. (2000). *Gelişim ve Öğrenme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Baki, E. (2019). *Gençlerin Spora Katılım Düzeylerine Göre İletişim Becerileriyle Problem Çözme Yeteneklerinin İncelenmesi*,(Yüksek Lisans Tezi), Erzincan: Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Başaran, İ.E. (1992). *Yönetimde İnsan İlişkileri*. Ankara: Gül Yayınevi, Kadioğlu Matbaası.
- Baydar Arıcan, H. Ö. (2020). *Sevgi Evlerinde Kalan Ergen Kızlara Uygulanan Fiziksel Aktivite Programının İletişim Becerilerine ve Olumlu Olumsuz Duygularına Etkisi*, (Doktora Tezi),Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Biçer, T. (2006). *Şampiyonluğun Psikolojisi(2. Baskı)*. İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Binet, Alfred (1916) [1905]. "New methods for the diagnosis of the intellectual level of subnormals". The development of intelligence in children: The Binet-Simon Scale. E.S. Kite (Trans.). Baltimore: Williams &Wilkins. pp. 37-90. Originally published as Méthodes nouvelles pour le diagnostic du niveau intellectuel des anormaux. L'Année Psychologique, 11, 191-244.
- Bilir, F. P., Şahin, N. ve Yıldırım, A. (2018). Çoklu Zeka Alanları ve Algılanan Liderlik Davranışları İlişkisi: Hokey Sporcuları Örneği. *Balkan and Near Eastern Journal of Social Sciences Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 04(03), 115-122.
- Bingöl, G. ve Demir, A. (2011). Amasya Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerileri. *Göztepe Tıp Dergisi*, 26(4), 152-159.
- Boz, C., Biçer, T., Serter, K., Kara, K. E. ve Şentuna, M. (2021). Spor Yöneticilerinin İletişim Beceri Düzeylerinin İşgörenlerin Motivasyonu Üzerine Etkisi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(1), 492-502.
- Bozdağ, B. ve Sarı, H. G. (2021). Lise Öğrencilerinin Çoklu Zekâ Alanları ve Sporda Yaşam Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 130-144.
- Bümen, N. T. (2005). *Okulda çoklu zekâ kuramı*. Pegem A Yayıncılık.
- Büyükbeşe, T., Direkçi, E. ve Erşahan, B. (2017). *Üniversite Öğrencilerinin Duygusal Zekâlarının İletişim Becerilerine ve Bireysel Yenilikçilik Seviyelerine Etkisi*. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(2), 221-236.
- Ceyhun, S. ve Malkoç, N. (2015). Karabük Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeyleri. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1(4), 1570-1580.
- Ceylan, O. ve Karaç, Y.(2021). Spor Lisesi ve Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Çoklu Zeka Alanları ve Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 5(1), 97-110.

- Cüceloğlu, D. (2006). *Yeniden insan insana (35. bs)*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Cüceloğlu, D. (2015). *İnsan ve Davranışı: Psikolojinin Temel Kavramları*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çağlar, İ. ve Kılıç, S. (2009). *Genel İletişim*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Çağlar, İ., Kılıç, S., Mutlu, S., Çağlar, M. E., Aydemir, E. ve Daldal, K. M. (2016). *Genel, Teknik ve Etkili İletişim*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Çalı, O. ve Kangalgil, M. (2020). Spor Liselerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Çoklu Zekâ Alanlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi (İç Anadolu Bölgesi Örneği). *Uluslararası Egzersiz Psikolojisi Dergisi*, 2(2), 49-57.
- Çamlıyer, H. (2001). *Eğitim Bütünlüğü İçerisinde Çocuk Hareket Eğitimi ve Oyun*. Manisa: Emek Matbaacılık.
- Çavuşoğlu, S. B. ve Günay, G. (2014). İstanbul Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) Öğrencilerinin İletişim Becerileri Algı Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 107-121.
- Çiçek, G. (2018). Spor Yapan ve Yapmayan Yetişkin Bireylerin İletişim Becerileri Düzeylerinin Karşılaştırılması. *Electronic Turkish Studies*, 13(19), 835-842.
- Çuhadar, C., Özgür, H., Akgün, F. ve Gündüz, Ş. (2014). Öğretmen Adaylarının İletişim Becerileri ve İletişimci Biçimleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 295-311.
- Dalaman, Ö. Ü. O., Pepe, K. ve Özkurt, R. (2019). *Spor Bilimlerinde Okuyan Öğrencilerin İletişim Becerilerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. VI. Uluslararası Sağlık ve Spor Bilimleri Sempozyumu Tam Metin Kitabı Isbn: 978-605-7602-98-5.
- Dalkılıç, M. (2011). *İlköğretim Öğrencilerinin Sportif Faaliyetlere Katılım Düzeyi ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi), Karaman: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Davis, M., Paleg, K. ve Fanning, P. (2004). *How to Communicate Workbook: Powerful Strategies for Effective Communication at Work and Home*. New York: MJF Books.
- Demiray, U. (1994). *İletişim Ötesi İletişim (1. Baskı)*. Eskişehir: Turkuaz Kitabevi.
- Demirel, Ö., Başbay, A. ve Gürten, E. (2006). *Eğitimde Çoklu Zekâ Kuram ve Uygulama*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Dökmen, Ü. (1999). *İletişim Çatışmaları ve Empati (11. Baskı)*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Dökmen, Ü. (2005). *İletişim Çalışmaları ve Empati (34. Baskı)*. Ankara: Sistem Yayıncılık.
- Dökmen, Ü. (2016). *İletişim Çatışmaları ve Empati*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.

Dubrin, A. J. (2007). *Fundamentals of Organizational Behavior. 4.th edition.*Australia: Thomson South-Western.

Dumangoz, P.D. (2019). *Spor ve İletişim. İçinde S.B. Çavuşoğlu (Ed.),Spor Yönetiminde Temel Alanlar.* İstanbul: Nobel Yayıncılık.

Dzhanuzakov, K.,Türkçapar, Ü., Yasul, Y. ve Çakar, A. (2020). Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerisi Düzeylerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 14(2), 292-301.*

Efek, E. (2021). *Atletizm Sporunun Stres, Atılganlık ve Sportmenlik Düzeyleriyle İlişkisi,* (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Düzce: Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Erdem, K., Çağlayan, A. ve Özbar, N.(2017). Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde Öğrenim Gören Öğrencilerin İletişim Becerilerinin İncelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi, 1(1), 18-25.*

Erdoğan, İ. (2005). *İletişimi Anlamak (2. Baskı).* Ankara: Erk Yayınları.

Ergin, A. (2005). *Eğitimde İletişim.*Ankara: Anı Yayıncılık.

Erkan, M. (2002). *Sporda İletişimin Önemi ve Takım Performansına Etkisi Üzerine Bir Araştırma,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Ermış, E., İmamoğlu, O. ve Erilli, N. A. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Bedensel ve Sosyal Çoklu Zeka Puanlarında Sporun Etkisi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi, 3(2), 23-29.*

Ermış, E., Ermış, A. ve İmamoğlu, O. (2018). Erişkinlik Aşamasında Öğrencilerde Spor ve Çoklu Zeka İlişkisi. *Electronic TurkishStudies, 13(18), 589-598.*

Erol, Z., Kul, M., Bozkuş, T. ve Elçi, G. (2014). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Sınavlarında Kayıt Yaptırmaya Hak Kazanan Adaylar İle Hak KazanamayanAdayların Çoklu Zekâ Alanların Karşılaştırılması Üzerine Bir Araştırma. *International Journal of Sport Culture and Science, 2 (Special Issue 1), 891-897.*

Ersanlı, K. ve Balcı, S. (1998). İletişim Becerileri Envanterinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Türk Psikolog Danışma ve Rehberlik Dergisi, 2(10), 7-12.*

Esentaş, M., Gürer, B. ve Göral, M. (2014). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İletişim Becerilerinin İncelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 8(3), 270-277.*

Evli, M. ve Barut, Y.(2020). Halk Oyunları Faaliyetlerinin İletişim ve Problem Çözme Becerileri Üzerine Etkisi. *Uluslararası Beden Eğitimi Spor ve Teknolojileri Dergisi, 1(1), 42-49.*

Fiske, J. (1996). İletişim Çalışmalarına Giriş, Çev. Süleyman İrvan. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.

- Gardner, H. (2010). *Multiple intelligences*. New York.-1993.
- Gardner, H. E. (2011). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. Basic books.
- Gottfredson, L. (1998). "The General Intelligence Factor" (PDF). *Scientific American Presents*, 9(4), 24-29.
- Gökçe, O. (2006). *İletişim Bilimi: İnsan İlişkilerinin Anatomisi*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Gönen, M. (2015). *Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeyleri İle Atılganlık Düzeylerinin İncelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi), Antalya: Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Göral, M. ve Afacan, E. (2016). *Spor Sosyolojisi*. İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Guilford, J.P. (1967). *The Nature of Human Intelligence*. McGraw-Hill.
- Güllü, M. ve Tekin, M. (2009). Spor Lisesi Öğrencileri ile Genel Lise Öğrencilerinin Çoklu Zekâ Alanlarının Karşılaştırılması. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 247-258.
- Güney, S. (2015). *Davranış Bilimleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Gürel, E. ve Tat, M. (2010). Multiple Intelligence Theory: From Unitary Intelligence Concept into Multiple Intelligence Approach. *The Journal of International Social Research*, 3, 11.
- Gürgen, H. (1997). *Örgütlerde İletişim Kalitesi*. İstanbul: Der Yayınları.
- Gürüz, D. ve Gürel, E. (2016). *Yönetim ve Organizasyon (2. Baskı)*. Ankara: Nobel Dağıtım.
- Hacıoğlu, M. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Beden İmgesi Hoşnutluğu ve İletişim Becerilerinin İncelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 1-16.
- Hellriegel, D., Slocum, J.W. ve Woodman, R. W. (1995). *Organizational Behavior, Seventh Edition*, West Publishing Company. Minneapolis/St. Paul.
- Hong-shih, H. ve Wen-chang, C. (2011). Multiple Intelligences Development of Athletes: Examination on Dominant Intelligences. *International Journal of Psychological and Behavioral Sciences*, 5(5), 614-617.
- Humphreys, L. G. (1979). "The construct of General Intelligence". *Intelligence*, 3(2), 105-120. doi:10.1016/0160-2896(79)90009-6.
- İlter, İ. (2019). *Ortaokulda Okuyan Aktif Atletizm Sporcularının Yaratıcılık ve Çoklu Zeka Alanlarıyla Olan İlişkilerinin Araştırılması*, (Yüksek Lisans Tezi), Amasya: Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- İşler, M. (1997). *Atletizm (Koşular-Atlamalar-Atmalar), Teknik, Metod, Antrenman*. TUTİBAY, Ankara, 42-56.
- John, F. (1996). *İletişim Çalışmalarına Giriş, İrvan S. (çev.)*. Ankara: Bilim Sanat Yayınları.

- Johnson, J. A. (2016). Enhancing Taekwondo Pedagogy through Multiple Intelligence Theory. *Ido Movement for Culture. Journal of Martial Arts Anthropology*, 3(16), 57-64.
- Kabadayı, Ş. (2010). *Hentbol Antrenörlerinin İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi (Hentbol Süper Lig Örneği)*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2008). *Günümüzde İnsan ve İnsanlar*. İstanbul: Evrim Yayınları.
- Kahya, V. ve Ceylan, E. (2017). *Sosyal Zekânın İletişim Becerileri Üzerine Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)*, 436-442.
- Kanat, T. (1991). *Atletizm Fedarasyonunun İdari ve Mali yapısı* (Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Karaçor, M. (2015). Turizm Öğrencilerinin İletişim Becerileri Üzerine Bir Araştırma: Afyon Kocatepe Üniversitesi Örneği. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 14(4), 847-872.
- Karadoğan, S.E. (2003). *Kişiler Arası İletişim Sürecinde Güven Unsuru, Güven ve İkna Ölçeği Örneği*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karagöz, Y. (2019). *SPSS AMOS META Uygulamalı İstatistiksel analizler (2. Baskı)*. Ankara: Nobel Yayıncılık.ss:121-132.
- Karagüven, M. H. Ü. (2018). Çoklu Zekâ Teorisi ve Eğitimde Uygulamaları. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 1-17.
- Kaya, A. (2013). *Kişilerarası İlişkiler ve Etkili İletişim*(5. Baskı). Ankara: Pegema.
- Keskin, D. Ö. Y. ve Bayram, L. (2019). Comparison of Multiple Intelligence Areas of Hearing and Visually Impaired Individuals in Terms of Age, Gender and State of Doing Sport. *World Journal of Education*, 9(6), 98-105.
- Khan, W., Marwat, N. M., Asghar, E., Irshad, A., Sultana, B., Ahmed, R., ... ve Farid, M. (2021). Development and Transfer of Interpersonal Communication Skills through Sport. *PalArch's Journal of Archaeology of Egypt/Egyptology*, 18(10), 2978-2991.
- Kiremitçi, O. ve Canpolat, A. M. (2014). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Çoklu Zekâ Alanlarının Üstbilişsel Farkındalık ve Problem Çözme Becerilerini Belirlemedeki Rolü. *Spor Bilimleri Dergisi*, 25(3), 118-126.
- Korkut, F. (1997). *Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerilerini Değerlendirmeleri*. IV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi bildiri, 4, 208-218. 10-12 Eylül 1997, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Köksal, M. S. (2006). Kavram Öğretimi ve Çoklu Zekâ Teorisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(2), 473-480.

- Kumcağız, H., Yılmaz, M., Çelik, S. B. ve Avcı, İ. A. (2011). Hemşirelerin İletişim Becerileri: Samsun İli Örneği. *Dicle Tıp Dergisi*, 38(1), 49-56.
- Kurt, T., Kılıç, M. ve Kılıç, M. N. (2016). *Türk Spor Tarihi (11. Sınıf)*. Ankara: MEB Yayınları.
- Kutz, M., Dyer, S. ve Campbell, B. (2013). Multiple İntelligence Profiles of Athletic Training Students. *Internet Journal of Allied Health Sciences and Practice*, 11(1), 9.
- Küçük, M. (2012). *İletişim Kavramı ve İletişim Süreci. İçinde: Orhon NE, Eriş U (editör). İletişim Bilgisi, 1. Baskı*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2712, 3-76.
- Küçük, V. ve Koç, H. (2004). Psiko-Sosyal Gelişim Süreci İçerisinde İnsan ve Spor İlişkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 131-14.
- Lewis, P. S., Goodman, S. H. ve Fandt, P. M. (1994). *Management: Challenges in the 21st Century*. New York: West Publishing Company.
- Lunenburg, F.C. ve Ornstein, A.C. (2011). *Educational Administration Concepts and Practices, (6th ed.)*. Belmont California: Wadsworth Publishing.
- Maich, Aloysius. (1995). "A Hobbes Dictionary". Blackwell: 305.
- Martens, R. (1998). *Başarılı Antrenörlük (T. Büyükonat, Çev.)*. İstanbul: Beyaz Yayınları.
- McClellan, J. A. ve Conti, G. J. (2008). Identifying the Multiple İntelligences of Your Students. *Journal of Adult Education*, 37(1), 13-32.
- McQuail, D. ve Windahl, S. (1997). *Kitle İletişim Modelleri (K. Yumlu Çev.)*. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Metan, H. ve Küçük, V. (2017). 12-14 Yaş Grubu Düzenli Spor Yapan ve Yapmayan Bireylerin Çoklu Zekâ Yönüyle Karşılaştırılması. *Journal of International Social Research*, 10(49), 327-333.
- Mısırlı, İ. (2010). *Genel İletişim-İlkeler, Yöntemler, Teknikler*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Mohammadzadeh, A. ve Jafarigohar, M. (2012). The Relationship between Willingness to Communicate and Multiple Intelligences among Learners of English as a Foreign Language. *English Language Teaching*, 5(7), 25-32.
- Mutlu, O., Şentürk, E. ve Zorba, E. (2014). Üniversite Öğrencisi Tenisçilerde Empatik Eğilim ve İletişim Becerisi. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2(Special Issue 1), 129-137.
- Neisser, U., Boodoo, G., Bouchard, T. J., Boykin, A. W., Brody, N., Ceci, S. J., Halpern, D. F., Loehlin, J. C., Perloff, R., Sternberg, R. J. ve Urbina, S. (1996). "Intelligence: Knowns and unknowns" (PDF). *American Psychologist*, 51(2), 77-101.

- Newstrom, J. V. ve Davis, K. (1993). *Organizational Behavior Human Behavior at Work, Ninth Edition*. New York: McGraw-Hill.
- Nidditch, P. (1990). "Foreword". *An Essay Concerning Human Understanding*. United Kingdom: Oxford University Press.
- Odabaşı, Y. ve Oyman, M. (2002). *Pazarlama İletişimi Yönetimi (1. Baskı)*. İstanbul: Mediacat Yayınları.
- Öksüz, N. (2018). *Spor Yöneticilerinin İletişim Becerileri ile Öz Etkililik-Yeterlilik Düzeylerinin Değerlendirilmesi*, (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Örücü, E. ve Kıvrak, O. (2013). Telekomünikasyon Sektöründe Çalışan Personelin İletişim Becerileri Düzeylerinin İncelenmesi. *Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(1), 15-29.
- Özbey, Ö. (2019). *Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezlerinde Görev Yapan Antrenörlerin Liderlik ve İletişim Beceri Düzeylerinin Sporcular Tarafından Değerlendirilmesi*, (Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Özdenk, S. ve Kaya, K. (2019). Examination on Communication and Happiness Levels of Athletes. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 21(2), 305-310.
- Özer, A. (2006). *İletişimsizlik becerisi. 6. Baskı*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Özerbaş, M. A. ve Bulut, M. (2007). Öğretmen Adaylarının Algıladıkları İletişim Becerisi Düzeylerinin İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 123-135.
- Özguven, İ. E. (1994). *Psikolojik Testler*. Ankara: Yeni Doğu Matbaası.
- Paksoy, M., Acar, A. C. ve Özalp, İ. (1998). *Örgütsel iletişim*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Rutherford Jr, R. B., Mathur, S. R. ve Quinn, M. M. (1998). Promoting Social Communication Skills through Cooperative Learning and Direct Instruction. *Education & Treatment of Children*, 21(3), 354-370.
- Saban, A. (2005). *Çoklu Zeka Teorisi ve Eğitimi (5. bs.)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Savaşan, A., Yağcı, E. ve Bozkurt, Ö. (2019). Comparison between Communication Skills of Licensed and Unlicensed Athletes and Sedentary Individuals. *International Journal of Applied Exercise Physiology*, 8(2), 1-12.
- Sayed, M. M. (2005). *The Effect of Using a Multiple Intelligences-Based Training Programme on Developing English Majors' Oral Communication Skills* (Unpublished MA Thesis). Assuit University Faculty of Education.

Sethi, D. ve Seth, M. (2009). Interpersonal Communication: Lifeblood of an Organization. *The IUP Journal of Soft Skills*,3(4), 32-40.

Sternberg, R. J. ve Salter, W. (1982). *Handbook of Human Intelligence*. Cambridge, UK: Cambridge University Press. ISBN 978-0-521-29687-8. OCLC 11226466.

Sulocevizci, T. (2022). *Yeni İletişim ve Medya Teknolojilerinin Uluslararası İlişkilerin Stratejik İletişiminde Oynadığı Rol: Trump ve Erdoğan'ın Türk-Amerikan İlişkileri Bağlamında Yapmış Oldukları Twitter Paylaşımları Üzerinden Bir Analiz*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), İstanbul: İstanbul Ticaret Üniversitesi İletişim Bilimi ve İnternet Enstitüsü.

Şentürk, B. ve Yazıcı, A. G.(2020). Sporcuların Çoklu Zeka Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi: Ordu İli Örneği. *Uluslararası Egzersiz Psikolojisi Dergisi*, 2(1), 36-48.

Taşlıyan, M., Hırlak, B. ve Harbalıoğlu, M. (2014). *Duygusal Zekâ, İletişim Becerileri ve Akademik Başarı Arasındaki İlişki: Üniversite Öğrencilerine Bir Uygulama*. *ASSAM Uluslararası Hakemli Dergi*, 2(3), 45-58.

Tayfun, R. (2014). *Etkili İletişim ve Beden Dili (1. Baskı)*.Ankara: Nobel Yayınevi.

Tazegül, Ü. (2014).Sporun Kişilik Üzerinde Etkisinin Araştırılması. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 25, 537-544.

Tekil, N. (1984). *Adam Atletizm*.İstanbul: Adam Yayıncılık.

Tekin, M. (2009). Ferdi ve Takım Sporlarında Erkek ve Kız Sporcuların Farklı Zeka Tiplerindeki Seviyelerinin Karşılaştırılması. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(4), 29-51.

Tepeköylü Ö., Soytürk, M., ADA, D. E. N. ve Çamlıyer, H. (2011). Üniversite Takımlarında Sporcu Olan Öğrencilerle Spor Yapmayan Öğrencilerin İletişim Becerisi Düzeylerinin Karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 22(2), 43-53.

Tepeköylü, Ö., Soytürk, M. ve Çamlıyer, H. (2009). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) Öğrencilerinin İletişim Becerisi Algılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(3), 115-124.

Topcu, Y. (2019). *Farklı Statüdeki Lise Öğrencilerinin Spor Yapma Alışkanlıkları, Empatik Eğilim ve İletişim Becerilerinin İncelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Trabzon: Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

Torun, D. (2015). *Yönetim Sürecinde Yönetici İletişim Becerilerinin Çalışan Motivasyonu Üzerindeki Etkileri ve Sağlık Kurumlarında Bir Uygulama* (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Tunç, E. (2008). II. Sınıf Öğrencilerinin Sahip Oldukları Çoklu Zekâ Alanlarıyla Devam Ettikleri Lise Türü, Alan ve Cinsiyet Arasındaki İlişki. *Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17, 108-130.
- Tutar, H. ve Yılmaz, M. K. (2012). *İletişim (9. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayın.
- Tutar, H. ve Yılmaz, M. K. (2003). *Genel İletişim*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Tümekaya, S. (2011). Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin İletişim Becerileri ile Öğretmenlik Tutumlarının İncelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(2), 49-62.
- Türk Dil Kurumu. (2021). Erişim Tarihi: 12.09.2021. Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr/>.
- Türkiye Atletizm Federasyonu. (2021). Erişim Tarihi: 05.09.2021, Erişim Adresi: <http://www.taf.org.tr/>.
- Türkmen, İ. (1992). *Etken İletişim Modeli*. Ankara: Milli Prodüktive Yayınları.
- Ulukan, H., Kartal, A., Zengin, S., Abanoz, E. ve Parlak, N. (2017). Spor Yapan ve Yapmayan Üniversite Öğrencilerinin İletişim Düzeylerinin İncelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 14(3), 2317-2325.
- Uyar, M. ve Erdoğan, M. (2021). Serbest Zaman Kuruluşlarından Yararlanan Gençlerin Sosyalleşme Düzeyleri ve İletişim Becerilerinin İncelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(1), 94-109.
- Uygun, K. ve Arıkan, A. (2019). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının İletişim Becerilerinin İncelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 8(4), 2256-2281.
- Vecchio, R. P. (1995). *Organizational Behavior*. New York: The Dryden Press.
- Wechsler, D. (1944). *The measurement of Adult Intelligence*. Baltimore: Williams & Wilkins. ISBN 978-0-19-502296-4. OCLC 219871557. ASIN = B000UG9J7E
- Weinberg, R. ve Gould, D. (1995). *Foundations of Sport and Exercise Psychology*. Champaign: IL. Human Kinetics.
- Yenilmez, K. ve Bozkurt, E. (2006). Matematik Eğitiminde Çoklu Zekâ Kuramına Yönelik Öğretmen Düşünceleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 90-103.
- Yetim, A. ve Cengiz, R. (2010). *İletişim ve Spor*, Ankara: Berikan Yayınevi.
- Yetim, A. ve Cengiz, R. (2012). *İletişim ve Spor. 2. Baskı*, Ankara: Berikan Ofset.
- Yetiş, Ü. ve Servi, T. (2020). Adıyaman Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerileri ve Duygusal Zekâ Düzeylerinin İncelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (35), 702-718.

Yıldırım, A. ve Abakay, U. (2015). Hokeycilerin İletişim Becerileri ve Saldırganlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 17-28.

Yıldız, A. (2019). *Kocaeli Büyükşehir Belediyesine Bağlı Yürütülen ZumbaFitness Egzersiz Programlarının Kadınların Beden İmgesi ile İletişim Becerilerine Etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Yılmaz, İ. (2008). *Sporcu Alguları Çerçevesinde Farklı Spor Branşlarındaki Antrenörlerin Liderlik Davranış Analizleri ve İletişim Beceri Düzeyleri*(Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Yüksel-Şahin, F. (2008). Communication Skill Levels in Turkish Prospective Teachers. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 36(9), 1283-1294.

Yapıcı, K. ve Ersoy, A. (2003). Modern Olimpiyat Oyunlarında Atletizm Rekorlarını Hazırlayan Faktörler. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (8), 1-18.

Zolaktaf, V., Namazizade, M. ve Asgarigandomani, R. (2018). Effects of Instruction of Communication Skills on Coach-Athlete Relationships. *Sport Management Studies*, 9(46), 105-124.

EKLER

EK-1. Etik kurul izni

T.C.
HİTİT ÜNİVERSİTESİ
GİRİŞİMSSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

Sayı : 2018-86

04/05/2018

Konu: Başvuru Değerlendirme Sonucu

Sayın Doç. Dr. Erkan DEMİRKAN

Etik Kurulumuza yapmış olduğunuz başvurunuzla ilgili kurul kararımız ve ilgili bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Bilgilerinize rica ederim.

Başvuru Numarası	2018-16
Sorumlu Araştırmacı	Doç. Dr. Erkan DEMİRKAN
Araştırma Başlığı	Elit Düzey Atletizm Sporcularında İletişim Becerileri ve Çoklu Zeka Alanlarının Araştırılması
Toplantı Tarihi	02/05/2018
Karar Numarası	2018-85

- Araştırma başvurunuz etik açıdan uygun bulunmuştur.
- Araştırmaya Kurum İzni/İzinleri alındıktan sonra başlanması uygun bulunmuştur.
- Başvurunun, ekte belirtilen düzeltmelerin yapılması halinde tekrar değerlendirilmesine karar verilmiştir.*
- Araştırma projesi etik açıdan uygun olmadığından başvurunun reddine karar verilmiştir.

EK-2. Türkiye atletizm federasyonu izni

TÜRKİYE ATLETİZM FEDERASYONU
Turkish Athletic Federation

Sayı : TAF/396
Konu : Tez Çalışması

26/02/2018

İLGİLİ MAKAMA

İlgi : 07.02.2018 tarihli dilekçeniz.

“Elit Düzey Atletizm Sporcularında İletişim Becerileri ve Çoklu Zeka Alanlarının Araştırılması” başlıklı tez çalışması için kamp merkezlerinde ve yarışma alanlarında, elit düzey atletizm sporcularına uygulamak istediğiniz İletişim Becerileri Envanteri ve Çoklu Zeka Ölçeği anket çalışması, Federasyonumuzca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi rica ederim.

Not: Anket uygulanacak konular ile ilgili önceden federasyonumuzla irtibata geçilecektir.

İletişim

T.C.

HİTİT ÜNİVERSİTESİ

GİRİŞİMSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU

LÜTFEN DİKKATLİCE OKUYUNUZ!

Bilimsel araştırma amaçlı ve detayları aşağıda yer alan bir çalışmaya katılmak üzere davet edilmiş bulunmaktasınız. Bu çalışmada yer almayı kabul etmeden önce çalışmanın ne amaçla yapılmak istendiğini tam olarak anlamanız ve kararınızı, araştırma hakkında tam olarak bilgilendirildikten sonra özgürce vermeniz gerekmektedir. Bu bilgilendirme formu söz konusu araştırmayı ayrıntılı olarak tanıtmak amacıyla size özel olarak hazırlanmıştır. Lütfen bu formu dikkatlice okuyunuz. Araştırma ile ilgili olarak bu formda belirtildiği halde anlayamadığınız ya da belirtilmediğini fark ettiğiniz noktalar olursa araştırmacıya sorunuz ve sorularınıza açık yanıtlar isteyiniz. Bu araştırmaya katılıp katılmamakta serbestsiniz. Çalışmaya katılım **gönüllülük** esasına dayalıdır. Araştırma hakkında tam olarak bilgilendirildikten sonra, kararınızı özgürce verebilmeniz ve düşünmeniz için formu imzalamadan önce araştırmacı size zaman tanıyacaktır. Araştırmaya

1. ARAŞTIRMANIN ADI

Elit Düzey Atletizm Sporcularında İletişim Becerileri ve Çoklu Zeka Alanlarının Araştırılması

2. KATILIMCI SAYISI

Bu araştırmada yer alması öngörülen toplam katılımcı sayısı 300 sporcu ve **500 düzenli egzersiz yapmayan bireydir.**

3. ARAŞTIRMAYA KATILIM SÜRESİ

Bu araştırmada yer almanız için öngörülen süre 15 dk dır.

4. ARAŞTIRMANIN AMACI

Yarışmalara aktif olarak katılan üst düzey atletizm sporcularının iletişim becerileri ve çoklu zeka alanlarının araştırılarak sportif başarı ile ilişkisinin incelenmesidir. **Aynı zamanda düzenli egzersiz yapmayan bireylerin iletişim becerileri ve çoklu zeka alanları belirlenerek spor yapma ile yapmama durumunun karşılaştırılmasıdır.**

5. ARAŞTIRMAYA KATILMA ve ÇIKARILMA KOŞULLARI

Bu araştırma gönüllülük esasına dayalıdır; gönüllü olmayanlar araştırmaya alınmayacaktır. Araştırma dışı bırakılmanız durumunda da o ana kadar elde edilmiş olan veriler bilimsel amaçla kullanılabilir.

6. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu araştırmada uygulanacak ve yapılması istenecek olan işlemler şu şekildedir; İletişim becerileri ve çoklu zeka alanları ile ilgili anket uygulanacaktır.

7. KATILIMCININ SORUMLULUKLARI

Katılımcıların çalışma sırasında araştırmacıların talimatlarına uyması ve sorulara samimi ve doğru cevaplar vermesi önemlidir.

8. OLASI RİSKLER

Olası bir risk faktörü bulunmamaktadır.

9. ARAŞTIRMAYA KATILIMIN OLASI YARARLARI

Spor yapan ve yapmayan bireylerin iletişim becerileri ve çoklu zeka alanlarını tespit etmek. Sporun çoklu zeka ve iletişim becerileri ile ilişkisini ortaya koymaktır.

10. GİDERLERİN KARŞILANMASI ve ÖDEMELER

Bu araştırmaya katılmanız için veya araştırmadan kaynaklanabilecek giderler için sizden herhangi bir ücret istenmeyecektir. Bu araştırmaya katılmanızla, araştırma ile ilgili çıkabilecek zorunlu masraflar tarafımızdan karşılanacaktır. Bunun dışında size veya yasal temsilcilerinize herhangi bir maddi katkı sağlanmayacaktır.

11. BİLGİLERİN GİZLİLİĞİ

Araştırma süresince elde edilen sizinle ilgili bilgiler size özel bir kod numarası ile kaydedilecektir. Size ait her türlü bilgi gizli tutulacaktır. Araştırmanın sonuçları yalnızca bilimsel amaçla kullanılacaktır. Araştırma yayınlsa bile kimlik bilgileriniz verilmeyecektir. Ancak, gerektiğinde araştırmanın izleyicileri, etik kurullar ve resmi makamlar bilgilerinize ulaşabilecektir. Siz de istediğinizde kendinize ait bilgilere ulaşabileceksiniz.

12. ARAŞTIRMAYI DESTEKLEYEN KURUM veya KURULUŞ

Türkiye Atletizm Federasyonundan çalışma için gerekli izinler alınmıştır.

13. ARAŞTIRMAYA KATILMAYI REDDETME veya AYRILMA DURUMU

Bu araştırmada yer almak tamamen sizin isteğinize bağlıdır. Araştırmada yer almayı reddedebilirsiniz ya da herhangi bir aşamada araştırmadan ayrılabilirsiniz. Araştırmadan çekilmeniz ya da araştırmacı tarafından çıkarılmanız durumunda da, sizinle ilgili veriler bilimsel amaçla kullanılabilir.

14. ARAŞTIRMAYA KATILMA ONAYI

Yukarıda detayları yazılı olan ve tarafıma anlatılan bu araştırmada yer almak için araştırmacı Sayın Ülker YURDADÖN tarafından “katılımcı” olarak davet edildim. Aklıma gelen tüm soruları araştırmacıya sordum, yazılı ve sözlü olarak bana yapılan tüm açıklamaları ayrıntılarıyla anlamış bulunmaktayım. Araştırmanın yürütülmesi sırasında herhangi bir sebep göstermeden araştırmadan çekilebilirim (Ancak araştırmacıları zor durumda bırakmamak için araştırmadan çekileceğimi önceden bildirmemin uygun olacağına bilincindeyim). Araştırmaya katılmayı isteyip istemediğime karar vermem için bana yeterli zaman tanındı. Araştırma sonuçlarının eğitim ve bilimsel amaçlarla kullanımı sırasında kişisel bilgilerimin özenle korunacağı konusunda bana gerekli güvence verildi. Araştırma için yapılacak harcamalarla ilgili herhangi bir parasal sorumluluk altına girmiyorum. Bana da bir ödeme yapılmayacaktır. Bu koşullar altında, bana ait bilgilerin gözden geçirilmesi, transfer edilmesi ve işlenmesi konusunda araştırma yürütücüsüne yetki veriyorum ve söz konusu araştırmaya ilişkin bana yapılan katılım davetini hiçbir zorlama ve baskı olmaksızın büyük bir gönüllülük içerisinde kabul ediyorum. Bu formu imzalamakla yasaların bana sağladığı hakları kaybetmeyeceğimi biliyorum.

Bu formun imzalı ve tarihli bir kopyası bana verildi.

GÖNÜLLÜ		İMZASI
ADI SOYADI		
ADRES		
TELEFON		
TARİH		

ARAŞTIRMACI		İMZASI
ADI SOYADI	Ülker YURDADÖN	
GÖREVİ	Araştırmacı	
ADRES	██	
TELEFON	██████████	
TARİH	.../.../2018	

Dikkat: Bu formun her bir sayfası hem araştırmacı hem de katılımcı tarafından imzalanacaktır ve bir kopyası katılımcıya verilecektir.

EK-4. Demografik bilgi formu

Sayın Katılımcı,

Bu anket çalışması “**Elit Düzey Atletizm Sporcularında İletişim Becerileri ve Çoklu Zeka Alanlarının Araştırılması**” amacıyla yapılmakta olup, elde edilen veriler yalnızca bilimsel amaçlar için kullanılacaktır. **Bu çalışmaya katılmak gönüllülük esasına dayalıdır. Verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlı kullanılmasını kabul ediyorum.** Çalışmamıza katılmayı kabul ettiğiniz için teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Erkan DEMİRKAN

Ülker YURDADÖN

Hitit Üniversitesi /Spor Bilimleri Fakültesi

Doktora Öğrencisi

- 1) Cinsiyetiniz : Kadın Erkek
- 2) Yaşınız :.....
- 3) Boyunuz :..... Kilonuz:.....
- 4) Eğitim Durumunuz: Lise Üniversite Lisansüstü
- 5) Aylık Geliriniz:
Asgari ücret ve altı Asgari ücret ve üzeri
- 6) Mesleğiniz:.....
- 7) Medeni Durumunuz: Evli Bekar
- 8) Sporcu olarak bir yarışmaya katıldınız mı? Evet Hayır
(Cevabınız Evet ise 9-12 arasındaki soruları cevaplayınız)
- 9) Atletizmde alt branşınızı belirtiniz :
Koşular Atmalar Atlamalar Diğer (Belirtiniz).....
- 10) Sporculuk Düzeyiniz: Milli Milli Değil
- 11) Sporculuk Yaşınız:.....
En İyi Başarınız (Belirtiniz):.....

EK-5. Çoklu zeka ölçeği

Her grupta dokuz madde bulunmaktadır. Her üç grup için maddeleri size uygunluğuna göre derecelendiriniz. **Size en yakın madde için 1, size en yakın ikinci madde için 2 yazınız.** Bu işleme bütün maddeleri 1'den 9'a kadar sıralayarak devam ediniz. Size en uzak madde 9 olmalıdır. **Her madde için bir tek sayı yazınız.**

Aşağıdaki 9 maddelik ifadeleri, size uygun olacak şekilde, 1'den 9'a kadar sıralayınız.

Maddeler	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Hareketli bir yaşam tarzım var.									
2. Düşünme egzersizleri faydalıdır.									
3. Grupla beraber hareket ederim.									
4. Adil olmak, benim için önemlidir.									
5. Sistemli olmak, başarılı olmama yardımcı olur.									
6. Farklı müzik türlerinden hoşlanırım.									
7. Yaşadığım yerde geri dönüşümü sağlamak için çaba									
8. Günlük tutarım.									
9. Üç boyutlu yap-boz yapmaktan hoşlanırım.									

Aşağıdaki 9 maddelik ifadeleri, size uygun olacak şekilde, 1'den 9'a kadar sıralayınız.

Maddeler	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10. Dışarıda oynanan oyunları severim.									
11. Hayatın anlamı ile ilgili sorular benim için önemlidir.									
12. Başkalarıyla etkileşim içinde olduğumda, en iyi şekilde öğrenirim.									
13. Sosyal adalete ilişkin sorunlarla ilgilenirim.									
14. Düzeni bozan insanlar, beni kolaylıkla sınırlendirir.									
15. Bir müzik aleti çalmakla her zaman ilgilenmişimdir.									
16. Hayatımda hayvanların önemli bir yeri vardır.									
17. Yazmaktan hoşlanırım.									
18. Nesnelere, zihnimdeki resimleriyle canlandırabilirim.									

Aşağıdaki 9 maddelik ifadeleri, size uygun olacak şekilde, 1'den 9'a kadar sıralayınız.

Maddeler	1	2	3	4	5	6	7	8	9
19. Aletlerle çalışmayı severim .									
20. Hayatla ilgili soruları tartışmayı severim.									
21. Ders dışı etkinlikler ve kulüp etkinlikleri eğlencelidir.									
22. Konuyu seversem en iyi şekilde öğrenirim.									
23. Adım adım yönlendirmeler bana çok katkı sağlar.									
24. Şarkı sözlerini kolaylıkla hatırlarım.									
25. Doğa gezintilerini eğlenceli bulurum.									
26. Yabancı diller ilgimi çeker.									
27. Düşünceleri zihnimde canlandırabilirim.									

EK-6. İletişim becerileri envanteri

Açıklama: Aşağıda insan ilişkileriyle ilgili tutum ve davranış ifadeleri bulunmaktadır. Genel olarak insanlarla iletişim kurarken nasıl davrandığınızı, neler düşündüğünüzü ve neler hissettiğinizi anlatan aşağıdaki ifadelerin size uygunluk derecesini belirtmeniz istenmektedir. Doğru ya da yanlış cevap yoktur. İfadeler, “**Tam Benim Gibi (A)**, **Biraz Benim Gibi (B)**, **Kararsızım (C)**, **Benim Gibi Değil (D)**, **Benim Gibi Hiç Değil (E)**” karşılığındadır. Her ifadeye ilişkin beş seçeneğe yalnız birini işaretlemeniz ve cevapsız bırakmamanız gerekmektedir. Lütfen her ifadeyi cevaplayınız.

Elde edilen bilgiler sadece bu araştırmada kullanılacaktır. Envanterin doldurulmasında gerekli özeni göstereceğinizi umar, katkılarınız için teşekkür ederim.

	Tam Benim Gibi (A)	Biraz Benim Gibi (B)	Kararsızım (C)	Benim Gibi Değil (D)	Benim Gibi Hiç Değil (E)
1. İnsanları anlamaya çalışırım.					
2. İletişimde bulunduğum insanlardan gelen öğüt ve önerileri içtenlikle dinlerim.					
3. Düşüncelerimi başkalarına tam olarak iletmede zorluk çekmem.					
4. Konuşurken, etkili bir göz iletişimi kurabilirim.					
5. Genelde eleştirilmekten hoşlanmam.					
6. Dikkatimi karşımdakinin ilgi alanı üzerinde toplayabilirim.					
7. Kişilerin, anlatmak istediklerini dinlemek için yeterince zaman ayırırım.					
8. Karşımdaki kişiye genellikle söz hakkı vermek istemem.					
9. Karşımdaki kişiyi dinlerken hayal kurarım.					

10. Başkaları konuşurken sabırlı olur, onların sözünü kesmem.
11. İnsanları dinlerken sıkıldığımı hissederim.
12. Eleştirilerimi karşımdaki kişiyi incitmeden iletirim.
13. Konuşurken ilk adımı atmaktan çekinmem.
14. Konuşurken açık, sade ve düzgün cümleler kurarım.
15. Karşımdaki kişiyle aynı görüşü paylaşmazsam bile fikirlerine saygı duyarım.
16. İletişimde bulunduğum kişinin yüzüne baktığım halde sözlerini dinlemediğim olur.
17. Karşımdaki kişinin konuşmaya ve dinlenmeye istekli olup olmadığını anlamaya çalışırım.
18. Yanlış tutum ve davranışlarımın kolaylıkla kabul ederim.
19. Dinlediğim kişiyi daha iyi anlamak için sorular yöneltirim.
20. Dinleyenim anlamaz görüldüğünde, iletmek istediklerimi tekrarlar, yeni kelimelerle ifade eder, özetlerim.
21. İnsanlarla görüşürken, bilerek onları rahatlatacak şeyler yaparım.
22. Dinlerken, karşımdaki kişinin sözünü kesmemeye özen gösteririm.
23. Küs olduğum birisiyle barışmak istediğimde ilk adımı atmaktan çekinmem.
24. Karşımdaki kişinin duygu ve düşünceleri bana ters düşse bile yargılamam.
25. Ses tonumu konunun özelliğine göre ayarlayabilirim.
26. Genellikle insanlara güvenirim.
27. İletişim kurduğum kişinin karşı cinsten olmasından rahatsızlık duymam.

28. Başkalarını dinlemek mecburiyetinde olmadığımı düşünürüm.
29. Özür dilemek bana zor gelir.
30. Tartışma sonunda, savunduğum düşüncelerin yanlış olduğunu kabul edebilirim.
31. Konuşurken sözümün kesilmesinden rahatsız olurum.
32. İnsanları kontrol etmeye ve istediğim kalıba sokmaya çalışırım.
33. İletişim kurduğum kişinin tutumundan daha çok sorununu anlamaya çalışırım.
34. Çevremdekiler, insanlara karşı ilgisiz kaldığım kanısındalar.
35. Çoğunlukla duygularımdan emin olamıyorum.
36. İletişim kurduğum kimse tarafından anlaşılmaktan mutluluk duyarım.
37. Başkaları ile ilişkilerimi bozacak çıkışlar yapabilirim.
38. Karşımdaki kişiye güvenmek beni mutlu eder.
39. Her insanı olumlu beklentilerle karşılarım.
40. İletişim kurduğum kimselerden bir şeyler verdiğimi hissederim.
41. İnsanlara cevaplama zorlanacakları ani sorular yöneltmem.
42. Beni rahatsız eden duygularımı iletmede sıkıntı çekmem.
43. Öneride bulunduğum kişinin öneriye açık olup olmadığına dikkat ederim.
44. İletişim kurduğum insanlar tarafından anlaşıldığımı hissederim.
45. Kendimi karşımdaki kişinin yerine koyarak,duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışırım.

